

**Druga obletnica
RADIA BREŽICE**

Z letošnjim občinskim praznikom sovpada tudi druga obletnica delovanja lokalne radijske postaje v Brežicah. V tem obdobju je dosegel brežiški radio precejšen razvoj. Občani ga radi poslušajo, saj jih vestno seznanja z dogodki v občini, pomaga jim z vzgojnimi, zdravstvenimi in kmetijskimi nasveti, jim odpira pot v svet resne glasbe in skrbi za prijetno razvedrilo ob nedeljskih popoldnevih.

Programski svet radia Brežice pripravlja ob vstopu v tretje delovno leto načrte za izboljšanje oddaj in se priporoča za širši krog sodelavcev.

Praznik Brežic in Velike Doline

Danes je praznik občine Brežice. Odborniki občinske skupščine se bodo zbrali na slavnostni seji v prosvetnem domu na Veliki Dolini. Prišli bodo tudi gostje in med njimi mnogi prosvetni delavci, da si bodo ogledali novo osnovno šolo, ki bo danes odprta. Za ljudi na Dolinah bo to nepozabni praznik in v šolski kroniki bodo začeli pisati novo poglavje z velikimi, ponosnimi črkami.

Gradnja velikodolinske šole je veljala okoli 110 milijonov din. Celotno breme nosi občina, v tej vsoti

pa je upoštevan tudi delež gospodarskih organizacij. Načrte za osnovno šolo na Veliki Dolini je napravil inž. arh. Franc Filipčič. Šola ima šest učilnic, zbornico, pisarno, kabinete, delavnico za tehnični pouk, temnico za fotoamaterje, mlečno kuhinjo in družinsko stanovanje.

Danes zjutraj so tudi razglasili uspehe športnih tekmovalnih sindikalnih združenj in jim razdelili priznanja v dvorani prosvetnega doma v Veliki Dolini, kamor je ob 9. uri pritekla štafeta mladine brežiške

občine v počastitev občinskega praznika. Popoldne bo na Dolini prijetna zabava.

Jutri bodo v Cerkljah ob Krki slovesno odprli obnovljeni zdravstveni dom, v soboto vrsto obnovljenih trgovskih lokalov v Brežicah, kjer bodo ob 11. uri proslavili tudi novo delovno zmago; začel bo delati rekonstruirani mestni vodovod. V nedeljo bo vrsta športnih srečanj in tekmovalj, kar vse bo popestrilo bogat spored letošnjega občinskega praznika lepega mesta ob Krki in Savi.

**Sergej Kraigher v Brestanici
in na Senovem**

V soboto je zvezni poslanec tov. Sergej Kraigher znova obiskal proizvajalce v kr-

ški občini. S predstavniki občinske skupščine je bil med delavci termoelektrarne v Brestanici, kjer se je zanimal za probleme ob reorganizaciji elektrogospodarskih podjetij v Sloveniji, za oskrbo TE s premogom iz Breze (BiH) in s Senovega, odgovarjal pa je tudi na vprašanja iz vrst članov kolektiva. — Na senovskem rudniku se je tov. Kraigher zanimal za razmere ob sedanji delitvi OD, za položaj v rudniku po gospodarski reformi in pred njo, posebej pa ga je zanimala tudi problematika glede preusmeritve rudnika, saj je znano, da ima zalog še za pribl. 20 let. Poslanec si je ogledal tudi rudniško kovanarsko delavnico in se zanimal za njene kooperacijske zmožnosti ter načrte.

**Italijanski turisti
na trgatvi v Krškem**

Tudi preteklo soboto in nedeljo je obiskala Krško večja skupina italijanskih turistov. V soboto zvečer so se prijetno zabavali in plesali v hotelu »Sremič« ob zvočnih priznanega plesnega ansambla »Celuloza«, v nedeljo pa so bili na trgatvi na Sremiču, kjer so vinogradi Agrokombinata Krško.

S podobnimi izleti tujih turistov si turist hotel »Sremič« v bodoče obeta večji priliv deviznih sredstev.

vn

**Še 300 krvodajalcev
v kočevski občini**

Še preko 300 krvodajalcev bo predvidoma oddalo letos kri v kočevski občini, ko bodo 9. novembra od 7. do 12. ure odzvali kri v domu Dušana Remiha v Kočevju. Zdaj bodo na vrsti predvsem zamudniki in del podeželja. Letos je v občini oddalo kri že preko 600 krvodajalcev.

VremeOD 28. OKTOBRA
DO 7. NOVBEMBRA

Med 29. in 31. oktobrom ter med 4. in 6. novembrom padavine. Vmes suho oziroma lepo vreme. Močnejša ohladitev okrog 4. novembra.

Dr. V. M.

**Te dni v
novomeški
občini**

Z vrsto pomembnih prireditev slavi Novo mesto in novomeška občina svoj jubilejni občinski praznik, ki poteka letos še posebej v znamenju proslav ob 600-letnici ustanovitve mesta in 20-letnici osvoboditve.

Tako bo drevi ob 20. uri slavnostna akademija v Domu kulture v Novem mestu, jutri ob 9. uri pa slavnostna seja občinske skupščine. Ob 10. uri bo tradicionalen tek po ulicah Novoga mesta, hkrati pa bodo odprli novo urejene zbirke oddelka NOB v Dolenjskem muzeju. Ob 12. uri bo zgodovinsko pomembna prireditev v Bršlinu: odprli bodo novo steklaro in na njej odkrili spominsko ploščo s posvetilom, da je bil ta novi.

modernejši objekt zgrajen ob 600-letnici mesta in 20-letnici osvoboditve (1365—1945—1965).

V soboto zvečer bodo v prostorih Dolenjske galerije slovesno podelili letošnje Trdinove nagrade, v nedeljo pa bo proslava 100-letnice osnovne šole na Otočcu, kjer bodo odkrili spominsko ploščo NOB in razvili prapor KO ZB; po proslavi bo ob 11. uri v obnovljenem domu Partizana na Otočcu akademija. V nedeljo bodo ob 11. uri odprli v Dolenjskih Toplicah ljudsko knjižnico v Domu prosvete, 1. novembra ob 11. uri pa bo ob 9. uri v Beli cerkvi odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja.

V okviru letošnjih prireditev za praznik občine Novo mesto sodijo seveda tudi otvoritev umetniške razstave kiparja Vl. Stovička v Dolenjski galeriji, zborovanje slovenskih zgodovinarjev v Novem mestu in nova razstava književnih del občanov novomeške občine v Študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu.

Dan mrtvih

1. november — praznik belih krizan-tem... Steze in stezice do kamnov, spomenikov in plošč bodo čez noč spet oživele — milijoni rok se bodo sklonili in prižgali lučice v spomin njim, ki so bili in umrli, da živimo mi danes...

To je njihov dan in v spominu bomo spet z njimi, ki so nam bili in so nam dragi in ljubi in živijo v nas dalje.

Predkongresne teze GO SZDL

Glavni odbor SZDL Slovenije je pred nedavnim dostavil občinskim vodstvom SZDL v razpravo osnutek tez za predkongresno dejavnost. Občinski odbor SZDL v Novem mestu je ustanovil 7 skupin, ki so teze preštudirale in dale nanje pripombe. Te sku-

pine prav te dni razpravljajo o tem, kako prilagoditi dejavnost SZDL v novomeški občini v obdobju pred kongresom. Nato se bo začela javna razprava o prilagojenih tezah na izrednih konferencah krajevnih organizacij SZDL.

Za 29. oktober

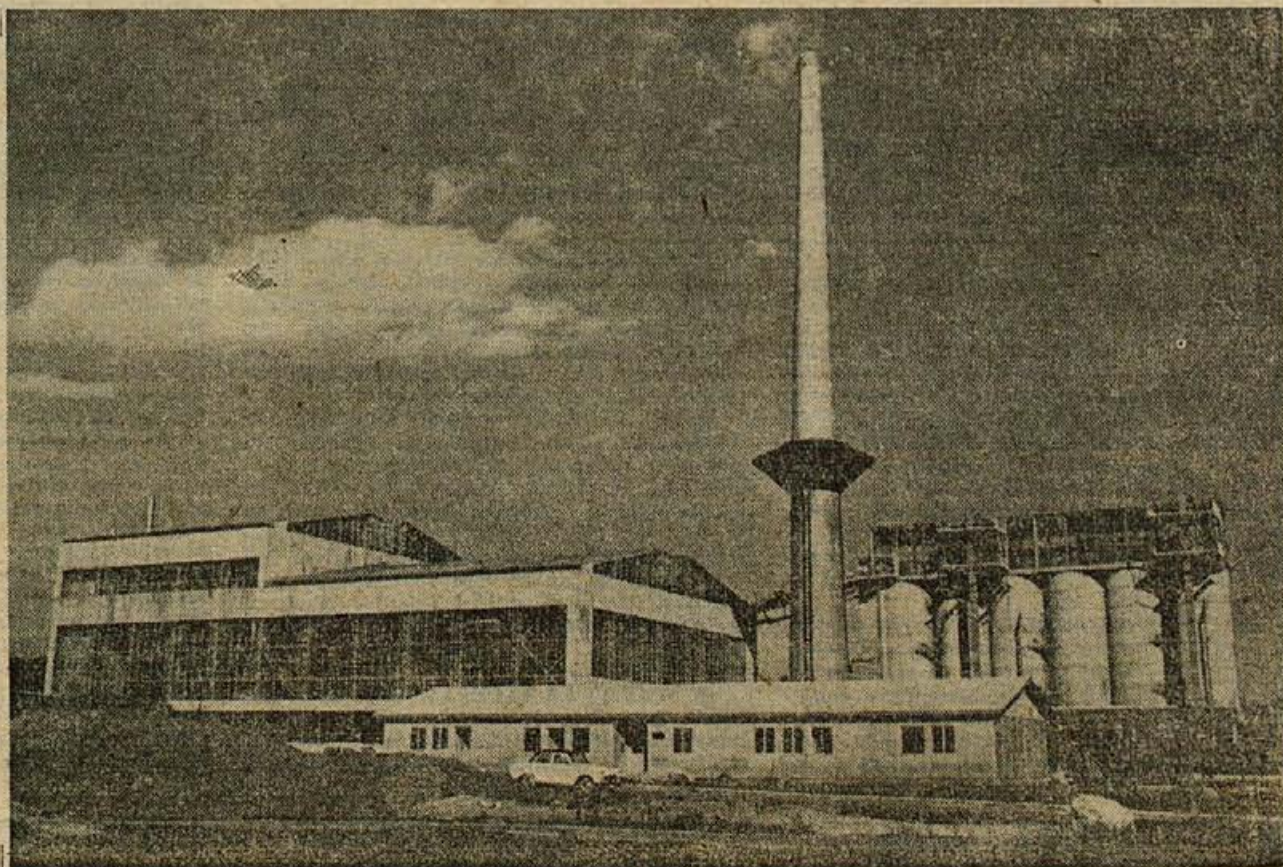
— občinski praznik Novoga mesta in novomeške občine, ko se znova spominjamo prvih junakov naše revolucije in ustanovitve Prve novomeške partizanske čete leta 1941 na Frati — pozdravljamo vse delovne ljudi našega ožjega področja, posebej pa še kolektiv novoga podjetja INIS, industrije stekla v Novem mestu, ki začenja jutri s svojo proizvodnjo v korist domače občine in vse jugoslovanske skupnosti! Štiri milijone površinskih metrov ali 18.000 ton stekla — to je njihov bodoči prispevek socialistični domovini! Za 3 in pol milijarde dinarjev se z njihovim delom povečuje vrednost letne proizvodnje v naši občini, 320 ljudi pa je v novem podjetju dobilo svoj kos kruha.

Ob novi delovni zmagi in letošnjem jubilejnem občinskem prazniku novomeške občine ISKRENO CESTITAMO VSEM OBČANOM in jim želimo tudi v bodoče veliko uspehov v skupnih prizadevanjih za izboljšanje življenja!

OBČINSKA SKUPŠČINA
in vse družbeno politične
organizacije občine

NOVO MESTO

Pogled na zgradbo INIS, industrije stekla v Novem mestu. (Foto: Polde Grahek)

PREMALO UČNIH MOČI NA ŠOLAH

Iz analize, ki jo pripravljajo po začetku šolskega leta Medobčinski zavod za prosvetno pedagoško službo v Novem mestu, je razbrati, da učna mesta po šolah niso dovolj zasedena in da primanjkuje predvsem predmetnih učiteljev za posamezne predmete.

■ V OBCINI TREBNJE obiskuje letos osnovne šole 2.697 otrok, ki imajo pouk v 93 oddelkih. Vseh učnih moči je 89, med njimi 75 učiteljev, 6 predmetnih učiteljev in 3 profesorji. 62,7 odst. predmetnega pouka opravijo učitelji, na teden naredijo na šolah 488 nadur, pouk strokovnih predmetov pa je vsak teden skróten za 113 ur, ker ni na voljo primernih učnih moči.

■ V OBCINI METLIKA obiskuje osnovno šolo 1037 učencev, ki imajo pouk v 40 oddelkih, poučuje pa jih 43 učnih moči. Med slednjimi je 32 učiteljev, 4 predmetni učitelji in dva profesorja. 65,2 odst. predmetnega pouka opravijo učitelji. Na vseh šolah je 143 nadur na teden, pouk pa je zaradi pomanjkanja predmetnih učiteljev skróten vsak teden za 11 ur.

■ V OBCINI ČRNOMELJ obiskuje osnovno šolo 2.756

učencev, ki imajo pouk v 100 oddelkih, poučuje pa jih 99 učnih moči. Med njimi je 79 učiteljev, 3 predmetni učitelji in 6 profesorjev. 68,7% predmetnega pouka poučujejo učitelji. Vsak teden opravijo 395 nadur, pouk pa je zaradi pomanjkanja primer- nih učnih moči skróten vsak teden za 115 ur.

■ V OBCINI NOVO MESTO obiskuje osnovno šolo 7.145 otrok, ki imajo pouk v 257 oddelkih. Na šolah poučuje 261 učnih moči, med njimi je 200 učiteljev, 38 predmetnih učiteljev in 11 profesorjev.

Kot je razbrati, zasedba učnih mest po šolah torej ni najboljša, zlasti še ne glede strokovnosti. Med prsnetarji je precej absolventov, ki nimajo diplome, še posebej pa primanjkuje predmetnih učiteljev. Zategadelj je odstotek predmetnega pouka, ki ga poučujejo učitelji, sorazmerno visok. Ker na domača vseh šolah primanjkuje predmetnih učiteljev, katerih pri nekaterih predmetih učitelji ne morejo nadomestiti, so morali skróčiti pouk. Marsikje so se bili prisiljeni zateči k honorarnim predavateljem.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

»Vrh« predvsem ni popoln. Od 36 neodvisnih afriških držav, ki so članice organizacije afriške enotnosti, jih manjka osem; vse s tako imenovanega francoskega jezikovnega področja. Te so: Slonokoščena obala, Niger, Zgornja Volta, Dohomej, Čad, Malgaška republika, Gabon in Togo. Doslej so predstavniki držav in vlad 28 afriških dežel obravnavali že tri zelo pomembna vprašanja, ki jih imajo na dnevnem redu konferenca v Akri.

Glede Južne Rodezije so hitro dosegli soglasje. Afriški državniki pozivajo Veliko Britanijo, naj nikakor ne dopusti, da bi okrog 200 tisoč belcev zavladoval nad več kot štirimi milijoni Afričanov. Rodezijska zadeva pa se tudi pretekli teden še ni razpletla. Zdaj je predsednik rodezijske rasistične vlade povabil britanskega premiera Wilsona, naj ga obišče v glavnem mestu Rodezije Salisburyju. In Wilson je prišel. Izjavlja sicer, da je trdno odločen vztrajati pri tem, da Smithu ne bo dovolil enostransko razglasiti neodvisnosti, toda treba je hkrati vedeti, da so v Britaniji veliko bolj naklonjeni svojim »prijateljem« — belcem kot pa — »ne-civiliziranim črncem«. Zato se navsezadnje ne bi niti čudili, če bi zvedeli, da sta se Wilson in Smith zmenila za kompromis, po katerem bo volk sit in koza cela. Ze zdaj pišejo časopisi, da bi Smith vendarle utegnil razglasiti neodvisnost, samo izvršitev tega akta pa bi odložil »za ne-določen čas«. Torej naj bi počakal na to, da se stvar poleže. V Britaniji pa so že dali vedeti, da bi take razglasitve ne imeli za upor proti kraljici in da se torej Smithu in njegovim v tem primeru ne bi nič zgodilo.

Zato torej so afriške dežele tako zaskrbljene za usodo Južne Rode-

zije, ker bi uresničitev Smithovih groženj pomenila, da se bo iz te dežele izcimila druga Južnoafriška republika, kjer Afričani nimajo prav nikakršnih pravic.

Tudi glede leopoldovskega Konga so se baje naglo sporazumeli. Predsednik Kasavubu je zboru afri-

„Afriški vrh“ zaseda v Akri

ških državnikov svečano obljubil, da bo poslal domov vse bele najemnike, ki jih je bil Combe nabral po svetu. To pa pomeni, da se razmere v tem Kongu vendarle obracajo. O tem priča tudi to, da se je Kasavubu sestal s predsednikom brazzaviljskega Konga ter skuša urediti dosedanja kar velika nesoglasja med obema deželama.

Drugo tako pomembno vprašanje, o katerem so afriški državniki že razpravljali, pa je vprašanje beguncev in podtalne dejavnosti. V Afriki je zdaj okrog 400.000 beguncev, ki so zbežali iz svoje domovine največ zaradi hudega preganjanja. Vzdrževanje beguncev seveda stane, hkrati pa so med njimi največkrat nabirali vohune in diverzante za boj proti režimom, ki tistemu, ki je begunce gostil, niso bili po godu. Tako je vprašanje beguncev in podtalnega rovarjenja močno povezano in so ga skupno tudi obravnavali. To pa precej žalčno. Sprejeli so deklaracijo o podtalnem delovanju in resolucijo o begun-

cih. Posebnemu odboru izvedencev pa so naročili, naj pripravi osnutek konvencije o beguncih, da bi bilo to vprašanje rešeno tudi v prihodnje.

Delegati pa močno zamerijo tistim osmim državam, ki se te konference v Akri ne udeležujejo, ker so prav te dežele najbolj obtoževale nekatere svoje sode za podtalno rovarjenje. Sicer pa prevladuje med delegacijami prepričanje, da je problem podtalnega delovanja preveč napihnjen in da je bistvo tega problema v tem, da se dežele zunaj Afrike vmešavajo v notranje zadeve afriških dežel, da gre torej za boj proti kolonializmu in neokolonializmu, in to bolj, kot pa za spore med afriškimi državami. To pa so zelo daljnovidna stališča, ki omogočajo mnogo lažje urejanje medsebojnih nesoglasij v Akri.

Razpravljali pa so že tudi o predlogu Gane, naj bi že zdaj ustanovili vseafriško unijo. Po tem, kar se je izvedelo iz krogov delegacij, ki so na konferenci, saj zaseda sama konferenca ves čas za zaprtimi vrati, je ta ganski predlog podprlo nekaj delegacij. Večina pa vendarle sodi, da je tak predlog za zdaj še preuranjen, da so razlike in nesoglasja vendarle še prevelika, da bi se dežele pokorile volji čepur izvoljenega izvršnega sveta vseafriške unije. Treznejši so tisti glasovi, ki priporočajo, naj bi se prej regionalno povezovali, in to najprej na gospodarskem področju, kjer so koristi za vse sodelujoče očitne, potem pa bi lahko prešli še na politične oblike sodelovanja. Pomembno pa je, da tega niso odložili iz dnevnega reda, temveč so naročili strokovnjakom, naj to vprašanje afriške integracije še naprej preučujejo. Ze to je veliko.

Kmetova izobrazba — rezerva v kmetijstvu

Nemalo rezerv v kmetijstvu bi lahko našli v zasebnem sektorju. Ni dvoma, da je nestrokovno kmetovanje ena izmed rezerv, saj se način kmetovanja v zadnjih desetletjih ni dosti spremenil ali pa sploh ne. Tudi drobna kmetijska mehanizacija ne bo rešila problema strokovnosti pri obdelovanju zemlje.

Pravimo, da je kmetijskih strokovnjakov že več kot dovolj in da posamezniki že

težko dobijo službe. Vsi namreč želijo le v družbeni sektor kmetijstva, zajema le manjši del vseh kmetijskih površin, medtem ko v zasebnem sektorju manjka strokovnjakov.

Za katerokoli obrt mora imeti vajenec končano osemletko, v nasprotju s tem pa mislimo, da je za kmeta vsak dober. Ni res! Skoro v nobenem drugem poklicu nimamo opraviti s toliko kemičnimi in biološkimi procesi kot prav

v kmetijstvu, kjer delamo z živimi bitji, z živalmi in rastlinami. Poklic kmeta je strokovno zahtevnejši kot marsikateri poklic in vendar se za strokovno izobrazbo kmetovalcev vse premalo zmanjmo!

Veliko kmetov sodeluje s kmetijsko zadrugo in s tem prispevajo k uspehom ali neuspehom zadruge. Od kmetovih zmožnosti je tudi odvisno, če bo na trgu dovolj mo-

ke, sadja, zelenjave, mesa in drugega blaga. S svojim delom kmet v veliki meri prispeva k standardu delovnega človeka; na to ne bi smeli pozabiti! — Nesmiselne so govorice, da kmetje niso dovzetni za sodobno tehnologijo v kmetijstvu. Kmeta je treba samo strokovno usposobiti. Oblika izobraževalnega dela s kmetovalcem pa ne bi smela biti pridiga

o sodobnem kmetijstvu, temveč naj bi bilo izobraževanje praktično prilagojeno proizvodnemu procesu.

Poglejmo samo belokranjske sadovnjake in košenice, pa bomo videli, da so mnoge notranje rezerve skrite v zemlji. Če bi vsaj del časa pri iskanju notranjih rezerv posvetili izobraževanju kmetov, bi dosegli že precejšen napredek. Starejši kmetoval-

ci znajo cepiti in obrezovati sadno drevje le toliko, kolikor jih je naučil učitelj v osnovni šoli. S tem znanjem kmetuje večina še danes. Zasebni kmetovalci kupujejo tudi vse več umetnih gnojil, a z nesmotrno in nestrokovno uporabo gnojnih izgubljamo milijone! Rastlinam e treba dajati predvsem tisa hraniva, ki jih potrebujejo in ne le »gipsa«, ki je morda ostal na zalogi v zadrughem skladišču. Tudi žival mora dobiti samo določene količine beljakovin, škroba, rudnin in vitaminov. Vse to zahteva znanja v stroki, zato bi moralo izobraževanje zasebnih proizvajalcev v kmetijstvu dobiti ustreznije mesto. Le z večjo strokovnostjo pri kmetovanju bomo lahko iz zemlje iztisnili več in ime-li cenejše pridelke.

JOZE SKOF

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ 20 LET ZVEZE NOVINARJEV JUGOSLAVIJE. 29. oktobra bomo proslavili 20 let ustanovitve in dela novinarske organizacije. To bo najlepša priložnost za vsestransko analizo dosežkov in pomanjkljivosti novinarjev in sredstev množičnega komuniciranja.

Tisk, radio in televizija opravljajo pomembno poslanstvo informatorja, osveščevalca in mobilizatorja. Vse bolj postajajo demokratična tribuna, ki ni last samo novinarjev, ampak širše družbe. S te široke tribune je čedalje bolj slišati glas upravljalca, njegovega stališča in mnenja, njegove predloge in kritiko. Tako je tudi prav.

Število članov Zveze novinarjev Jugoslavije je porastlo od 300 leta 1945 na 4000 oktobra letos. Leta 1947 smo imeli samo 217 časnikov z naklado 3,2 milijona izvodov, v začetku leta 1965 pa je bilo že 1092 časnikov s skupno naklado nad 10 milijonov izvodov. Radio je prodril v vsako hišo, tudi v najbolj oddaljeno vas. Medtem ko je bilo leta 1947 samo 200.000 radijskih sprejemnikov, jih je letos že 2,5 milijona. V Jugoslaviji je tudi pol milijona televizijskih sprejemnikov, čeprav je televizija šele nekaj let na svojem zmagovitem pohodu.

Kljub napredku tiska pa z doseženim nikakor ne moremo biti zadovoljni. Treba je premagati številne objektivne težave, kot so nepismenost dela prebivalcev, nezadostno razvite prometne zveze, pomanjkljiv PTT promet, slabo razvita prodajna mreža itd.

Dan, ko je bila pred 20 leti ustanovljena Zveza novinarjev Jugoslavije, bodo počastili v petek tako, da se bo sešel zvezni odbor, kjer bodo pregledali dosežke in pomanjkljivosti novinarske organizacije. Proglasili bodo tudi nagradenca za življenjsko delo — Vinka Vinterhalterja.

■ POSVETOVANJE O IZUMITELJSTVU. V Ljubljani je bilo dvodnevno posvetovanje o izumiteljstvu in tehničnih izboljšavah, ki se ga je udeležilo 200 predstavnikov podjetij, strokovnih združenj in inštitutov. Poudarili so nujnost hitrejšega napredka tehnike. Dejali so, da je treba odprta vrata

širokim pobudam. Sprejeli so tudi osnutek pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih.

■ DVA GOSTA V JUGOSLAVIJI. Našo državo sta obiskala predsednik jemenske vlade Amri in švedski zunanji minister Nilsson. Z našimi državniki bosta izmenjala mnenja o svetovnih problemih in dvostranskih odnosih med Jemenom in Jugoslavijo oziroma Švedsko in Jugoslavijo. Prepričani smo, da bosta obiska prispevala k nadalj-

20 LET ZVEZE NOVINARJEV JUGOSLAVIJE

njemu poglobljanju prijateljskih čustev, ki jih gojimo do švedskega in jemenskega ljudstva.

■ ZADNJI ČAS ZA SETEV PSENICE. Kljub suši bo treba pohiteti, ker je blizu čas, ko mora biti setev pšenice končana. Strokovnjaki priporočajo, naj v krajih, kjer že dolgo ni bilo dežja, ne orjejo nji tako globoko kot sicer, pač pa naj zemljo dobro pognoje zlasti z dušičnimi gnojili.

■ KRAGUJEVAC — PRST OPOMINA. V Kragujevcu so te dni počastili spomin na 7000 ustreljenih dijakov in profesorjev. Komemoracije, ki nas opominja, da ne smemo pozabiti na ta strašen dogodek leta 1941, se je udeležilo 50.000 ljudi. Z venci in cvetjem so prekrili 33 množičnih grobov, ki so kot prst opomina, da se leto 1941 ne sme več ponoviti. To smo dolžni mladim dijakom in sivolasim profesorjem, ki so šli objeti na morišče in ki so na tem pohodu v smrt peli »Hej Slovane!«

■ NACRTI ZA LJUBLJANSKO BOLNISNICO. Investitor je prevzel načrte za ljubljansko bolnišnico, potem ko so zdravstveni strokovnjaki ugotovili, da projekt ustreza

medicinskim zahtevam. Z zgotovitvijo projekta je dana osnova za gradbeno dovoljenje in začetek gradbenih del, za kar je že vse pripravljeno.

■ KOLIKO ENERGETSKIH OBJEKTOV DO LETA 1970? Na seji odbora za industrijo zvezne skupščine so obravnavali osnutek zakona o gradnji in financiranju energetskih objektov do leta 1970. Med drugim so omenili tudi podatek, da bodo v petih letih porabili za elektroenergetske objekte 625 milijard dinarjev. To je neogibno potrebno, če hočemo zamašiti vrzel, ki jo predstavlja pomanjkanje pogonske energije in ki bo čedalje večja, če ne bomo hitreje gradili razne energetske objekte.

■ NIKAR TAKO. V dnevnem tisku pogosto zasledimo poročila o iskanju notranjih rezerv v gospodarskih organizacijah. Iz njih tudi razberemo, da gredo ponekod v primitivizmu s tem, ko iščejo take rezerve, ki samo otežijo napore za večjo in sodobnejšo proizvodnjo. Nekatera podjetja se hermetično zapirajo pred novo delovno silo, češ ne bomo več sprejemali novih delavcev, taka je intencija reforme. To pa ni res. V duhu reforme ne bi bilo, če bi ekstenzivno zaposlovali nove ljudi. Ako pa z novimi zaposlenimi bistveno povečamo družbeno produktivnost, je to povsem druga stvar. Razen tega pa gre tudi za to, da ne moremo vsepovsod »zacementirati« obstoječe kvalifikacijske sestave zaposlenih, denimo tudi tam, kjer je ta zelo slaba in ki tudi pogojuje nizko produktivnost. Dobrim, sposobnim strokovnjakom morajo biti na široko odprta vrata celo tedaj, če imamo preveč ljudi — nestrokovnjakov. Prav tako ne bi smeli zmanjševati štipendij — ne po številu ne po sredstvih. Kdor vidi v tem notranjo rezervno, ta gotovo še ne razume duha gospodarske reforme in ga je treba o tem poučiti.

■ IZ REPUBLISKE SKUPŠČINE. V torek sta zasedala prosvetno-kulturni in socialno-zdravstveni zbor. Prvi je razpravljal o statutih republiških skladov, drugi pa o racionalnejšem delu v zdravstvu.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ DVAJSETLETNICA OZN — Pretekli teden smo po vsem svetu svečano proslavili dvajseto obletnico ustanovitve organizacije združenih narodov. V prigodnih govorih so poudarjali velik pomen svetovne organizacije za obravnavanje miru in sploh človeštva, ki bi se samo ugonobilo, če bi prišlo do atomskih katastrof. Svetovna organizacija ni potrebna le majhnim in srednjim državam, ki si tudi prek nje varujejo svoje neodvisnosti in mirno graditev, pač pa prav tako tudi velikim državam, ker je mir potreben vsem brez razlike.

■ CISTKA V INDOEZIJI — Po poročilih iz te azijske dežele, se položaj v njej še ni umiril. Čedalje pogostejše so vesti, da prepovedujejo delo organizacijam komunistične partije in sindikatov ter še nekaterim drugim organizacijam, ki jih dolže, da so sodelovale pri uporu 30. septembra. Pretekli teden pa so se zaostriili odnosi med Pekinom in Džakarto, ker je indonezijska vojska vdrla v kitajsko trgovinsko predstavništvo. Začelo se je že z indonezijskim protestom, ker na kitajskem veleposlaništvu niso obesili zastave na pol droga v spomin na pobite indonezijske generale. Iz Džakarte pa odgovarjajo na vse pekinške očitke, da bodo Indoneziji pač sami urejali svoje zadeve in ne potrebujejo naukov.

giposs sgp pionir jugomont

jonov; narodni dohodek na enega zaposlenega: 528.208 din — 698.472 din.

Gospodarska reforma je samo okvir, v katerem išče SGP PIONIR rešitev zanj zelo pomembnega vprašanja — gradbeniške proizvodnje. Bolezen, ki smo ji rekli »investicijska mrzlica«, smo v gospodarstvu že ozdravili. Preostane torej še gradnja stanovanj kot osnovna dejav-

na zemljišču na 12 mesecev, na urejenem pa na 7 mesecev. Cena stanovanj je za 2 do 25 odst. nižja od cene za stanovanja, grajena po klasičnem načinu. JUGOMONT sistem zagotavlja potresno varnost konstrukcije, nudi velike možnosti za arhitektonsko oblikovanje stavb ter zagotavlja dobro zaščito proti vlagi in toplotno ter zvočno

za montažo bo omogočila gradbeno dejavnost preko vsega leta.

V Sloveniji je treba zagotoviti gradnjo vsaj 1500 stanovanj na leto po sistemu JUGOMONT, da bi se novi, industrijski in ceneni montažni način gradnje izplačal. GIPOSS ima že izdelanih 19 projektov za stanovanjske stavbe (v njih je skupno 639 stanovanj) tja od stolpnic z

skala antena; v drugi skupini pa napeljava za centralno kurjavo, vgraditev sanitarij z umivalnikom, štedilnika v kuhinji s pomivalnim koritom ter skupinske televizijske antene.

Sistem JUGOMONT pomeni v gradbeništvu pravo revolucijo. Prebroditi je bilo treba kopico težav, preden so se pri SGP PIONIR lahko odločili za nov industrijski montažni način gradnje. Izpremeniti je bilo treba način projektiranja, oziroma še boljše: prilagoditi ga je bilo

treba JUGOMONT sistemu. Priprava gradbenih del je obsežnejša. Kolektiv bo moral urediti poseben cementinarski obrat, ki bo proizvajal gramoz ustreznih debelin in poleg raznih klasičnih cementinarskih izdelkov izdeloval tudi montažne elemente za JUGOMONT sistem. Takšen cementinarski obrat bo, kot vse kaže, stal v Gotni vasi pri Novem mestu, kjer je dovolj velika gramoznica.

Uveljavljanje JUGOMONT sistema bo terjalo precejšnje napore tudi izven kolektiva SGP PIONIR. Miselnost slovenskega človeka žal ni naklonjena novitetam. Tudi investitorji, ki zdaj iščejo najcenejše gradnje, se bodo morali odločiti za JUGOMONT sistem, pri tem pa hkrati zagotavljati gradnjo vsaj stotih stanovanj na enem gradbišču. Kolektivu SGP PIONIR velja za to, ker se je odločil za revolucionarno novost, ki bo v korist družbi in njemu, javno čestitati!

ZA POENOSTAVLJENO IN CENENO GRADNJO

nost. Stanovanj je pri nas še vedno premalo, toda tudi investitorjev, ki bi bili sposobni plačati gradnjo stanovanj, je vse manj. Zatorej je treba gradnjo stanovanj poenostaviti in poceniti. Samo v tem je rešitev. Med gradbinci bo uspeval samo ta, ki bo ne le šel v korak z razvojem, pač pa bo razvoj prehiteval v načrtovanju in v uporabljanju sodobnih načinov gradnje.

Sistem JUGOMONT ustreza takšnim zahtevam. Čas gradnje stanovanjskih stavb se skrajša s tem sistemom na komunalno neurejenem

izolacijo, ki je boljša od dosedanje.

Gradbena podjetja GORICA iz Nove Gorice, INGRAD iz Celja, naš PIONIR, OBNOVA iz Ljubljane, SAVA z Jesenic in STAVBAR iz Maribora so ustanovila poslovno združenje GIPOSS, ki je odkupilo licence za gradnjo po JUGOMONT sistemu in gradi stanovanja in stanovanjska naselja po tem industrijskem montažnem načinu. V združenju GIPOSS bo 6 gradbenih podjetij uvedlo delitev dela in izpopolnilo tehnološki proces proizvodnje. Tipizacija gradbenih elementov

38 stanovanj do stanovanjskih blokov, v katerih je od 20 do 119 stanovanj, pa do enostanovanjskih vrstnih hiš in stanovanjskih četvorčkov. Cene 1 m² koristne stanovanjske površine se gibljejo v stanovanjih z normalno opremo od 80.000 do 95.000 din, v stanovanjih z minimalno opremo pa od 77.000 do 91.000 din. V prvi skupini so v ceni vračunani stroški napeljave za centralno kurjavo, vgraditev sanitarij z umivalnikom, kopalno kadjo in grelecem za vodo, oprema kuhinje in skupinska televizijska

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor iz TŠS na Mirni

14. oktobra je bil v 41. številki Dolenjskega lista na strani 4 v rubriki »Pisma uredništvu« objavljen dopis tov. Draga Rebernika, str. tehnika iz Trebnjega št. 27 pod naslovom »Direktorja sta se zmenila«. Tov. Rebernik v tem razen ostalega povsem izmišljeno navaja, »da je izvedel, da v TSS MIRNA potrebujejo več tehnikov in da je na osebno prigovarjanje napisal prošnjo za sprejem v delovno organizacijo TSS« in dalje, da je bila njegova prošnja odbita, ker »da sta o njegovi prošnji odločala že prej direktor KEMOOPREME (prejšnje delovno mesto tov. Rebernika) in direktor TSS«, kar naj bi tov. Reberniku povedal tehnični vodja TSS.

Ker je gornja informacija izmišljena, pri tem pa tudi tendenciozna, smatrajo podpisani za potrebno, da javnost informirajo, kako je vanje vloge tov. Rebernika dejansko potekalo obravna-

Tov. Rebernik je 20. 9. 1965 vložil na TSS MIRNA prošnjo za sprejem na delovno mesto tehnologa ali normirca. To prošnjo je vložil pri komisiji za sprejem in odpoved delovnega raz-

merja pri TSS. Navedena komisija je prošnjo tov. Rebernika redno obravnavala, ker pa so v TSS mesta tehnologa oz. normirca zasedena, je TSS tov. Rebernika z dopisom z dne 28. 9. 1965 obvestila, da prošnji ni mogoče ugoditi ravno iz navedenega razloga. Na delovnem mestu tehnologa oz. normirca ima TSS namreč že več let stalnega delavca, ki za potrebe TSS povsem zadošča.

Tov. Rebernik je bil zgolj informiran o postopku, kako se delavci sprejemajo v TSS, namreč na osnovi prošnje na komisijo za sprejem in odpoved delovnega razmerja, in mu od pristojnih delavcev TSS nihče ni prigovarjal, naj prošnjo vložijo, saj ima TSS vsa delovna mesta tehnikov polno zasedena. Tehnični vodja TSS Kovacic Janez tov. Reberniku ni nikoli omenil, da sta o njegovi prošnji predhodno odločala direktor KEMOOPREME in direktor TSS, ker to ni res. Direktor TSS Mirna je za tov. Rebernika Draga namreč prvič slišal šele iz njegovega objavljenega dopisa uredništvu, kar jasno dokazuje, da ni bilo nobenega dogovarjanja z direktorjem Kemoopreme o nastavitvi tov. Rebernika in da so kakršnekoli domneve tov. Rebernika izmišljene in tendenciozne.

TSS MIRNA

VLADIMIR ILERSIČ, direktor TSS

JANEZ KOVACIČ, tehnični vodja TSS

ANTON NOVAK, predsednik komisije za sprejem in odpoved del. razmerja TSS.

Prizadeti se oglašamo

Tovariši uredniki!

Zelo nas je iznenadil ukrep o omejitvi usakodnevne dostave pošte. Na območju KO SZDL Poljane je prizadetih več vasi, tako da dostavljajo pošto v Občice, Mali Rigelj, Stare žage in Novo goro samo še enkrat na teden, le v same Poljane še trikrat na teden. Ti kraji so od pošte v Dolenjskih Toplicah oddaljeni 5 do 10 km. Ker ljudje pravočasno ne dobivajo časopisov, jih odpovedujejo, saj stare vesti niso več zanimive. — Kdo je odločil in zakaj, da smo toliko prizadeti, nas je zanimalo na zboru volivcev 14. oktobra. Volivci KO SZDL Poljane menimo, da je treba dostavo pošte čimprej obnoviti, kot je bilo pred reformo, PTT Novo mesto pa prosimo, da naše želje upošteva. Naši kraji so med NOB veliko prestali in nekateri še zdaj životarijo. KO SZDL POLJANE

Živahen prašičji sejem v Novem mestu

25. oktobra je bilo pripeklanih na prašičji sejem v Novem mestu 1333 prašičkov, starih do 12 tednov, in 87 prašičev, starih od 3 do 6 mesecev. Prodanih je bilo 1382 prašičev. Do 12 tednov stari so bili na prodaj od 6500 do 12.500 din, od 3 do 6 mesecev stari pa od 13.000 do 30.000 din. Sejem je bil dobro obiskan, prodanih je bilo rekordno število prašičev, kupecev pa je bilo največ iz oddaljenih krajev.

Čateške Toplice navezujejo stike s tujino

V prvi polovici oktobra sta se predstavnika brežiške turistične zveze in Čateških Toplic, Marjan Uratarič in Maks Toplišek, v Avstriji posvetovala o izmenjavi gostov. V Gradcu sta obiskala agencijo Stajerbus, ki se sodeluje z našimi zdravilišči, ter podobno združenje Union na Dunaju in agencijo Dalmacia v Münchnu. Povsod so predstavnika izkazali razumevanje, zastopniki obiskanih

agencij pa si bodo še novembra ogledali Čateške Toplice ter se prepričali o zdraviljenju. Tedaj bodo prejeli tudi zahtevane albume s fotografijami, prospekte in druge reklamne materiale. Avstrijci se zanimajo tudi za silvestrovanje pri nas. V Čateških Toplicah pričakujejo že pozimi, najkasneje v februarju ali marcu, večjo skupino gostov iz sosednje države.

Priporočamo naše usluge vsem delovnim organizacijam in toplotno pozdravljamo vse prebivalce novomeške občine za letošnji

29. OKTOBER — NAS OBCINSKI PRAZNIK

AVTOPROMET — TUZEMSKA ŠPEDICIJA

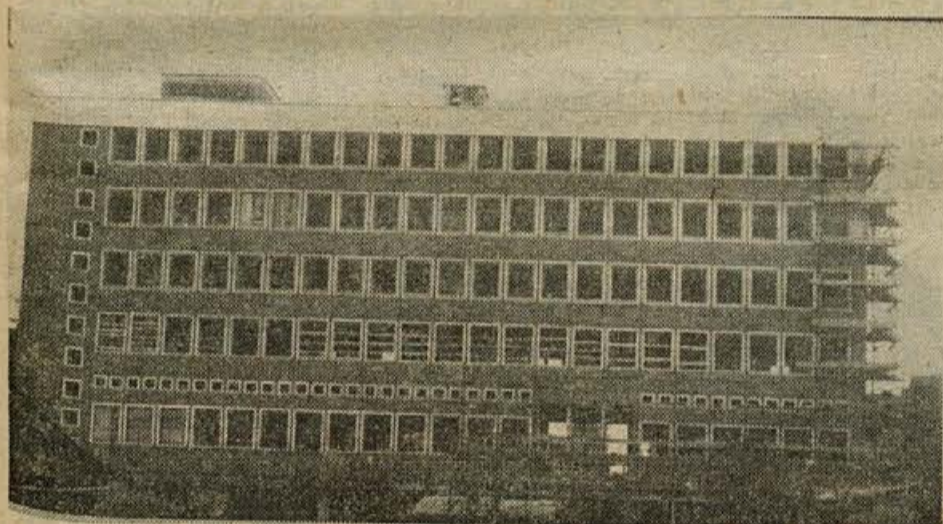
GORJANCI

NOVO MESTO — STRAŽA

Pisali smo že o tem, kako uredništvu kolektiva SGP PIONIR načela reforme. Da bi osvežili spomin, bodo ponovili nekaj zgornjih podatkov. Najprej navajamo številke iz avgusta 1964, nato pa one iz avgusta 1965.

Celotni kolektiv: 2.158 delavcev in 60 vajencev — 1.756 delavcev in 67 vajencev; na gradbiščih: 1.725 delavcev in 16 vajencev — 1.343 delavcev in 36 vajencev (lani je bilo v okviru SGP PIONIR 5 gradbišč, letos so gradbišče Krško, ki je imelo 252 delavcev, združili z brežiškim, tako da so zdaj samo 4 gradbišča); v direkciji: 120 zaposlenih — 82 zaposlenih; v centralnih obratih, kamor štejejo: mehansko-kovinski, avtomehanični in cementinarski obrat, žaga ter pleskarska in parketerska delavnica dvesto dvainpetdeset delavcev in 42 vajencev — 245 delavcev in 31 vajencev; vrednost osnovnih sredstev za proizvodnjo (brez stavb): 413 milijonov — 467 milijonov; plačana realizacija: 2 milijardi 379 milijonov — 3 milijarde 227 mili-

Ena izmed PIONIRJEVIH sodobnih in velikih zgradb: preskrbovalni center v Mostah (Ljubljana) med gradnjo

Napitnica na cesti Pišce-Bizeljsko

Sosedje z obeh strani si bodo podali roke na bližnjici — Nova cesta je dobrodošla zlasti Pišečanom — Od nje si obetajo tudi večji obisk turistov. Ljudem ni žal delovnih ur, ki so jih žrtvovali za to prometno pot

V soboto, 30. oktobra, bodo izročili prometu novo cesto Pišce-Bizeljsko. Sosedje z obeh strani bodo zdravili srečanju na bližnjici med obema krajema. Nazdravili bodo prazniku občine Brežice, ponosni na uspehe, ki so jih dosegli z dograditvijo te prometne poti.

Cesta, ki povezuje pišečko pokrajino z Bizeljskim, je dolga nekaj manj kot 5 kilometrov. Dobrodošla je zlasti Pišečanom, ki jim je približala kraje na Bizeljskem in obsovelsko železnico. — Nova cesta je prinesla veliko dobrega zlasti vasi Podgorje, kjer so si ljudje že dolgo želeli boljše prometne zveze. Med največje pridobitve zadnjih let štejejo vaščani elektrifikacijo svojega kraja, zdaj pa bodo v knjigo napredka zapisali še cesto. — Pišečani si od nove ceste obetajo tudi večji obisk turistov Lovski dom, ki so ga odprli pred nekaj tedni, bo gostoljubno sprejemal obiskovalce poleti in pozimi. Lovci ga že dobro poznajo in tisti, ki so se že kdaj ustavili v njem, se radi vračajo tja.

Pišečani se zavedajo, da bo nova prometna pot nekoliko spremenila življenje in navede pri njih. Do sedaj so bili

vezani samo na Brežice, odslej pa bodo v marsičem osredotočeni predvsem na Bizeljsko, ker jih razdalja ne bo več ločila s sosedi.

J. TEPPEY

Vajenske nagrade potrjene

S posebnim odlokom je trebanjska občina zagotovila vajencem pravico do mesečne nagrade. Najmanjše nagrade smejo biti za vajence v prvem učnem letu 12.000 din, v drugem 16.000 in v tretjem 20.000 din ne glede na to, ali se vajenci uče v delovnih organizacijah ali pri zasebnikih. Odlok tudi dopušča pravico vajencem, da prejmejo namanj 60 odstotkov nagrade v gotovini.

Zapelo je: „CVENK!“ in dinarček je...

Pionirji in mladinci! Varčujte in vlagajte pri

Jožica, Zdenka in Darinka, tri deklice iz skromne delavske družine Turkovih, so v 6 letih znosile v hranilnik na KB Novo mesto že 99.036 din! Trije otroci, ki sicer ne živijo v izobilju, bodo znali vse življenje ceniti privarčevani dinar

Reklo je: »Cvenka in dinarček je zdrsnil v hranilnik. Kdo ga je dal? Morda mamica, morda očka, teta,

bankovec h bankovcu in na hranilni knjižici se nabirajo tisočaki in desetisočaki.

šanjū nasmihaajo in ne vedo kaj reči, pa jim priskoči na pomoč mamica:

Boris Savnik ml. iz Adamičeve 10 v Novem mestu hodi v 8. razred osnovne šole Katje Rupena. Za svoja leta je hudo resen fant, pa tudi privarčeval je že precej

— Dober dan!, so Jožica, Zdenka in Darinka doma?

— So, so, kar naprej! me je prijazno povabila tov. Turkova iz naselja nad mlino.

Pred menoj sede Jožica (10 let), Zdenka (12 let) in Darinka (11 let). Pripovedujejo:

— Najprej smo hranile za hladilnik in za očka. Skladiščnik je pri Pionirju in bi moral plačati, če bi mu ob letu kaj manjkalo. Pa ni bilo še nikdar treba in tudi hladilnika ne bomo kupili. Tako pravi mama in dodaja: »Ko le za kruh ne bi zmanjkalo!»

— Kdaj ste začele varčevati?

— Zdenka je bila stara 6 let, ko ji je dal očka za rojstni dan nekaj stotakov in naročil: »Hrani, Zdenka! Počasi se bodo nabrali tisočaki!»

Zdenka je poslušala očkov nasvet. 9.1.1959 je naložila pri KB Novo mesto na knjižico 500 din in dobila hranilnik. 8. aprila istega leta so vse tri sestrice odnesle na banko novo vlogo: 644 din. Takrat je bil to velik denar, še zlasti za Jožico, Zdenko in Darinko, ki jim je bilo takrat 4, 6 in 5 let.

— Zakaj porabite prihranke? Punčke se ob tem vpra-

šanje nasmihaajo in ne vedo kaj reči, pa jim priskoči na pomoč mamica:

— Včasih je knjižica v pomoč vsej družini, včasih pa tudi Jožici, Zdenki in Darinki, kadar potrebujejo za čevlje, za obleko ali kaj podobnega.

— Koliko hranilnikov je pri hiši?

— Samo eden in samo ena knjižica. Oboje je na Zdenkino ime, ker je najstarejša. Vse tri dajemo denar v skupen hranilnik, vsake 3 ali 4 mesece pa nosimo na banko.

Srečko Veber iz Zabje vasi 27 šteje med najmlajše varčevalce. Stiri leta je star, hranilnik pa je dobil pred dvema letoma od stare mame.

— Hranilnika pa nimam jaz, pri stari mami je zaklenjen! je moško povedal.

— Zakaj pa je pri stari mami?

— Zato ker ona največkrat da dinarje!

Srečko je zdaj fantiček, toda vsak kovanec sproti spusti v hranilnik. Iz njega bo postal še dober varčevalec.

— Kaj boš s privarčevanim denarjem, Sergij?

— Se ne vem, na knjižici pa imam 16.000 din.

— In v hranilniku?

— Kakšnih 2000 din bo!
— Kdaj in zakaj si začel varčevati?

— Takrat še nisem hodil v šolo, zdaj pa hodim v 5 razred. Očka mi je prinesel hranilnik. Svetal je bil, jaz pa majhen, pa sem začel metati vanj dinarčke.

— Se izplača?

— Seveda se! Pred tremi leti sem si za 16.000 din prihrankov kupil kolo. Vse kar jejo mi očka, mamica in stari očka. Ne zapravljam, malokdaj grem v kino in tudi v slaščičarno ne hodim! Dobim dam v hranilnik. Da-

— Ze 8. leto teče, odkar varčujem, je povedal Boris Savnik iz Adamičeve 10 v Novem mestu. — Zakaj sem začel, se ne spominjam več dobro. Zdi se mi, da sem videl hranilnik pri bratrancu v Ljubljani in si ga zaželel. Takrat sem hodil v prvi razred.

— Od kod so prihranki?

— Kadar kdo pride na obisk, se me spomni. Najboljši vir so dedki in tete

14.326 varčevalcev ima pri KB Novo mesto za letošnji 31. oktober, svetovni dan varčevanja, na hranilnih knjižicah 994 milijonov in 760 tisoč din prihrankov. Letos izplačane obresti varčevalcem bodo znesle okoli 10 milijonov din.

Tudi varčevanje je letos preživelo svojo krizo. Pred reformo so ob govoricah, da bo denar zamenjan, nekateri hiteli dvigati privarčevane zneske. V KB Novo mesto je bilo samo v juniju letos dvignjenih za 37 milijonov din prihrankov, toda konec septembra je bilo spet za 92 milijonov din več vlog kot dvigov. Zdrava pamet je zmagala!

Med 14.000 varčevalci je kakšnih 8.500 mladih, ki imajo naloženih približno 360 milijonov din prihrankov. Na mladini gradimo bodočnost, zato ta sestavek ob dnevu varčevanja posvečamo mladim varčevalcem z iskreno željo, da bi jih bilo vedno več!

Takšen pa je najmlajši varčevalec pri KB Novo mesto, 4-letni Srečko Veber iz Zabje vasi 27

ter strici. Tudi mamica in očka nista izjema.

— In kako obrneš prihranke?

— Za privarčevani denar sem si do zdaj kupil smučel, kolo in fotoaparati. Kadar gremo na dopust, primaknem tudi jaz kakšen znesek, če gremo na izlet prav tako, zdaj pa zbiram za transistorski sprejemnik. 25.000 din je že na hranilni knjižici, 10 do 15 tisoč pa jih bo še treba zbrati. Do konca šolskega leta bo, tako upam, »plank izpolnjen! ...

Najuspešnejši mali oglaš: v domačem tedniku!

svoje prihranke hkrati tudi dobro in gospodarno upravljajo.

Turkovi Zdenki je naročil očka: »Hrani, Zdenka! Počasi se bodo nabrali tisočaki!«. Zdenka skupaj s sestricama že 6 let nosi prihranke v banko.

● Za 31. oktober, svetovni dan varčevanja, naj velja naša iskrena čestitka vsem mladi-

Malega Sergija Thorževskega je te dni kahal prehlad. Družbo mu je delal stari oče Sergij Thorževski, ki vnučku primakne marsikateri dinar, katerega ta spusti v hranilnik in odnese nato na knjižico v novomeško KB...

dim in odraslim varčevalcem! Zelimo, da bi bilo vedno več njim enakih! V tem je veliko poročilo, da bomo uspešno prebrodili reformo in da se bo povečala vrednost dinarja, našega plačilnega sredstva!

J.M.

40-letnica na Otočcu

V okviru 600-letnice Novega mesta in 20-letnice osvoboditve je v ponedeljek zvečer priredila na Otočcu tovarna zdravil KRKA sprejem za 53 jubilarov — farmaceutov, ki so diplomirali leta 1925 v Zagrebu. Na sprejem so prišli jubilarji iz vseh naših republik in celo iz Bolgarije. Gostje so si v torko ogledali tudi Novo mesto in obrate tovarne zdravil.

Pomoč šolstvu - najučinkovitejša investicija

Ali ne bi s tem prispevali k zvišanju produktivnosti teh staršev, ker bi jih razbremenili skrbi za njihove otroke v času, ko so oni zaposleni? Priporočilo v tej smeri je bilo sprejeto, toda ostalo je žal samo pri priporočilu.

Nizek odstotek učencev, ki končajo osnovno šolo, oziroma še nižji odstotek tistih, ki jo končajo v 8 letih, postavlja pred nas odgovorno nalogo izboljšati materialne pogoje šolstva, skrbeti za strokovno usposabljanje učiteljev, hkrati pa tudi vzpostaviti pravičen odnos do šolstva s strani vseh organov in organizacij kot tudi s strani slehernega občana. Predvsem mislim na odnos staršev do šole in izpolnjevanja obveznosti, ki jih šola nalaga učencem. Gre za pre-

vzgojo staršev. Mnogo učencev, zlasti na podeželskih šolah, ne konča osnovne šole, ker jih starši preveč obremenjujejo z domačim delom, drugod zopet zato, ker starši ne privzgajajo učencem delovnih navad, in čuta odgovornosti za kvaliteto opravljenega dela. Vsem mora biti jasno eno: Učenje je delo; vsako delo zahteva svoj čas, svoj delovni red in seveda tudi počitek. Učenec mora imeti dovolj časa za domače učenje, mora imeti doma svoj delovni red in seveda tudi čas za sprostitve in razvedrilo. Vse to mu moramo zagotoviti, če hočemo, da bo pri učenju uspeval, da bo šolo uspešno končal. Prav v uveljavljanju takega pojmovanja domačega učenja in odnosa do šole pa bi morale krajevne organizacije

storiti mnogo več kot so doslej. Če so doslej ponekod mlade, razvijajoče se gospodarske organizacije, zaposlovalce nove delavce z nedokončano osnovno šolo, potem je potrebno staršem jasno in glasno povedati, da moderna industrija zahteva izobraženega delavca, da gospodarska reforma sili gospodarske organizacije k naglemu zviševanju produktivnosti, ne s povečanjem števila zaposlenih, ampak z boljšo organizacijo dela in s kvalitetnejšim delom na slehernem delovnem mestu. Prav v tem pogledu pa vsi, prav vsi, lahko marsikaj storimo in moramo storiti, če naj bomo aktivni soustvarjalci in realizatorji reformnih prizadevanj.

Če šole II. stopnje delujejo v nekoliko boljših kadrov-

skih pogojih, potem sta njihovo materialno stanje in financiranje še bolj pereč problem. Vključevanje šol II. stopnje kot strokovnih šol v prizadevanja za prilagajanje vsebine in metod dela zahtevam razvijajoče se proizvodnje in potrebam družbenih služb poteka počasi delno zaradi neustreznih materialnih pogojev, delno zaradi neizdelah sodobnih učnih programov. Prav tu je nujno hitrejša in učinkovitejša delo za šolstvo pristojnih republiških organov. Interni dogovori med posameznimi vrstami šol ne morejo biti niti nadomestilo novega učnega programa, niti ne morejo biti porok za pravilno orientacijo v delu, ker izhajajo bolj iz trenutnih situacij in potreb kot pa iz proučenih zahtev proizvod-

nje in družbenih služb ter proučenih fizičnih in psihičnih zmogljivosti učencev v tej starostni dobi.

Vsekakor drži eno: na področju šolstva moramo iskati notranje rezerve — ne v zmanjševanju sredstev za šolstvo, ker jih ima že tako premalo —, ampak v večji učinkovitosti vzgojno-izobraževalnega dela. To pa bomo dosegli predvsem z bolj naglim urejanjem materialnih pogojev dela, s hitrejšim strokovnim usposabljanjem učiteljev, z urejenim sistemom financiranja in razvijanjem samoupravljanja v naših vzgojnoizobraževalnih zavodih, z racionalizacijo vsega dela, ki ga morajo opravljati šole. Tu mislim predvsem na tisto delo, ki ga morajo šole opraviti poleg svojega pedagoškega dela. Omejiti bo potrebno razne zahteve upravnih in bančnih služb ter raznih organizacij, ki nenehno terjajo od šol

razna poročila, analize, statistike ter jih obremenjujejo s številnimi, povsem nepotrebnimi izdatki. Seveda bo v zvezi s tem potrebno sprejeti marsikatero predpise. Priprave za to so v teku in posebne republiške komisije pripravljajo tozadevne predloge.

Spremeniti bo potrebno način financiranja šolstva, tako da mu bo zagotovljen stabilen vir dohodkov, ki bo ločen od občinskega proračuna in mu bo zagotavljal ustrezen delež v delitvi narodnega dohodka. Sele tak način financiranja bo zadosten na materialna osnova za hitrejši razvoj samoupravljanja v naših vzgojnoizobraževalnih zavodih.

Težnje gospodarske reforme na področju šolstva pomenijo boljše kvaliteto pouka, hitrejšo končevanje študija in še boljše organizacijo dela.

Razstava plaket in medalj Vladimira Štovička

V sredo, 20. oktobra 1965, je bila ob 18. uri v Dolenjski galeriji odprta razstava del akademskega kiparja in medaljerja Vladimira Štovička. Ob napovedani uri se je v spodnji dvorani galerije, kjer mojster razstavlja svoja dela, zbralo veliko število ljubiteljev umetnosti in avtorjev prijateljev, ki so s svojo prisotnostjo dali poudarka ne samo prvi avtorjevi razstavi v Novem mestu, temveč tudi prvi javni manifestaciji ob proslavi občinskega praznika Novega mesta v njegovem jubilejnem letu.

Med prisotnimi smo poleg predstavnikov novomeške občine: predsednika Sergeja Thorzevskega, podpredsednika Andreja Grce, tajnika Francija Kuharja, načelnika Jožeta Suhadolnika in drugih opazili tudi našega generalnega konzula v Celovcu tov. Franca Pirkoviča, odličnega hrvatskega književnika in člana Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu Gustava Krkleca, književnika Jaroslava Štovička, kiparjevega brata in njegovo hčer kiparko Vladimir Štoviček, predstavnik kolektiva IKOM iz Zagreba N. Jurčiča in D. Benca, urednika »Novosti« iz Sarajeva E. Cengića itd. Od ožjih kiparjevih rojakov se je otvoritve razstave udeležil tudi starosta slovenskih znanstvenikov univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar. Posebej vidna je bila številna udeležba predstavnikov sosednje občine Krško, tako skupščine kot tamkajšnjih kulturno prosvetnih, političnih in družbenih organizacij.

Umetnika so počastili tudi njegovi prijatelji iz Kranja, ki so mu prinesli sopek gojenjskih nageljnov in rožmarina z vabilom, da razstavo svojih del iz Novega mesta prenese tudi v Kranj.

Po otvoritvi je konservator

Republiškega zavoda za spomeniško varstvo tov. Ivan Komelj zbranimu občinstvu predstavil avtorja kot umetnika in vrednotil pomen njegovega umetniškega ustvarjanja.

Vso razstavo in ves potek pri otvoritvi je posnela zagrebška televizija in jo v svoji četrtkovi oddaji tudi objavila, zakar ji velja še

Življenjska in umetniška pot Vladimira Štovička

Morda je dobro premišljena poteza Dolenjske galerije in ne le goli slučaj odločil, da v letu obletnice našega mesta odpiramo v Dolenjski galeriji tudi razstavo Vladimira Štovička, kiparja in predvsem medaljerja. V medaljerstvu so namreč dolenjski rojaki dosegli zavidljivo evropsko kvaliteto in zato naj bo pričujoča Štovičkova razstava v Novem mestu tudi spomin na veliko medaljersko tradicijo in hkrati tudi opozorilo na nezavidljivo mesto, ki ga ima medaljerstvo pri nas danes.

Ker se le redko srečujemo s samostojnimi medaljerskimi razstavami, ne bo odveč, če najprej spregovorimo ne

posebej zahvala in priznanje. Kipar Vladimir Štoviček se je ob koncu vsem udeležencem in dolenjski galeriji toplo zahvalil, potem pa s svojimi prijatelji in častilci posedel še kako urico v prijetnem razgovoru, kjer so ga s primernimi nagovori počastili še akademik Gustav Krklec, dr. Mihajlo Rostohar, v imenu Gorenjcev pa tov. Kapus.

Naslednjega dne si je razstavo ogledal republiški sekretar za prosveto in kulturo tov. Tomo Martelanc, ki se otvoritve zaradi nujne zadržanosti ni mogel udeležiti.

Tovariš Ivan Komelj je ob tej priložnosti o umetniku in njegovem življenju povedal tole:

kaj o medalji in medaljerstvu. Na razstavi vise okrogli in oglati formati; okrogli so medalje, pravokotni plakete, oboje skupaj pa je meda-

ljerstvo, če govorimo o kiparski tehniki in vsebini medalj ali plaket. V pretežni meri so na njih reliefno upodobljeni portretiranci. Modelirani sta lahko obe ali samo ena plat medalje. Na eni strani je navadno portret z napisom, na drugi besedilo z ali pa brez dodatnega emblema. Medalja ali plaketa je že po izraznem značaju ali funkciji svečana, slavnostna, jubilejna, spominska; je predvsem diploma. Če je portretna, zahteva od portreta verno podobnost, čeprav samo fizično, tako kot na kovancih, znamkah ali sploh diplomah.

Medalje je poznal že antični Rim, ponovno jih oživi renesansa; medaljerska produkcija se nadaljuje v 17. in 18. stoletju. Eden velikanov medaljerstva 18. stoletja pa je naš rojak Šega. Tudi v 19. stoletju ni v vladarskih družinah pomembnejšega dogodka — rojstva, krsta, poroke, smrti — ali v javnem življenju — kongresa, razstave ali druge slavnosti, ne da bi jo počastili in ohranili v spominu z medaljo ali plaketo.

(Nadaljevanje na 16. str.)

Miroslav Kugler: DEKLICA (1965)

Ob XIII. zborovanju slovenskih zgodovinarjev

V petek, 22. oktobra, so se v Novem mestu zbrali slovenski zgodovinarji na svojem XIII. zborovanju. Zbrane udeležence je pozdravil predsednik občinske skupščine tov. Sergij Thorzevski, jim zaželel dobrodoščilo in na kratko opisal historične in kon-

servatorske probleme Novega mesta. Zborovalce sta pozdravila še zastopnika društva zgodovinarjev Jugoslavije in slovenske podružnice Arheološkega društva Jugoslavije. Nato je akademik dr. Milko Kos prebral svoj referat o ustanovitvi Novega mesta, v katerem je z novimi dognanji orisal nastanek mesta na področju, ki je že pred ustanovitvijo mesta bilo dokaj gosto naseljeno in v virih tudi izpričano. V popoldanskem zasedanju je kustos Dolenjskega muzeja Tone Knez s preglednim referatom in s slikovnim gradivom predstavil življenje na področju Novega mesta in širše Dolenjske v prazgodovini in v antiki. Za njim je konservator Drago Komelj spregovoril o umetnostnem profilu Novega mesta. Zajel je vse zvrsti likovnega ustvarjanja, podrobneje pa je opisal arhitektonske spomenike in konservatorske posege v starem mestnem jedru.

Po končanem zasedanju prvega dne zborovanja je ob 19. uri v Dolenjski galeriji sprejel udeležence zborovanja predsednik občinske skupščine, nato pa je bila udeležencem zborovanja na čast odprta razstava slik starih mojstrov iz nekdanjih galerij dolenjskih gradov. Vodstvo po razstavi je prevzel Drago Komelj, ki je razstavo tudi tematsko pripravil.

Drugi dan zborovanja se je pričel z referatom dr. Pavla Blažiča o posebnostih starejše agrarne strukture na Dolenjskem. Njegov slikovit pregled tega malo raziskane problema je dal presenetljive rezultate, ki jih je dosegel s podrobnejšim študijem. Naslednja referenta prof. Janko Jarc in dr. Tone Ferenc, sta predavalna o položaju Novega mesta in Dolenjske v jeseni 1943. Prvi je s politične, drugi pa z vojaške plati osvetlil stanje na Dolenjskem v času kapitulacije Italije in nemškega vdora. Z uporabo najnovejših virov, predvsem iz inozemskih arhivov, sta oba referenta namizala vrsto popolnoma novih dejstev, vojaške operacije na Dolenjskem pa vključila v evropski okvir.

Po končanem dopoldanskem delu zasedanja se je delovni predsednik zborovanja dr. Ferdo Geštrin spomnil šestdesetletnice, ki jo predsednik Zgodovinskega društva, naš rojak Novomeščan doktor F. Zwitter, praznuje prav v Novem mestu. Vrednotil je njegovo znanstveno in pedagoško delo ter mu v imenu vseh zborovalcev iskreno čestital, nakar mu je študentka zgodovine izročila šop nageljnov.

Popoldanski del zborovanja je bil posvečen pouku zgodovine na šolah. Prof. Mavricj Zgonik je prebral svoj referat o pisanih virih pri pouku zgodovine. Naštel je vrsto primerov, kako se lahko z raznimi viri in predvsem s slikovnim gradivom poveži predavanje zgodovine, pri učencih pa doseže večje zanimanje za ta predmet. Po vsakem predavanju se je razvila živahna diskusija, v kateri so diskutanti še dopolnjevali mišlji pa tudi korigirali izrečne mišlji. Vsi referenti so bili res kvalitetni in so prinesli obilico nove-

ga gradiva in novih dognanj, ki nekatere probleme postavljajo v popolnoma novo luč, kar je poudaril v zaključni besedi tudi delovni predsednik zborovanja.

Zborovanja se je udeležilo 120 zgodovinarjev iz vseh krajev Slovenije, med njimi tudi nekaj študentov zgodovine iz seminarja za zgodovino ljubljanske univerze in pedagoške akademije v Mariboru. Posamezna predavanja pa so poslušali tudi nekateri Novomeščani, ki jim je zgodovina mesta še posebej pri srcu. Organizacija zborovanja, ki je bila v rokah odbora Zgodovinskega društva za Slovenijo in Dolenjskega muzeja v Novem mestu, je bila brezhibna.

Tretji dan zborovanja, v nedeljo 24. oktobra, je bila na programu strokovna ekskurzija, na kateri so si udeleženci s primerno razlago ogledali kartuzijo Pleterje, kostanjevski samostan in Gobjuovo galerijo v Kostanje-

vici, rezultate arheoloških izkopavanj v Drnovem in muzejske zbirke v breziškem gradu.

Lepi dnevi, prijetno počutje v Novem mestu in dobra organizacija so pripomogli, da je XIII. zborovanje slovenskih zgodovinarjev odlično uspelo. T. K.

PICIRJI MODERNEGA OBLIKOVANJA

V knjigi s tem naslovom nam avtor Nikolaus Pevsner razloži značilna obdobja v arhitekturi in slikarstvu od prve polovice prejšnjega stoletja do dvajsetih let (in še malo dlje) tega stoletja. V tej študiji opozori avtor na vse važnejše pojave, ki so vplivali na nadaljnji razvoj oblikovanja v arhitekturi in slikarstvu. Slovenskemu bralcu je knjigo pred kratkim predstavila Mladinska knjiga v zbirki Kozmos.

ZAHVALA

ZGODOVINSKO DRUSTVO ZA SLOVENIJO se ob zaključku zborovanja slovenskih zgodovinarjev v Novem mestu v dneh od 22. do 24. oktobra toplo zahvaljuje vsem, ki so prispevali, da je zborovanje potekalo na dostojni višini, v popolnem redu in resnično prazničnem vzdušju. Predvsem gre zahvala skupščini občine Novo mesto in njenim predstavnikom za uvidno pomoč, uredništvu Dolenjskega lista za veliko pozornost in Dolenjski turistični zvezi za poklonjene prospekte. Prav tako velja vsa zahvala delovni skupnosti Dolenjskega muzeja, ki je nosila vse breme organizacije našega zborovanja in ga tako skrbno in zadovoljno izvedla.

ZGODOVINSKO DRUSTVO ZA SLOVENIJO

Novembra v kinu »KRKA«

Kako zadovoljiti naše resne gledalce? Kako zadovoljiti vse naše gledalce? Statistika kaže, da so gledalci vedno na strani povprečnih ali vsaj zabavnih filmov. Na prvem mestu so spektakli, nato glasbene in druge komedije, westerni in tako dalje. Da bi zadovoljili vse, smo uvedli dvojni program, česar pa obiskovalci največkrat niti ne opazijo.

Kaj bomo gledali novembra? Ameriškega barvnega filma »Nuna«

se gledalci še dobro spominjajo in marsikdo bi ga hotel ponovno videti. Na sporedu bo od 1. do 4. novembra. Odlična sovjetska komedija »Balada o Moskvi«, ki je prejela nagrado in visoko priznanje v Cannesu, bo na sporedu od 2. do 4. novembra (dvojni program!). Ameriški film »Dekle« pripravljamo zaradi tematike ter izredne režije in fotografije. Vrtili ga bomo od 5. do 8. novembra. Francosko komično kriminalno »Nabab« bomo gledali med 9. in 11. novembrom. Opozorimo naj še na ameriški film »David in Liza«, domači film »Clovek in ptica« ter francoski film »Bridkost ljubeznik«. Ne zamudite filmov »V vrtincu« in »Na svoji zemlji«, ki sta verjetno zadnji na sporedu v našem kinematografu, ker jima prihodnje leto poteče licenca.

In še eno obvestilo: zaradi višanih cen vstopnicam, je delovna skupnost zavoda za kulturno dejavnost sklenila razpisati abonma za kino predstave in s tem omogočiti rednim obiskovalcem znaten popust pri nakupu vstopnic. Več o tem boste lahko prebrali v naših reklamnih omarih in Dolenjskem listu. M

Uzbeške pravljice

Najnovejša knjiga zbirke ZLATA PTICA pri Mladinski knjigi prinaša 49 uzbeških pravljic, ki jih je izbral in v slovenščino preli Ovetko Zagorski. Knjiga UZBESKE PRAVLJICE je lep dokaz zakladnice ljudskega bogastva naroda, ki prebiva onstran Urala.

Z otvoritvenega slavlja na razstavi Vladimira Štovička v Dolenjski galeriji 20. oktobra: konservator Ivan Komelj predstavlja umetnika in njegovo življenje; desno od njega: kipar Franc Vodnik, univerzitetni profesor Mihajlo Rostohar in kipar Vladimir Štoviček

Mladina najraje sega po knjigah

V breziški knjižnici so imeli letos 9.850 obiskovalcev — Nabava novih del je skromna in dolgoletnim bralcem že primanjkuje čtiva — Bralci se radi zadržujejo tudi v čitalnici — Do knjig in revij imajo prost pristop

Knjižnica v Brezicah je ena tistih ustanov, ki žive tihob, skoraj neopaženo življenje. Kdor le poredkoma zaide vanjo, kar ne more verjeti, da odnašajo njeni obiskovalci s seboj na tisoče

Djambo rafiki

Z mednarodno odpravo, imenovano »Karavana prijateljstva po Afriki«, ki je osmega marca 1962 odšla iz Beograda proti afriškim deželam, je bil tudi znani jugoslovanski publicist in svetovni popotnik Tabor Sekelj. Na dolgi poti v tuje dežele, a med prijateljska ljudstva, je nabral polno torbo izkušenj in zapiskov. Po vrnitvi domov je zapiske uredil v potopis, pridal več originalnih fotografij in tako je nastala ena najboljših potopisnih knjig o afriških deželah z naslovom »Djambo rafiki«. Za slovensko javnost je knjigo prevedla Tita Škerlj — Sojar, izdala pa jo je Mladinska knjiga v zbirki Globus.

knjig, ki bogatijo njihovo kulturo.

Letos je zabeležila breziška knjižnica že 9.850 obiskovalcev, ki so prebrali 19.638 knjig. Kljub temu, da so novi prostori v Prosvetnem domu veliko lepši in udobnejši kot prejšnji, je obisk nekoliko manjši. Na to vpliva oddaljenost od središča mesta in zaradi tega se je spremenila tudi struktura bralcev. V knjižnico zahaja manj osnovnošolskih otrok, povečuje pa se število bralcev iz vrst gimnazij-ov.

Med bralci prevladuje mladina, katere je kar 78 odstotkov. Če analiziramo sestav odraslih obiskovalcev knjižnice ugotovimo, da je med njimi 8 odstotkov intelektualcev, 6 odstotkov delavcev, 1,5 odstotka kmetov in 6,5 odst. ljudi iz drugih poklicev.

Knjižnica ima tudi čitalnico, v kateri se največ zadržujejo učenci in odrasli, ki ob knjigah in revijah čakajo na odhode avtobusov. Tudi dijaki se zelo radi ustavijo tam, da pregledajo novi-

ce v periodičnem in dnevnem tisku.

Z nabavo novih knjižnih del v ustanovi niso zadovoljni, ker si mnogih novitet ne morejo privoščiti. Knjige so v zadnjem času vedno bolj drage in zaradi pomanjkanja denarja perspektive glade tega niso rožnate. Dolgoletni bralci se že zdaj pritožujejo, da jim zaradi skromne nabave novih del zmanjkuje čtiva.

Smiljan Rozman: BRUSAČ

»Brusač« je osma zapovrstna knjiga enega najvidnejših predstavnikov slovenskega mlajšega pisateljskega rodu Smiljana Rozmana. V njej Rozman opisuje življenje in srečanja Stefana Matuša, cigana, partizana, brusača, kvartopirca in obupanca in spet preseneti s svojim načinom klenega pisanja. Delo je v opremi Jožeta Čiuh pred kratkim izdala Mladinska knjiga v zbirki Zepna knjiga Zenit.

OB LETOŠNJEM 29. OKTOBRU

Prebivalci novomeške občine slavijo jutri svoj občinski praznik, ki je še posebej tudi praznik samega Novega mesta: 29. oktober, spomin na ustanovitev Prve novomeške partizanske čete leta 1941 na Frati. Praznik največje dolenske občine pa je vsako leto hkrati tudi pregled doseženih uspehov in prizadevanj za boljše življenje njenih prebivalcev. Zlasti med zadnjim in letošnjim praznikom je novomeška občina dosegla veliko novega, s čimer proslavlja hkrati tudi 600-letnico svoje ustanovitve in dvajsetletnico osvoboditve. Zato smo ob tej priložnosti prosili tovariša Sergija Thorževskega, predsednika občinske skupščine Novo mesto, da nam je odgovoril na nekaj vprašanj:

Tovariš predsednik, v čem je poseben poudarek letošnjega občinskega praznika Novega mesta in novomeške občine?

Letošnje praznovanje občinskega praznika ima posebno obeležje prav zaradi 600-letnice ustanovitve Novega mesta in 20-letnice

osvoboditve naših narodov. Osvoboditev in nova družbena ureditev je omogočila naši občini in mestu nagel vsestranski

razvoj. Na to dejstvo morda zaradi izredne dinamike življenja včasih pozabljamo. Praznovanje, ki je potekalo skozi vse leto, je dajalo temu poseben poudarek. Jubilejema se pridružuje tudi vrsta delovnih uspehov, ki so realizacija večletnih prizadevanj. O tem pa je bilo že precej napisanega.

Opišite, prosimo, kakšno je stanje v občini v gospodarstvu po uvedbi gospodarske reforme? Kako uresničujejo delovne organizacije in občani načela reforme in kaj jih glede tega čaka v bližnji prihodnosti?

Ne bi še mogel dajati celotne ocene o stanju v občini po uvedbi gospodarske reforme, predvsem zaradi tega, ker je prete-

Letošnje leto je tudi prvo leto izvajanja programa gospodarske reforme, katere končni namen je, da bi se čimprej uvrstili med razvite dežele v svetu.

V ta osnovna obeležja sodi tudi proslavljanje občinskega praznika Novega mesta in novomeške občine.

Pri njihovem reševanju pa bolj kot kdajkoli velja pravilo: »Kar lahko storiš

»Vsem občanom priskrbe čestitke za letošnji občinski praznik!« je topla želja predsednika občinske skupščine Sergija Thorževskega

danes, ne odlašaj na jutri!«. Če temu ne bo tako, bo prihodnost za nekatere delovne organizacije vse bolj meglena. Morda sem preveč kritičen. Treba pa je pri tem takoj poudariti, da omenjenih misli ne moremo posplošiti na celotno gospodarstvo v naši občini, saj je velika večina delovnih organizacij takih, ki se v vse večji meri prilagajajo novi nastali pogojem gospodarjenja. Spodbudna je vsekakor ugotovitev, da je vsak dan več kolektivov, ki jim reševanje lastnih problemov pomeni usmeritev v boljše gospodarjenje. Vrsta možnosti pa je še, ki ostajajo delno neizkoriščene. V mislih imam večjo usmerjenost na poslovno sodelovanje med podjetji, specializacijo proizvodnje, na kooperacijo in na integracijo v širšem merilu.

V kaj so usmerjeni zdaj glavni napor občinske skupščine in kaj štejete za njene glavne naloge v tem in prihodnjem letu?

Ze dalj časa so med drugim napor občinske skupščine usmerjeni na vsklajevanje odnosov v našem gospodarskem in družbenem razvoju. Ta razvoj pa je bil nagel predvsem v zadnjih letih. Močna prizadevanja za krepitev naše materialne osnove so povzročila vrsto nasprotij v tem razvoju, ki postajajo vse bolj nevzdržna. Zaposavljen je bil razvoj nekaterih družbenih in terciarnih dejavnosti. Sami ste lahko pričali, da tudi tu dosegamo določene uspehe in skušamo hitreje premagovati nastale težave. Vendar tudi to terja

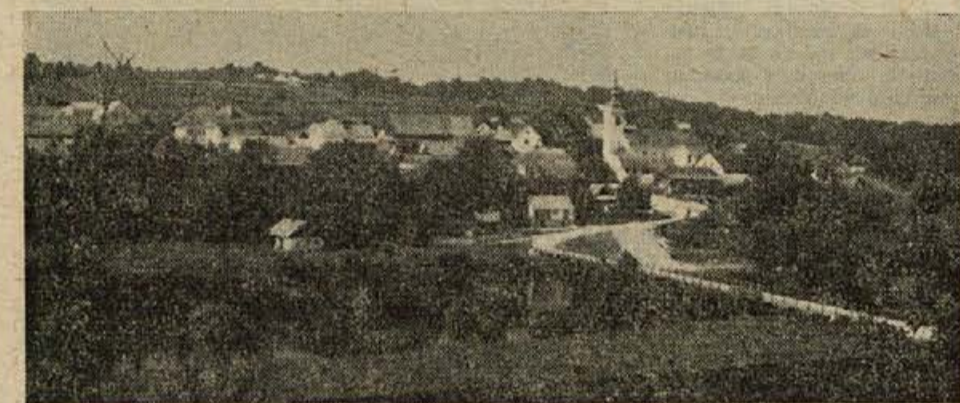
svoj čas, predvsem pa več sredstev. Mnogo je odprtih vprašanj, ki se morajo sistemsko urediti (šolstvo, socialno varstvo, komunalno gospodarstvo itd.), ker je sedanje odnose na teh področjih čas že prehitel. Rešitev tega pričakujemo v bližnji bodočnosti, ker nam je znano, da pristojni organi v širšem merilu pospešeno rešujejo ta vprašanja.

Na koncu mi dovolite, da vsem občanom čestitam ob občinskem prazniku z željo, da bi na svojem delovnem področju dosegali vse večje uspehe!

Sedem komisij za študij predkongresnih tez

V želji, da bi bila predkongresna dejavnost Socialistične zveze v novomeški občini kar najbolj odraz dejanskih potreb in stanja v družbenem razvoju, je občinsko vodstvo SZDL ustanovilo 7 komisij. Te razpravljajo o predkongresnih tezah glavnega odbora SZDL in jih prilagajajo našim razmeram. Med sedmimi komisijami se ukvarja ena z vprašanji idejno-političnega in kulturnoprosvetnega dela, druga z vpra-

šanji komune in občine, tretja z delovnimi organizacijami družbenih služb, četrta z vprašanji urbanizacije in stanovanjske izgradnje, peta z organizacijsko političnimi vprašanji SZDL in njeno vlogo v krepitvi samoupravljanja, šesta z nekaterimi idejno-političnimi vprašanji našega gospodarstva in gospodarskega sistema, sedma pa z družbenim položajem in aktivnostjo mladine.

Otočec ob Krki

OTOČEC OB KRKI bo v nedeljo počastil svoj praznik s posebnim slavljem

Tov. Slavka Becele-Rankovič bo razvila prapor krajevne organizacije Zveze borcev — Ob stoletnici osnovne šole bodo odkrili tudi spominsko ploščo in odprli obnovljeni dom Partizana s slavnostno akademijo

Prebivalci mičnega Otočca ob Krki so sklenili, naj bo njihov krajevni praznik v tem letu vidnejši v okviru proslav občinskega praznika, 20-letnice osvoboditve in 600-letnice ustanovitve Novega mesta.

V nedeljo, 31. oktobra 1965, slavijo zato:

— 100 letnico ustanovitve osnovne šole;

— odkritje spominske plošče na šoli v počastitev 100-letnice šole v spomin na najvažnejše krajevne zgodovinske dogodke iz časa revolucije in v počastitev žrtev v času revolucije;

— razvitje prapora krajevne organizacije ZB, kateremu bo kumovala domačinka Slavka BECELE, sedaj dr. RANKOVIČEVA;

— otvoritev obnovljenega kulturnega doma s slavnostno akademijo.

K slavnostnemu praznovanju v nedeljo, 31. oktobra, ob 10. uri vabijo krajevne organizacije vse domačine, posebno še one, ki živijo izven domačega kraja, vse živeče učitelje, ki so službovali na tej šoli, goste z območja občine

in z ostale Dolenske ter živeče borce, ki so v času revolucije preživljali težke in slavne dni z domačini na tem območju.

Z urejevanjem komunalnih zadev: poti, kanalizacije, vodovoda, šole, kulturnega doma, stanovanjskih in gospodarskih zgradb, turizma in gostinstva se Otočec s svojim okoljem razvija v gospodarsko in kulturno naprednejše naselje, ki ga prav radi in množično obiskujejo domači in tuji turisti. Se posebno privlačen je grad Hotel Otočec s čudovito prirodno lepoto, do katere nas pripelje lepo urejena avtomobilska cesta, ki je odprla Dolenski vrata v svet.

Domačini so ponosni tudi na svojo popolno osnovno šolo, s katero jim je dana možnost za vključevanje v razne delovne odnose in v nadaljnje izobraževanje. Zavzemajo se še za to, da bi bili najmlajšim iz oddaljenih naselij tega območja čimprej omogočen lažji pogoji prihoda do šole, ker je 10 in tudi 16 km dolga dnevna pot v

šolo in nazaj za njih tako utrudljiva, da jim zmanjšuje sposobnosti za aktivno sodelovanje pri pouku. Morda, pravijo, bodo tudi to kmalu uredili s pomočjo vseh zainteresiranih staršev in pristojnih organov.

Na veselo svidenje vabijo za nedeljo —

družbene organizacije

Otočec pri Novem mestu

Nasprotujoča si pojmovanja reforme, na katera naletimo včasih v praksi pa opozarjajo na to, da del naših proizvajalcev in občanov še vedno povsem ne razume vsebine reforme. Nevarno so razne oblike samozadovoljstva ob tehokratskem izračunu stanja po spremenjeni delitvi dohodka v posameznih delovnih organizacijah, prav tako kot tudi prevelik pesimizem in čakanje na rešitev izven delovnega kolektiva.

Gospodarska reforma pomeni med drugim tudi nujnost spreminjanja naše strukture proizvodnje po zahtevah tržišča. To pa ni enkratni posel, niti »akcijska naloga. Bojim se, da vse premalo ocenjujejo reformo kot proces, ki terja določeno preusmeritev v našem dosedanjem delu in mišljenju. Vrsta novih vprašanj in problemov se odpira vsak dan.

O poteh in stranpoteh kmetijstva v novomeški občini

Kmetijstvo je razen industrije najvažnejša panoga v novomeški občini. Če bi ga merili po tem, da se z njim preživlja 43 odstotkov prebivalstva (natanko 20.082), bi bilo prav gotovo pred industrijo, ker pa ima manjši narodni dohodek, je na drugem mestu.

Dohodek kmetijcev bi bil gotovo večji, če bi upoštevali razliko med odkupno in prodajno ceno pridelkov, da je izračunan katastrski dohodek manjši od dejanskega in da se vrednost kmetijske proizvodnje v celotni vrednosti proizvodnje samo enkrat izraža. Lani je kmetijstvo ustvarilo 9,322 milijarde din ali 17,6 odstotka družbenega bruto produkta, od tega družbeni sektor 24,3 in zasebni 75,7 odstotka.

Prebivalstva, ki se preživlja s kmetijstvom, je čedalje manj. V zadnjih štirih letih se je zmanjšalo za 17 odstotkov. Ljudje so se odseljevali v mesto in se zaposlovali v podjetjih. Selitveni proces je bil največji na šmarješkem in žužemberskem območju.

KORENINE SO V ZAKRASELEM SVETU

Podatki, da je največ travnikov in pašnikov in kar 7 odstotkov manj njiv in vrtov, kažejo, da prevladuje v občini zakrasi svet. Stevilni pašniki in travniki dajejo možnost živinoreji, zato je ta na prvem mestu v kmetijskem gospodarstvu.

Nerazvito zasebno kmetijstvo nima večjih možnosti za napredek. Donosejše bi bilo, če bi pogostneje menjavali kulture na obdelovalnih površinah, ki bi jih bilo treba hkrati bolj izkoristiti. Čistih kmečkih in mešanih gospodarstev je v občini 7.881. Največ (31 odst.) jih premore do 2 ha zemlje. Posestev, ki imajo 10 do 20 ha, je 1.894 ali 25 odstotkov. Spriče tolikšne razdrobljenosti seveda dohodek zasebnega kmetijstva ni tak kakršnega bi želeli.

Proizvodnja v zasebnem sektorju je pretežno naravnega značaja. Tržnih viškov je malo. 1963 so zadrage odkupile 5 odstotkov kosmate proizvodnje zasebnega kmetijstva. Pridelke pošljejo zasebniki tudi neposredno na trg.

KMETIJSTVO PREMALO DAJE

Družbeno kmetijstvo je v zadnjih letih doživelo vrsto reorganizacij. Ob zadnji sta se združili kmetijski zadrugi v Novem mestu in Dolenskih Toplicah s kmetijskim posestvom v Novem mestu. Od preostalih treh kmetijskih delovnih organizacij nosi glavno breme družbenega pridelovanja kmetijska zadruga v Novem mestu.

Največ tržnih presežkov daje tudi po reorganizaciji živinoreja: zasebni sektor 70 in družbeni sektor 75 odstotkov svoje prireje. Proizvodnost pa je povprečno zelo nizka. Tako dobimo od krave samo 1500 kg mleka letno,

medtem ko je letni prirastek 100 do 120 kg pri živi teži. Krav in mlade živine je vedno manj.

Pojedelstvo ne pride do zavirljivo velikih hektarskih pridelkov. Pridelki belih žit se giblje med 15 in 20 stoti, koruze med 20 in 25, krompirja okoli 145, sena med 25 in 30 ter detelje med 45 in 60 stoti na hektar. Tudi sadjarstvo in vinogradništvo hromita v zaostalosti in ekstenzivnosti. V družbenem sektorju sta ti dve panogi zastopljeni.

Družbena kmetijska proizvodnja je v zadnjih letih znatno napredovala, pretežno po zaslugi investicij in dolgoročnejših načrtov. Toda predvidevanja se kljub dobrim računom niso izpolnila. Namesto o dobičku se govori o izgubah. Te so največje na obratih, ki so za kmetijstvo najvažnejši, med drugim farma bekonov v Zalogu in farma molznice v Jurki vasi. Kaže torej, da pri načrtovanju kmetijskega gospodarstva le ni bilo vse upoštevano.

Analize so pokazale, da se dela izguba ob predragi krmi in velikih prevoznih stroških. Proizvodnja je torej zgrešila ekonomsko utemeljitev, kar je razvidno tudi iz ugotovitve, da je lastna cena prirastka v Jurki vasi 773 din/kg, prodajna (po odpravi premij) pa 540 din.

Proizvodni objekti so bili zgrajeni s predvidevanjem, da se v njihovi neposrednosti povečajo površine za pridelovanje krme. S krčenjem gozdov

DELOVNI KOLEKTIV HOTELA

GRAD OTOČEC

pozdravlja vse delovne ljudi novomeške občine za letošnji 29. OKTOBER

Pozdrav tudi vsem domačinom in gostom za nedeljsko srečanje na Otočcu ob 100-letnici domače šole in razvitju prapora Zveze borcev!

NA ZDRAVJE, DOLENJSKI STEKLARJI!

Na kraju, kjer stoji danes novomeška steklar- na, je bilo že leta 1000 pred našim štetjem pralirsko žarno grobišče. Tisoč let pozneje pa so prav tukaj pokopavali svoje mrtve tudi Rimljani. Najdena čaša izvira iz 2. stoletja našega šteta, ima pa jo muzej na Dunaju.

Bršlin, sredi oktobra 1965.

z visokega dimnika se že nekaj dni suklja belkast dim, kompresor za primarni zrak v pritličju osrednje zgradbe z žvižga- jočim bučanjem lovi sapo, tudi parne kotle v kotlarni so včeraj zakurili in danes so šobe puhtile ogenj v temperne peči...

Vsak dan je v INISOVI steklar- ni majhna sloves- nost: danes steče ta agre- gat, jutri poženejo oni kompresor in pojutrišnjem... pojutrišnjem bo vzvalovila židka steklena masa v srcu giganta!

Cesto odpremo tako, da prerežemo svileni trak, ladja zaplava, ko tresčimo ob njen pramec steklenico šampanjca, generatorji v

Bilo je leta 1902. Jerneju Pečniku se je pri izko- pavanju rimskega grobišča v Bršlinu pri Novem mestu znašla pod rovnico čudovita steklena čaša. Ko jo je vzel v roke in si ogledoval na njej grški napis, ki pravi »Na zdravje!«, seveda ni pomislil, da bo prav na tem mestu čez dobrih šestdeset let teklo steklo v potokih. Simbolična lepota čaše se je čez skoraj dva tisoč let prelila v mogočnost indu- strijskega velikana, namenjenega prav – steklu!

elektrarni se zavrtje s pritiskom na gumb – ste- klarna, zbirka naprav in instrumentov, pa se za- ganja in ogreva tedne in tedne – saj bo tudi tekla potem neustavljivo: tri leta bodo v njej steklarji noč in dan mešali porcije, tri leta bodo gorilniki si- kali peklensko vročino v kadno peč in tri leta bodo diamanti rezali trdne, pro- zorne plošče...

Prijazni šef proizvodnje Radovan Gačša, diplomirani inženir kemijske tehnolo- gije, doma iz Beograda in zdaj že kar pravi Novomešan, pojasnjuje v lepi slovenščini. Pa pojdi- mo z njim od začetka:

Blesteče bele gore ob cesti v steklar- no niso iz sladkorja, niti iz soli, am- pak tisoči ton »štrajzanta« – peska, ki so ga nekdanj in morda ga še danes, naše gospodinje uporabljale za čiščenje posode. Pred tisočletji so ga nanesele reke po vsej Dolenjski: najdemo ga pri Ljubenski gori, v Mokrem polju, pri Pleterjah in še kje drugje. Danes je to kremenčev pesek (kemično: silicijev dioksid – SiO₂), ki je naj- važnejša surovina za izde- lavo stekla. Bogata naha- jališča okrog Novega me- sta so narekovala, naj zra- ste steklar- na prav tu...

Seveda sam kremenčev pesek še ni dovolj: v vi- soke betonske silose pred steklar- no bodo vlaki in kamioni dovažali vsak dan tone in tone kavstične so- de (Na₂CO₃) iz Lukavca pri Tuzli, apnenec (CaCO₃) in dolomit (CaCO₃.MgCO₃) iz različnih slovenskih kamnolomov, živec (fel- špat) iz Makedonije in

sulfat (Na₂SO₄) iz kemične tovarne v Sabcu. Nič več in nič manj kot 100 ton zmesi teh surovin bo po- žrla kadna peč vsak dan!

Pod silosi stoje avto- matske tehtnice, ki natanč- no odmerijo potrebno ko- ličino vsake surovine. Ena porcija zmesi tehta eno tona in ena izmena ste- klarjev bo pretopila 35 porcij. Po tekočem traku in z dvigalom se zmes v posebnih posodah (conta- inerjih) prenaša do zasip- nih strojev, do žrela nena- sitne kadne peči. Se pre- den bo prišla zmes v peč, pa bo analitski laboratorij sporočil, če so sestavine take kvalitete kot je treba. V drugih steklar- nah lahko dajo laboratoriji te podat- ke komaj dva ali tri dni po tem, ko je steklo že ohlajeno!

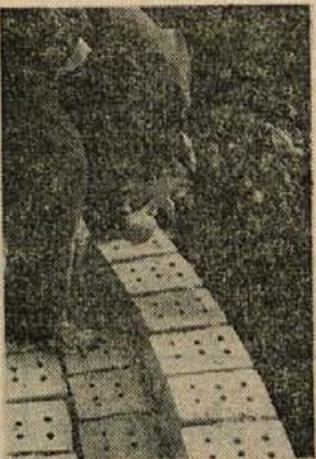
V kadno peč bruha z vsake strani po 15 KOR- TINGOVIH gorilnikov ma- zutne plamene, ki segreje- jo zmes na 1500° Celzija. Pri taki vročini pa se su- rovine tope kot vosek! Peč je znotraj prava dvorana: široka 5 metrov in pol, vi- soka več kot 3 metre, dol- ga pa skoraj 40 metrov! Vse stene so obložene s posebno ognjstalo ope- ko CORHART iz Francije, tla pa s ploščami DIDIER iz Nemčije. Take opeke so v peč vgradili 2700 ton. Naenkrat bo v njej 710 ton stopljenega stekla, ki bo stalo meter in 20cm na visoko.

Na koncu se peč razce- pi v štiri kanale, nad kon- cem vsakega kanala pa stoji črn stroj za vlečenje mase po načinu »FOUR- COULT« (furko). Stroje je izdelala poljska tovar-

na FABRYKA MASZYN SZKLARSKIH v tribunal- nem mestu Piotrkówu.

V komori pod takim strojem leži na stekleni gladini dobre tri metre dolga samotna šoba. Skoz- njo srka stroj raztopljeni steklo med azbestne valje navpično navzgor. Do dru- gega nadstropja hale se plošča že toliko ohladi, da

bele in 1 meter osemdeset široke plošče. Vsi štirje »furkoji« bodo na dan iz- vlekli več kot 16.000 povr- šinskih metrov 2 mm de- belega stekla. Če odšteje-

Takole so začeli graditi dimnik-velikan: prve opeke na tleh Bršlina

Kdo vse je sodeloval pri izgradnji steklar- ne? Res pisana vrsta zastavic plapolja nad veli- kanom v Bršlinu; opremo so dobavili iz Poljske (CEKOP), Zahodne Nemčije (KÖRTING, SIE- MENS, DIDIER), V. Nemčije, Francije (COR- HART), Švedske, Danske in Anglije (KENT). Gradila in montirala pa so tudi domača pod- jetja: PIONIR, EM Maribor, IMP Ljubljana, JUGOMONTAZA Zagreb, LITOSTROJ in RADE- KONCAR, TEKOL MARIBOR, GRADIS, SLO- VENIJA CESTE, SLOVENIJA - PROJEKT, ENERGOINVEST Sarajevo, ELEKTRONABA- VA Ljubljana, Tovarna emaljirane posode Celje, ELEKTRODVALGO, ALPREM Kamnik, ZTP Novo mesto, Komunalno podjetje Trebnje, kr- ški in novomeški kovinarji, Vodna skupnost, VODOVOD, ROG in elektrotehnična podjetja iz Novega mesta, režijska grupa INISA; posred- nik z dobaviteljem iz Poljske pa je bil Indu- strijski biro z Ljubljane.

jo diamantni nož bliskovi- to odreže, vakuumski se- salec pa prime in položi na rezalno mizo, kjer jo obrežejo na velikost za prodajo.

Čim hitreje vleče stroj maso, tem tanjše bo stek- lo. Plošče iz bršlinske to- varne bodo lahko debele od 2 do 10 milimetrov, ši- roke 2 metra in pol, dolge pa 4 metre in pol. Do se- daj smo v Jugoslaviji iz- delovali največ 6 mm de-

mo lom in odrezke, bo to na leto 4 milijone površ- metrov ali 18.000 ton stek- la ali 3 milijarde in 500 milijonov din vrednosti. Pri vsem tem bo v ste- klarni zaposlenih pri pol- nem obratovanju samo kakšnih 320 ljudi, kar po- meni, da bo delež vsakega zaposlenega v kosmati vrednosti proizvodnje več kot 10 milijonov dinarjev.

Iz rezalnice bo steklo potovalo na posebnih vo- zličkih (kraksnah) na ka- mione ali pa v embalnir- co, kjer ga bodo za trans-

port z vlakom zabijali v lesene zaboje.

Kam neki bomo z vsem tem steklom? Samo ob letošnjem pomanjkanju stekla smo ga morali uvoziti 3 milijone površinskih metrov! Pan- čevska in novomeška ste- klarna bosta komaj za- dostili domače potrebe in šele ko bo prihodnje leto zgrajena nova steklar- na v Lipiku na Hrvaškem, bo- mo lahko mislili na izvoz, za katerega pa se kupci celo iz Amerike že zdaj ponujajo. Meter stekla, debelega 2 mm, stane 600 din, debelejšee od 6 mm stane povprečno 4000 din, brušeno in polirano steklo, kakršnega bo bršlinska steklar- na tudi delala, pa bo stalo 13.000 din. S kaljenjem in fino obdelavo ravnega stekla se šele za- čenja pravi razvoj steklar- ne, saj avtomobilska indu- strija, pohištvena industri- ja in gradbeništvo čedalje bolj povprašujejo po tem materialu.

Kvaliteto novomeškega stekla jamči visoka stro- kovnost zaposlenih: 84 jih je opravilo strokovno prakso v Pančevu in na Poljskem, 72 jih je konča- lo daljše strokovne tečaje; imajo 7 inženirjev, 20 teh- nikov, 2 pravnikar in 4 ekonomiste. Stipendirajo še 6 ljudi. Za pričetek obratovanja pa je določe- na skupina 27 Poljakov in dva Nemca.

Naš sprehod skozi ste- klarno je trajal komaj dobro uro. Seznanili smo se vsaj v grobem s tem, kako nastane steklo – vendar boste takrat, ko boste sami obiskali ste- klarno, našli še tisoč za- nimivih in za proizvodnjo stekla zelo pomembnih po- drobnosti. Od energetske- ga centra, skozi zamotane kontrolne postaje, do pre- ciznega oblikovanja ša- motnih šob za »furkoje« se boste čudili spretnim steklarjem.

Za novomeški občinski praznik bo končno zažare- la prostorna kadna peč. Vsi smo veseli tega velike- ga koraka v industrijskem napredku Dolenjske. Ste- klarjem pa za njihovo zmago nazdravimo s staro grško čašo: »Na zdravje! Na zdravje!«

M. MOSKON

in z arondacijami zemljišč so bile po- trebe le delno krite. Mnogi so tedaj menili, da je bolje prenehati z aron- dacijami, ker da ostajajo te površine slabše obdelane kot tedaj, ko so jim bili gospodarji zasebniki. Toda dodati je treba, da je donosno le tisto kme- tovanje, ki lahko toliko izrablja zemlji- šča, kolikor je potrebno, ne da bi ime- lo pri tem dodatne stroške.

KAJ PA POGODBENO GOSPODARJENJE?

Tudi v pogodbenem pridelovanju niso bile izrabljene vse možnosti. Kme- tijske organizacije so sicer spodbu- dle zasebnike, da so se začeli oskrbo- vati z boljšim semenjem, umetnimi gnojili, začeli polja bolj obdelovati in tako povečevati pridelke; toda ko- operacija je zajela premalo kmetov, pa še to so bili posestniki s po 6 ali več ha obdelovalne zemlje. Manjših posestnikov pa v pogodbeno pridelo- vanje niso pritegnili.

Pomembna je postala tudi pogod- bena reja živine. Kmetijske organizaci- je so to sodelovanje z zasebniki po- stavile na dolgoročnejshe načrte.

OCITNO JE, DA JE PLUG MAR- SIKJE DOBRO IN DRUGJE SPET SLABŠE ZASTAVLJEN TER PONE- KOD NA ZEMLJI, KI NE USTREZA. ČE NI PRAVEGA HASKA, SE JEZI- JO TAKO V DRUŽBENEM KOT ZA- SEBNEM SEKTORJU. SAMO TAR- NIANJE PA NIKAMOR NE VODI NA- PREDEK BO, ČE SE BO DRUGJE PREMANKILO.

SZDL OPOZARJA NA PRAVO POT

Občinski odbor Socialistične zveze v Novem mestu je sklical 12. oktobra plenarno sejo in nanjo povabil člane občinskega komiteja ZKS in DIT. Na dnevnem redu je bila ena sama toč- ka: nekatera vprašanja kmetijstva v občini. Poročilo, iz katerega smo pov- zeli dosedanje misli, je na koncu pri- dalo, da je naloga kmetijskih organi- zacij skrbeti za organizirano proiz- vodnjo ne le v družbenem, temveč tu- di v zasebnem sektorju. Razprava, ki jo je načela SZDL, naj bi predvsem odgovorila, koliko je bilo na tem po- dročju že narejenega in kakšne so možnosti ter načrti za prihodnje. Od- govorila naj bi, kdaj in zakaj se mo- ra »nekaj« premakniti.

KAJ BI BILO BOLJŠE GOSPODARJENJE?

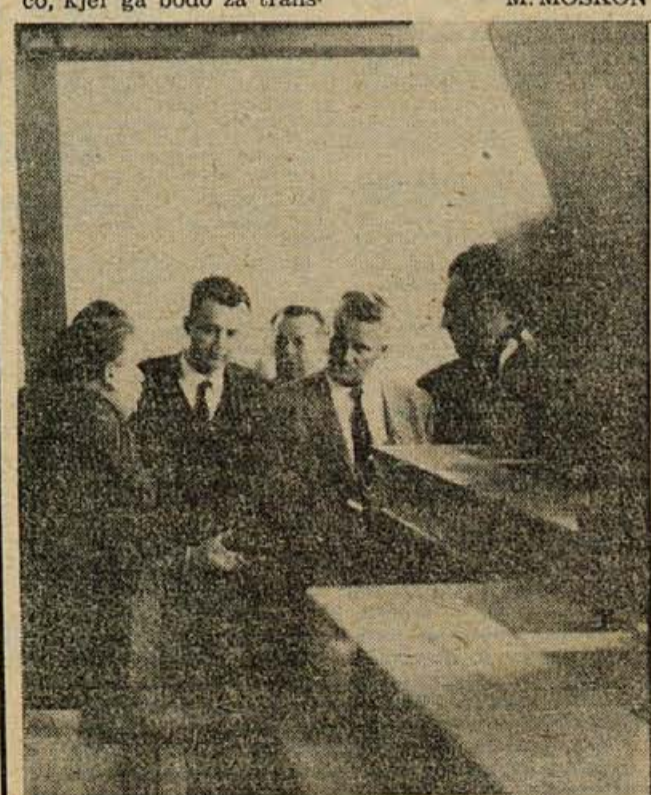
Prve besede v razpravi so bile na- menjene težavam, ki spremljajo go- spodarjenje v kmetijstvu od začetka družbenega gospodarjenja in ki so se povečale kasneje po združitvi kmetij- skih organizacij in še bolj ob refor- mi. Poudarjali so, da so cene še bolj zavozlale štrno problemov v kmetij- stvu.

Ko so nadalje ugotavljali, da se po- godbeno pridelovanje in reja z zaseb- niki splačata, so se spomnili težav, ki resno ovirajo uspehe na tem področ- ju. Če bi zasebniki dobili kredite za nakup strojev in adaptacije gospodar- skih poslopij, bi bilo sodelovanje z njimi precej boljše kot je. Pa kje do- biti sredstva? Zadruga jih imajo še za-

se premalo, splošnoveljavnih predpi- sov o kreditiranju kooperantov z banč- nimi sredstvi pa še ni. To je nemara pospešilo, da so se ponekod razra- hljali odnosi med zasebniki in kmetij- skimi organizacijami. Zaupanje zaseb- nikov – kooperantov si bo treba spet pridobiti, pa kako?

Odgovor bi bil lahko kratek: z BOLJSIM lastnim gospodarjenjem. Vendar ta premalo pove. V razpravi so člani SZDL, DIT in predstavniki kmetijskih organizacij menili, da so zasebniki zgubili zaupanje spriči slab- še obdelane zemlje, ki je bila včasih njihova in ko so zvedeli za to in ono pomanjkljivost. Med pripombami so bile tudi take, da »imamo že dovolj strokovnjakov s kravatami, manj pa takih, ki bi bili pripravljeni dokazati, da mora kmetijski tehnik delati tudi z rokami.

Kljub daljši razpravi ustreznega od- govora na vprašanje, kje in kako ter kdaj se mora »nekaj« premakniti, ven- darle ni bilo, tudi ob spodbudi zvez- nega poslanca Ludvika Goloba ne, če- prav je v živahno razpravo večkrat posegel s konkretnimi vprašanji. Po- samezniki so sicer nakazovali možno- sti za napredek, bilo pa je vse bolj improvizirano kot pa temelječe na ekonomskem računu. Vendar – po- menek je bil, mestoma tudi zelo odk- rit, in marsikaterega vprašanja ne bo treba več zastavljati na podobnih po- govorih. Razčistila so se nekatera mnenja, kar bo zlasti v pomoč Socia- listični zvezi pri razlaganju peregih kmetijskih vprašanj na terenu.

Tehnični direktor steklarne Branko Peternelj, diplomirani inženir, razlaga gostom proizvodni postopek pred žrelom kadne peči. (Posneto 11. oktobra 1965, ko je v novi steklar- ni zagorel prvi ogenj za predgre- vanje kanalov in glavne kadne peči)

PRETIH GLAS PROIZVAJALCEV

O uspehih in nesoglasjih v gospodarstvu po reformi razpravljamo v novomeški občini čedalje bolj kritično. Tako je bilo tudi na občnem zboru ObSS 22. oktobra, kateremu sta poleg 93 delegatov in gostov prisostvovala podpredsednik republiške zveze sindikatov Andrej Verbič in zvezni poslanec Ludvik Golob.

Razpravi je dal ton referat predsednika občinskega sindikalnega sveta Ludvika Kebeta. V njem je predsednik ObSS omenil, da vlagamo v novomeški občini še vedno preveč sredstev v proizvodnih obratov, manj pa v opremo, zato gospodarske organizacije ne dosega zadovoljive proizvodnje. Storitnost je še vedno ena šibkih točk našega go-

spodarstva, čeprav se je v zadnjih letih, zlasti med obema občnima zboroma ObSS, precej povečala. Premalo so izkoriščene notranje rezerve. Ob reformi so prenekateri gospodarske organizacije mislile, da se bodo težav ognile z odpuščanjem delavcev, manj pa so razmislile, kako bi z uvedbo novih izmen čimbolj izkoristile zmogljivosti in zmanjšale pritisk te-

žav. Tovariš Kebe je omenil, da je dvojna vrednost dinarja povečevala materialne stroške, zato se je dohodek zmanjševal in skladi kopneli. Gospodarjenje v takih razmerah je nudilo manjši osebni dohodek. Reforma je pripravila zasedo vsem pomankljivostim in napakam v gospodarstvu in tako opozorila, da bo treba v prihodnje drugače gospodariti. Ne le zahtevati večjo storitnost, ki naj bo edino merilo za odmero zaslužka zaposlenih, v času ko izvajamo reformo, ni nič manj nujno spodbudne nagradjevanje. V ta namen bo treba dopolniti oziroma spremeniti sedanje pravilnike o nagradjevanju, ki le prečesto omogočajo mezdn način plačevanja zaposlenih. Nekateri podatki namreč kažejo, da so upravni in administrativni kadri ponekod nagradjevanji ne glede na lasten uspeh in uspeh delovne organizacije. Tudi strokovnjakov ne znamo še povsod spodbudno nagraditi, čeprav vemo, da je prav od njih odvisen celoten uspeh kolektiva. Strokovnjakov pa se nekatera podjetja celo otepajo. Še bolj je to prišlo do izraza ob reformi, ko so nekateri mislili, da s tem »izkoriščajo notranje rezerve«. Od tod tudi tolikšno odpovedovanje štipendij bodočim strokovnjakom. To pa je v načelu zgrešena usmerjenost delovnih organizacij, čisto odločena v krogu manjšega števila ljudi. Če bi o vsem

odločali samoupravjalci, se marsikje te reči ne bi dogajale, predvsem pa se ne bi smele zdaj, ko je reforma že dala vedeti, da lahko dobro gospodarji samo tisto podjetje, ki ima in zna uporabiti strokovnjake. V razpravi je bilo govora o poostrenih ukrepih proti pretiranemu trošenju sredstev iz skladov zdravstvenega zavarovanja in poudarjeno, da je padeč za 1 odst. v staležu bolnih že viden odraz boljše gospodarjenja s temi sredstvi. Poziv k varčevanju je izzvenel tudi iz besed drugih razpravljalcev, na splošno pa je bilo govora o perečih vprašanjih na raznih drugih področjih. Z aplavzom je bila sprejeta razprava Lojzke Potrč, ko je omenila, kako neodgovorno se je v občini ob reformi zmanjšala skrb za otroško varstvo, skratka skrb za otroke zaposlenih mater. Med drugim je Adolf Suštar, tajnik ObSS, opozoril na naloge, ki jih bo treba v delovnih organizacijah opraviti pri urejanju njihove notranje zakonodaje. Čeprav je občni zbor precej obdelal razna področja, se je vendarle čutilo, da je bil prešibak glas predstavnikov iz gospodarskih organizacij, zlasti iz tistih organizacij, katerim je bila razprava predvsem namenjena. V novi plenem ObSS so izvolili 35 članov, predsednik ObSS pa je znova postal Ludvik Kebe.

Črtku v spomin

»Ze gremo, že gremo!« si mnogokrat rekel, kadar se je imela družba raziti, češ, saj se nikamor ne vradi! Kdo bi tudi šel, kadar si s svojim neponovljivim šarmom kaj pripovedoval in izžareval toliko življenjskega optimizma na vse strani, celo kadar si bil sam v zagati! Radi smo prislunili Tvojim razglabljanjem, saj je bil v njih vedno dobršen kanček humorja in še več široke, bogate volje do življenja. Bil si dober, iskren in

skrajno pošten... vse to je res, vse te besede morda pomenijo nekaj tistim, ki Te niso poznali, za nas pa si bil del življenja. Vsak izmed nas je imel košček Tvojega srca, čistejšega in dragocenejšega kot najlepši kristal na svetu. In koščke naših src si odnesel s seboj. Vse, skoraj vse se da popraviti skoraj vse se da nadomestiti — le tega globokega prijateljstva in tovarištvu nam ne more nihče vrniti. Razdaljal si se nesebno — od lahkotne kretnje, ki je ponudila cigareto, do toplega sija Tvojih oči, ki so ponujale dušo. Pošastna praznina, ki je med nami ostala za Teboj, se ne da več zapolniti — jemlje besede, jalovi misli in hromi čute. Pa vendar me nekaj hrabri, nekaj, kar se dajes še ne da otipati: Tvoj polet in vedra življenjska širina bosta ostala v nas, Tvoj spomin nas še bolj združil, Tvoje želje in načrti so zdaj naša skupna naloga! Sonce nad to dolino, ki si jo imel tako rad, je za Tebe v nedeljo popoldne zašlo slednjič. Krizanleme in nageljni, s katerimi Te je zasula na šmihelskem pokopališču ganjena množica prijateljev, sodelavcev, tabornikov, njihovih staršev in Tvojih najbližjih, žalostinke in tuljenje avtomobilskih siren, rahel vetrič v vejah breze nad Tvojim grobom — so strnili našo bolečino v en sam vzdih: »Črtko, brat, ali je to res moral biti naš zadnji sestanek?«

MARJAN

Žalne svečanosti ob dnevu mrtvih

ZZB Novo mesto bo ob dnevu mrtvih 1. novembra organizirala več žalnih svečanosti na partizanskih grobiščih in pred spomeniki padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. V občini bodo tri večje komemoracije. Začele se bodo 1. novembra ob 9. uri na šmihelskem pokopališču, kjer bo govor, razen tega pa bodo sodelovali še pevci, godba in oddelek pripadnikov JLA. Ob 10. uri bo žalna svečanost na pokopališču v Novem mestu, uro kasneje pa bodo v Beli cerkvi pred Šolo odkrili spomenik padlim borcem. Pripravljen je tudi krajši spored za spominsko svečanost. V drugih krajih bodo krajevne organizacije ZB same organizirale podobne slovesnosti na partizanskih grobiščih in pred spomeniki NOB.

962.000 za poplavlence

V minulih 7 dneh so posamezniki prispevali za pomoč poplavlencem 337.886 din. Delavci podjetja Krojač iz Novega mesta 12.300 din, uslužbenci Solskega centra za gostinstvo 11.030 din, delavci gradbenega obrata GG Novo mesto 42.500 din, uslužbenci Železniške postaje Novo mesto 22.560 din, delavci Industrije obutve 39.600 din, uslužbenci podružnice SDK Novo mesto 30.100 din, uslužbenci ObS Novo mesto 118.815 din, uslužbenci Zavoda za izgr. in urej. naselij, Zavoda za upravo družb, premož. in Uprave pokopališč 18.000. Na terenu je mestna organizacija RK Novo mesto zbrala 56.650 din, krajevna org. RK iz Bircne vasi pa 6391 din. Pretekli teden je po sklepu sveta kolektiva prispeval Dolenjski list kot prva delovna organizacija v zbirko za poplavlence 50.000 dinarjev. Posnemajte! Uslužbenci Komunalne banke Novo mesto so prispe-

vali 19.600 din, ne pa 10.600 dinarjev, kot je bilo zaradi tiskovne napake objavljeno zadnjič!

Komemoracija v Vavti vasi

Množične organizacije v Siraži bodo priredile na pokopališču v Vavti vasi komemoracije v počastitev padlih borcev in žrtv fišističnega terorja, ki se bo pričela v ponedeljek, na dan mrtvih, ob 9. uri. Vljudno so vabljeni vsi svoji padli in drugi občani!

J. P.

Ogenj v Smolenji vasi

22. oktobra ob 13. uri je zgorelo gospodarsko poslopje Antona Hrena iz Smolenje vasi. Ogenj je upelnil kozolec, škoda pa je za blizu milijon dinarjev. Za vzroke še poizvedujejo.

47 strelcev za občinski praznik

V nedeljo, 24. oktobra, je bilo od 8. do 11. ure na novomeški tržnici zelo živo. Občinski strelski odbor Novo mesto je priredil v počastitev spomina občinskega praznika strelsko tekmovanje z značno puško. Na daljavo 10 m z 20 krogljicami je zasedel 1. mesto Marjan Okroglič iz SD NOVOLES s 166 krogi, 2. Martin Aš iz SD NOVOTEKSA s 157 krogi, 3. mesto Jože Smedej iz SD »V. Paderšiče« s 153 krogi, 4. mesto Tone Furlan s 151 krogi, 5. mesto Branko Suhy

s 149 krogi št. Ti, ki so zasedli prva 3 mesta, so dobili uokvirjene podobne Novega mesta iz Valvasorjevih časov. Podobno tekmovanje bo po enakim pogoji v počastitev dneva republike 21. novembra pravtako na novomeški tržnici.

IVAN ZIBERT

Trčenje na mostu

Ludvika Winnan se je 23. oktobra ob 6.45 z osebnim avtom na kandijskem mostu zaletel v avto Franca Lešnjaka, ki je pripeljal nasproti. Škoda na vozilih je za kakšnih 250.000 din, voznika pa brez poškodb.

OBVEŠČAM

vse, ki se zanimajo

za uokvirjenje slik ter za zastekljanje oken in vrat z barvastim steklom, da sem

V PONEDELJEK, 25. OKTOBRA,

odprla tik kandijskega mostu, nasproti samopostrežne prodajalne

SVOJO DELAVNICO.

Za naročila se priporočam tako zasebnikom kakor tudi zavodom in podjetjem ter odgovornim za adaptacije cerkva in gradov.

MOJCA DOLJAK

Novomeška kronika

■ NEMSKI ZACETNI IN NADALJEVALNI ter angleški jezikovni tečaj (po audiovizualni metodi) namerava organizirati Delavska univerza v izobraževalni sezoni 1965-66. Posamezen tečaj bo trajal sto ur, letos pa bo v vsakem oddelku izvedenih 30 ur pouka. Stroški tečaja so 15.000 din s tem, da vplača kandidat ob vpisu 3000 din, ostalo pa kasneje. Delavska univerza bo sprejemala prijave do 30. oktobra. Informacije lahko dobijo tisti, ki se zanimajo za tečaj, po telefonu na številki 21.111. Na morebitno zanimanje posameznikov bi Delavska univerza organizirala še tečaj italijanskega jezika.

■ RAZSTAVO KNJIŽNIH DEL piscev z območja novomeške občine si lahko ogledate v avli Strojnice knjižnice Mirana Jarca. Obiskovalcem je prikazana bogata zbirka leposlovnih in poljudnoznanstvenih knjig ter muzikalij in več strokovnih del, ki so jih spisal ljudje, rojeni na ozemlju današnje novomeške občine in drugi, ki so na tem območju ustvarili pomembna dela. Razstava prikazuje dela piscev, živčih v zadnjih štirih stoletjih.

■ SLANA JE ZE NEKAJKRAT pobežila mestne vrtnice, na katerih se rastejo solata in ostale povrtnine. Da slana tega pridelka ne bi uničila, so marjive mestne gospodinje solato in druge nepopravljene povrtnine pokrile s papirjem.

■ LEPE SOPKE CVETJA IN VENCE sta pripravili obe cvetličarni ob Cesti komandanta Sta-

neta, da jih bodo občani ob dnevu mrtvih ponesli na grobove svojcev.

■ PRJETNO DOZIVETJE je pripravilo Novomeščanom v torek in sredo zvečer Mestno gledališče ljubljansko, ki je za kolektiv NO-VOTEKSA in drugič za prebivalce mesta gostovalo s sijajno satirčno komedijo J. Anouilha »Ardele ali Marjetica«. — O gostovanjih ljubljanskega gledališča, ki jih hodimo radi obiskovat, ni treba posebej poročati, kar zadeva kvaliteto izvedbe in visoko gledališko raven uprizorjenih del. Zapisano lahko le, da smo veseli obiskov članov kolektiva Mestnega gledališča ljubljanskega, ki mnogo pripomorejo k živahnemu kulturnemu življenju našega mesta!

■ SODOBNO JAVNO RAZSVETLJAVO bo dobila za občinski praznik Zagrebška cesta. Nove živosebrne luči bodo prav gotovo boljše razsvetljevale cesto kot pa dosedanje navadne. Hkrati bo sodobna javna razsvetljava zasvetila za občinski praznik tudi na vsej Cesti herojev od začotka pa vse do Tovarne zdravil KRKA malo pred Ločno. Sredstva za preureditev javne razsvetljave na Zagrebški cesti je prispevala novomeška IMV, sredstva za preureditev na Cesti herojev pa Tovarna zdravil KRKA.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA: Rodile so: Marija Barbič s Paderšičeve 25 — Albina, Ivanka Vrkapčič z Jerebove 16 — deklico, Marjeta Jerman z Mestnih njiv blok 3 — deklico, Anica Jakopič z ulice Majde Silc 18 — deklico.

Ugotovitve o obdelavi zemljišč v Vavti vasi

V Dolenjskem listu z dne 7. 10. 1965 je bilo objavljeno, da so družbena zemljišča v Vavti vasi slabo obdelana ali sploh neobdelana, da propada krma na strniščih in podobno. Nepodpisani pisec pripominja, da če bi (kmetje) zemljo sam obdelali in bi jim zadruga pomagala s stroji in umetnimi gnojili, bi imeli od kmetijstva več koristi.

Ker objava navedene kritike obdelave družbenih zemljišč pušča pri bralcih vtis kot da odgovorni strokovnjaki pri Kmetijski zadrugi Novo mesto, kakor tudi občinski nadzorovani organi premalo skrbijo za dobro gospodarjenje na zemljiščih, ki so splošno družbena lastnina, objavljamo stvarne ugotovitve glede obdelave zemljišč splošno družbene lastnine v Vavti vasi (pravilno predel med Vavto in Jurko vasjo). Te ugotovitve je po uradni dolžnosti zbral občinski kmetijski inšpektor in so sledeče:

Delovišče Jurka vas (pisec kritike navaja pomotoma Vavto vas) meri 48 ha kmetijskih zemljišč. Od tega je 36 ha njiv in 12 ha travnikov in košenice. V letu 1965 je bilo na njih posejano: 6 ha ozimne pšenice, za katero je bila sejana kot strniščni posevek koruza za silos (pitnik); dalje 8 ha silazna koruza kot osnovni posevek, 14 ha je deteljše in 8 ha

hmelja. Uradno je bilo ugotovljeno z večkratnimi pregledi, da so vsa ta zemljišča bila resnično obdelana tako kot je navedeno. Glede kvalitete obdelave se lahko vsakdo prepriča, če primerja hektarske pridelke, ki jih navajamo. Pridelali so 29 stotov pšenice po ha, kar je z ozirom na letošnjo slabo letino zelo lep pridelek, saj znaša za bogatorodne pšenice statistično ugotovljen povpreček v občini 18 stotov, na družbenem sektorju pa 21 stotov po ha. Silazna koruza je dala 300 stotov zelene mase po ha, silazna koruza, posejana kot strniščni posevek, pa 200 stotov po ha. Deteljo so zaradi bližine hlevov povečini pokrtili zeleno in niso tehtali pridelkov, ostanek je pa dal pridelek 60 stotov po ha, kar prav tako odgovarja statističnemu povprečju. Hmelja so pridelali 13 stotov po ha, kar je za letošnjo slabo letino v hmeljarstvu nadpovprečen pridelek. Kar se tiče travnikov, so to po večini košenice ob robu njiv in košenice ob robu gozdov kakor tudi 12 ha oddaljene parcele na Vrhu. Od travnikov in košenice je delovišče dalo v najem 8 ha (16 kmetom najemnikom iz Mraševega, Vrha, Jurke in Vavti vasi) in to 6 ha (7 parcel) na Vrhu in 2 ha (5 parcel) pri Rumanji vasi. Nepokošenice je ostalo na Vrhu 20 arov steljniške košenice

prav tako ob robu gozda, to je skupaj 30 arov. Teh 30 arov nepokošenih steljniških košenic ni maral nihče od zasebnih kmetov pokosti, delovišče je pa za stelo ta košnja predraga. Poleg 30 arov nepokošenih košenic je zaradi slabega vremena deloma propadlo okrog 2000 kg otave, katera je zaradi dežja teko počnela, daje le del no uporabljiva za krmo, večino od tega bodo pa porabili kot stelo. Taki primeri se pripetijo tudi zasebnemu proizvajalcu, ker se pač proti slabemu vremenu ne da nič storiti. Pripominjamo, da košenice, ki so ostale nepokošene (30 arov) in košenice, katera je delovišče dalo v najem (8 ha) sploh niso bile arondirane. To zemljišče je postalo splošno družbena lastnina iz drugih virov. Vsa arondirana zemljišča so pa bila obdelana tako kot je na vedeno.

Vsi razumemo občutljivost takšnih kmetovalcev (večina arondiranih zemljišč na tem predelu izvira od nekmetovalcev, ki so zaposleni v drugih gospodarskih panogah), ki jim ni vseeno kako se gospodarji na zemljiščih, katera so še pred kratkim sami obdelali. Morda jih moti to, da je 1/3 njiv zasejana z deteljami. Vzrok za setev detelje je po eni strani bližina hleva, kjer potrebujejo veliko zelene krme, ki je

zaradi dragih prevozov ne kaže daleč prevažati, na drugi strani pa v neznačenosti arondiranih zemljišč, katera je deteljše pravilno izenačiti. Kritiki pa naj vedo, da so pokošena deteljšča prav tako obdelana zemlja in da tudi zasebni kmetovalci sejejo vedno več detelj.

Nikakor nečemo trditi, da državljan in javnost nima pravice kritizirati slabo gospodarjenje na zemljiščih, ki so splošno družbena lastnina. Objektivna tozavezna kritika je na mestu in pravilna. Toda kritika mora sloneti na resničnih dejstvih in upoštevati vse tiste čimtelje, ki veljajo kot splošno merilo tudi v zasebnem kmetijstvu. Če se na zemljiščih splošnega ljudskega premoženja malomarno gospodarji ali se dela gospodarska škoda je prav, da to poleg oblastnih organov kritizirajo tudi državljani in časopisi. Toda v navedenem primeru ne gre za malomaren odnos do gospodarjenja na navedenem zemljišču, in tudi ne za gospodarsko škodo. Zato je bilo potrebno, z ozirom na objavljeno kritiko to bralcem pojasniti, da bo tako javnost dobila jasno sliko, kako se je v resnici gospodarilo na navedenih zemljiščih.

TIT DOBERSEK
kmetijski inšpektor občine
Novo mesto

VSEM SVOJIM STRANKAM SE TOPLO PRIPOROČAMO TUDI V PRIHODNJE IN JIM ČESTITAMO ZA OBČINSKI PRAZNIK!

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO

Za jubilejni praznik novomeške občine in 20-letnico osvoboditve čestitamo vsem delovnim kolektivom s področja gospodarstva in družbenih služb!

PRVOVRSTNE
TOBAČNE
IZDELKE

NUDI

TOBAČNA TOVARNA V LJUBLJANI

POSLOVNA ENOTA
NOVO MESTO

NAJ ZIVI
29. OKTOBER!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE USMERNIŠKIH NAPRAV

ISKRA NOVO MESTO

VOŠCI VSEM PREBIVALCEM NOVOMEŠKE OBČINE ZA NJIHOV PRAZNIK, MEDTEM KO KOLEKTIVOM DELOVNIH ORGANIZACIJ ŽELI NOVIH SPODBUD PRI URESNICEVANJU GOSPODARSKE REFORME!

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

KOLEKTIV ŽELEZNIŠKEGA TRANSPORTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

PRISRČNO ČESTITA ZA 29. OKTOBER — PRAZNIK NOVOMEŠKE OBČINE, HKRATI PA PRIPOROČA SVOJE TRANSPORTNE USLUGE!

SPLOŠNO MIZARSTVO D V O R

pri Žužemberku

opravlja vsa v stroko
spadajoča dela!

Za 29. oktober
prisrčna voščila!

ZA PRAZNIK
DOMAČE OBČINE
VOŠCI
TUDI KOLEKTIV

OBRTNEGA
GRADBENEGA
PODJETJA

»REMONT«
STRAŽA

NOVOTEHNA — NOVO MESTO

priporoča potrošnikom nakup gospodinjskih strojev, železninskega in gradbenega materiala, steklenine in drugega blaga, s katerim so vse poslovalnice bogato založene! Prav tako priporoča usluge svojih specializiranih servisnih delavnic!

Vsem svojim strankam in poslovnim prijateljem iskrena voščila za občinski praznik!

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

POSILJA OB PRAZNOVANJU LETOSNJEGA OBČINSKEGA PRAZNIKA VSEM KMETOVALCEM PRISRČNE POZDRAVE IN VOŠČILA!

DELOVNI KOLEKTIV,
ORGANI SAMOUPRAVLJANJA IN UPRAVA

GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

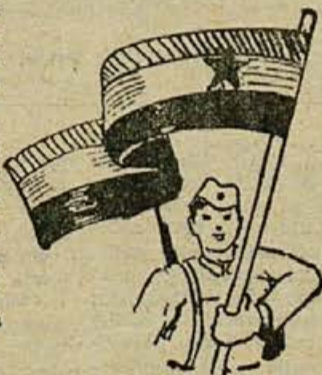
čestitajo za 29. oktober — praznik občine Novo mesto vsem občanom in delovnim organizacijam na njenem področju ter jim žele pri bodočem delu še več uspehov!

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
OBCINSKI KOMITE ZMS
ZDRUŽENJE BORCEV NOV

pozdravljajo za praznik 29. oktober vse delavce in uslužbence v delovnih kolektivih, vse tovariše in tovarišice, ki delajo v prosvetnih, zdravstvenih in kulturnih ustanovah, v prometu, obrti, gostinstvu, vse kmetovalce, mladino in druge prebivalce na območju domače občine!

Vsem skupaj iskrena voščila.

KROJAŠKO PODJETJE

KROJAČ NOVO MESTO

opravlja kvalitetne krojaške in šiviljske usluge, izdeluje konfekcijska oblačila in obleke po meri. Svojim strankam prisrčna voščila za občinski praznik!

PRIJETNO PRAZNOVA-
NJE 29. OKTOBRA
ŽELI KOLEKTIV

ZDRAVILIŠČA DOLENJSKE TOPLICE

IN SE PRIPOROČA
ZA OBISK

Ob 10-letnici obstoja pošilja kolektiv

MIZARSKE DELAVNICE BROD

PRISRČNE POZDRAVE VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM, HKRATI PA VOŠCI DELOVNIM LJUDEM ZA OBČINSKI PRAZNIK!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

KREMEN NOVO MESTO

Naši pozdravi in voščila veljajo ob jubilejnem prazniku novomeške občine vsem njenim prebivalcem, še posebno pa industrijskim kolektivom!

DELOVNI KOLEKTIV TEKSTILNE TOVARNE

Novoteks NOVO MESTO

vošči ob praznovanju letošnjega 29. oktobra vse najlepše tako delovnim organizacijam kot posameznim občanom, hkrati pa priporoča potrošnikom svoja kvalitetna blaga. Za jesen in zimo zahtevajte v trgovinah samo blago NOVOTEKS!

Ob brežiškem prazniku

Danes, 28. oktobra, se znova spominjamo junakov Brežiške čete in njihovega legendarnega odhoda v pogorje Orlice. Spominjamo se njihovih dragocenih žrtev; pred očmi nam živijo liki pogumnih mladih komunistov in skojevcev, ki so prezirali smrt in trpljenje ter se z orožjem v roki uprli okupatorju, ki je hotel ta kos naše svete zemlje za vedno potujčiti in je odgnal Slovence v mrzla taborišča hladne Šlezije in drugam po Nemčiji. Spominjamo se prihoda komandanta Staneta in štajerskih bataljonov ter boja s tujci, ki je onemogočil peklenske načrte fašistov z našo zemljo in preprečil nadaljnje preseljevanje naših ljudi v taborišča širom po tedanji Evropi.

Za 28. oktober združujemo naše čestitke za najboljše željami občinske skupščine in vseh družbeno političnih organizacij občine Brežice, da bi delovni ljudje te naše komune tudi vnaprej dosegali tako lepe uspehe v prizadevanjih za izboljšanje življenja.

Ob tej priložnosti smo naprosili predsednika občinske skupščine Brežice tov. Milana Šepetavca, da je odgovoril na dve vprašanji našega pokrajinskega tednika. Vprašali smo ga:

Ze več let nazaj vloga občina Brežice ogromne napore v razvoj kmetijstva in turizma. Kako ocenjujete dosedanja napredka teh dveh, za Spodnje Posavje tako pomembnih panog v brežiški občini?

Res je, da smo se na področju naše občine odločili razvijati kmetijstvo in turizem in so v tej smeri vložena določena finančna sredstva in splošni napori. Da smo se odločili za razvoj teh panog gospodarstva, je vzrok v tehle pogojih: izredno dobri so geografski položaj občine in geološki pogoji, razvitost prometa, veliko rek in potokov ter prirodne lepote naših krajev. Seveda smo pri vsem tem računali tudi z močnim potrošniškim centrom — Zagrebom, v čigar bližini se nahaja naša občina. Res je tudi, da bi gotovo bila odločitve lahko drugačna, če bi na področju občine obstajala močnejša industrija.

V zadnjih štirih letih so kmetijske organizacije investirale v razvoj kmetijstva 1,5 milijarde dinarjev in sicer: za mehanizacijo 265 milijonov dinarjev, za odkup zemlje 136 milijonov, za izgradnjo hlevov 475 milijonov, za hmeljske nasade 26 milijonov, za vinogradniške nasade 90 milijonov, za topolove plantaže 79 milijonov, v vrtnarstvo 330 milijonov dinarjev itd. Rezultati teh vlaganj so že vidni, čeprav vse investicije še niso aktivirane, ker je potrebno več časa, da se aktivirajo (vino-gradnja začnejo z rodnostjo po petih letih).

Dobri pogoji za sodobno živinorejo

Sedaj razpolagajo kmetijske delovne organizacije z 2600 stojišči za pitanje govedi. Živinorejski obrati so sodobno urejeni in je tehnološki proces dobro zastavljen. Mislim, da so ti obrati lahko marsikateri kmetijski organizaciji za vzgled. Pitanje živine na našem področju dobro uspeva, seveda pa je različno, ker je tržišče nestabilno. Nihanje cen je preobčutno in pri proizvajalcih vzbuja občutek nesigurnosti, čeprav se za sedaj ne bi moglo trditi, da ta panoga kmetijske dejavnosti ni rentabilna. Seveda je problematična tudi nabava telet, ker družbeni sek-

tor nima matične črede in je odvisen od zasebnega proizvajalca. Ta pa v zadnjih letih ni bil dovolj stimuliran, da bi hranil več krav, ker je bilo mleko izpod prave cene, pa tudi cene plemenski živini so bile daleč izpod cen, ki se je dosegala pri živini za zakol. V letošnjem letu se je situacija spremenila, vsaj kar zadeva mleko, medtem ko bo pa treba še vnaprej iskati ukrepe, ki bi spodbudili zasebne kmetovalce, da povečajo število in kvaliteto krav in telic plemenic. V tej smeri se že pripravljajo nekateri ukrepi, ki bodo za živinorejo gotovo zanimivi.

Tudi obrat vrtnarije KZ Brežice se je zelo dobro obnesel in je naložena investicija dala že zelo dobre rezultate. Obstoj tega objekta je zagotovljen, ker ima v neposredni bližini močne potrošniške centre, s katerimi je povezan s cestno in železniško mrežo.

Nasadi topole v Vrbinu: med najboljšimi v državi!

Topolovi nasadi v Vrbinu izredno dobro napredujejo in so po mnenju strokovnjakov med najboljšimi tovrstnimi nasadi v Jugoslaviji.

Vsakdo, kdor si je ogledal vinogradniške nasade na Bizelskem, je nad njihovo iz-

»Vse pogoje imamo, da se hitro uvrstimo med turistično razvita področja Slovenije!« trdi tovariš Milan Šepetavac, predsednik ObS Brežice

vedbo navdušen, posebej pa še tisti, ki je te nasade videl letos jeseni, obložene z zlahkimi sortami grozdja.

Na splošno menim, da se rezultati vložnih naporov in sredstev že vidi in da so pozitivni. Seveda pa še ne moremo biti zadovoljni s ko-

operacijo družbenega sektorja z zasebnim proizvajalcem. Tu je sicer doseženo nekaj boljših rezultatov v zadnjem obdobju na področju KZ Brežice, medtem ko na ostalem področju ni veliko storjenega. Pot, katero je ubrala KZ Brežice, je dobra in je nujno, da se v tej smeri delo nadaljuje in izpopolnjuje. Brez dobrega proizvodnega sodelovanja družbenega in zasebnega sektorja ni moč pričakovati polnih uspehov v tej tako važni gospodarski panogi.

Iz leta v leto prihaja k nam več turistov

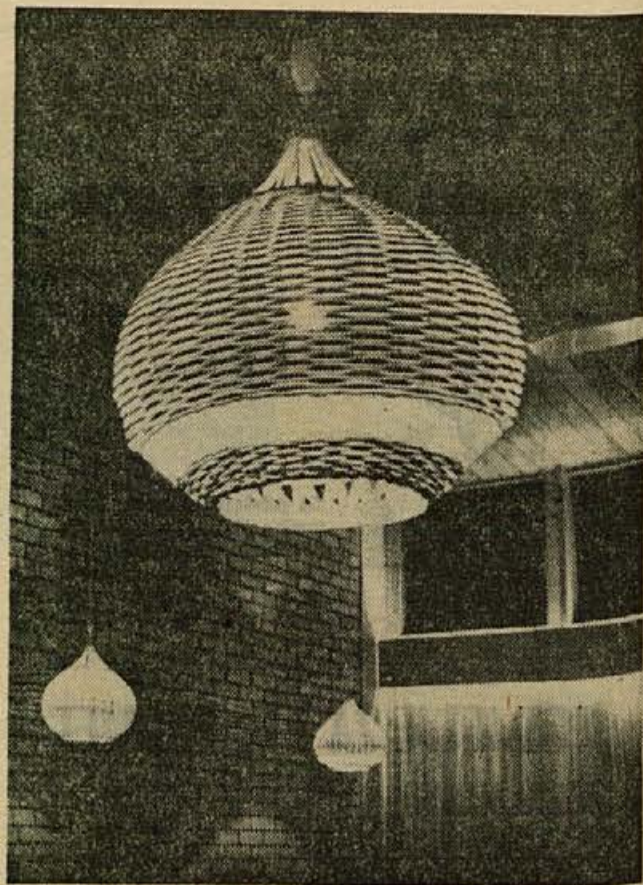
Za področje turizma smo v zadnjih treh letih investirali približno 800 milijonov dinarjev. Glavna investicija je bila naložena v objekte Cateških Toplic, ki pomenijo za

žirane Čateške Toplice v sezoni in turistična zveza, ki jih angažira preko novo odprtega turističnega biroja.

Število gostov se na področju naše občine veča iz leta v leto. Predvsem so najštevilnejši gostje iz Zagreba. Tudi tuji turisti se kaj radi ustavijo na našem področju. Vlagamo nove napore, da privabimo čimveč tujcev, čeprav se pri tem zavedamo, da bo potrebno še marsikaj storiti, da jih bomo lahko zadovoljili.

Mislim, da so dosegle izreden napredek lovne družine na področju lovnega turizma. Čeprav smo v zadnjih dveh letih imeli močne poplave, se vendar lahko pohvalimo z dokaj bogatimi lovišči. Sredstva, vložena v lovišča, se že bogato obrestujejo.

V letošnji pomladi smo tudi prvič storili nekaj konkretnega za vzgojo prebivalstva. Organiziran je bil tečaj z go-

Okusna oprema in sodobna svetlobna telesa so ponos novega hotela v Čateških Toplicah. (Foto: Janez Kališnik)

Kaj štejete med zdaj najvažnejše naloge v vaši občini, morda s posebnim ozirom na uresničevanje gospodarske reforme?

Kot že omenjeno, predstavljata kmetijstvo in turizem osnovni panogi gospodarstva v občini. Zategadelj bo potrebno v okviru gospodarske reforme tem panogam še nadalje posvetiti vso pozornost. Kmetijska proizvodnja kot taka je v jugoslovanskem merilu problematična in bo potrebno (izhajajoč iz tega aspekta) urejevati nove, sodobnejše in za družbo koristnejše odnose v tej panogi.

Družbeni sektor kmetijske proizvodnje je v zadnjih dveh letih ob močnejših investicijskih naložbah znatno porastel, vendar je treba upoštevati dejstvo, da družbeni sektor kmetijske proizvodnje zajema le 7,8% obdelovalnih površin v občini. Na ostalih površinah se še vedno odvija razdrobljena kmetijska proizvodnja, ki ne more dajati ustreznih ekonomskih učinkov. Prav zaradi tega menim, da bo potrebno v naslednjih obdobjih posvetiti temu vprašanju največ pozornosti; ustvariti bo treba pogoje za tržno proizvodnjo in rešiti vprašanje oziroma oblikovati karakter družbene proizvodnje.

Gospodarska reforma nam nalaga tudi na področju gostinstva-turizma in na področju terciarnih dejavnosti kot pogoj za uspešno nadaljnje razvijanje turizma še posebne

naloge. Predvsem je potrebno razširiti materialne osnove Turistična dejavnost zelo pogreša sodobno urejeno gostišče v Mokricah.

Občinska turistična zveza, ki je bila ustanovljena v tem letu, pa bo morala odločneje poseči v reševanje vseh odprtih problemov in sistematično razvijati program svoje dejavnosti.

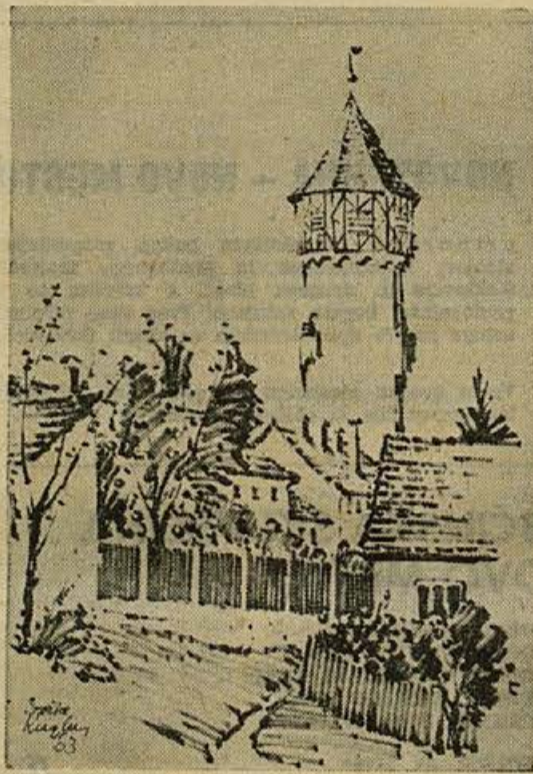
TRANSPORTNO
PODJETJE

»PREVOZ«
BREŽICE

VAM SOLIDNO
IN TOČNO IZVRŠI
VSE PREVOZNE
USLUGE
IN SE PRIPOROČAI
CESTITAMO
ZA 28. OKTOBER!

■ SLOVENSKEGA OKTETA NE BO V BREŽICE, smo zvedeli v Turistbiroju. Njegov nastop je turistična poslovalnica SAP namerala vključiti med prireditve za občinski praznik, vendar ji to ni uspelo. V tem primeru bi odpadla kino predstava, organizator pa bi moral zanjo odšteti odškodnino. To bi bil precejšen izdelek, ki ga SAP ni tvegal.

■ V IZLOZBI NARODNEGA DOMA bo časopisno podjetje DELO odlej redno objavljalo fotografije. Dogovor o tem so sklenili s garnizonom v Cerkljah. Te dni si mimoidoči lahko ogledajo nekaj zanimivih prizorov s snemanjem slovenskega zgodovinskega filma AMANDUS. Nekatero sceno bo ta filmska ekipa posnela tudi v brežiškem gradu.

Miroslav Kugler: BREŽIŠKI MOTIV

nadaljnji razvoj turizma na našem področju zelo veliko. Objekti so zelo sodobno in okusno urejeni in lahko zadovoljijo tudi zahtevnejše goste. Tudi drugi gostinski lokali so preurejeni, tako v družbenem kot v zasebnem sektorju. Posebno pozornost smo posvetili urejevanju sob za prenočevanje v zasebni lastnini. Danes že razpolagamo s približno 150 ležišči v Čatežu in Brežicah. Ta ležišča imajo anga-

spodinjami, ki imajo sobe za turiste. Tečaj je zelo uspel in so tudi tu doseženi pozitivni rezultati.

Na področju turizma smo storili prve korake. Doseženi so temu primerni rezultati. Nujno je v tej smeri nadaljevati in vlagati še večje napore in sredstva, da bi se to področje uvrstilo v vrsto že turistično razvitih področij v Sloveniji. Pogoje za to imamo.

Ugoden razvoj gospodarstva

Razvoj gospodarstva v občini, predviden z družbenim planom za l. 1965, se ugodno razvija. Ti rezultati so bili doseženi kljub številnim spremembam in pojavom, ki so vplivali na nemoten razvoj gospodarstva. Gospodarske organizacije so se hitro vključile v novi položaj in uspešno reagirale na spremembe, ki so nastale ob ukrepih v okviru gospodarske reforme. Planske naloge so sicer po podatkih za prvo polletje dosežene le 82,5%. Upoštevajoč dinamiko, ki ima svoj vpliv posebno v trgovini, in izpad v planu v Tovarni pohištva pričakujemo ugodnejšo realizacijo ob koncu III. četrtletja.

Osnovne značilnosti, ki so se pokazale pri periodičnih obračunih za I. polletje, so naslednje:

- porast obsega proizvodnje v industriji je hitrejši kot celotni dohodek v fakturirani realizaciji;
- porast angažiranih poslovnih

sredstev predvsem za obratna sredstva;

- močnejši porast osebnih dohodkov pri vseh gospodarskih organizacijah.

Celotni dohodek gospodarskih organizacij, ki ugotovljajo dohodek, se je povečal v I. polletju za 28,1% v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. K povečanju so prispevale vse gospodarske organizacije razen gradbeništva. Najvišjo udeležbo v celotnem dohodku je doseglo kmetijstvo, kar je zaslug povečanih osnovnih sredstev (pitališča in mehanizacija).

Pri periodičnem obračunu so gospodarske organizacije izločile za osebne dohodke 37,5% več sredstev; delno na račun povečanega celotnega dohodka, v ostalem pa na račun skladov. Zaradi tega se je razmerje med osebnimi dohodki in skladi spremenilo od 80:20 v lanskem letu na 85:15 v letošnjem v korist osebnih dohodkov. Izplačani

osebni dohodki dosegajo povprečje v gospodarstvu 47.398 din, kar je za 31,1% več kot v lanskem letu.

Z gibanji v gospodarstvu v I. polletju smo lahko povsem zadovoljni; zaskrbljujoča so le preveč angažirana poslovna in predvsem obratna sredstva, ki bodo v preveliki meri vplivala na ekonomičnost poslovanja. Ob tem bodo morale gospodarske organizacije vsekakor razmisлити.

Program investicij v letošnjem letu se je prilagodil intencijam gospodarske reforme. Zaradi tega smo odstopili od gradnje tovarne kleja in rekonstrukcije gostišča Mokrice.

Smernice razvoja gospodarstva v občini za leto 1965 nakazujejo investicijske naložbe v višini 2.147.192.000 din, od tega: — v gospodarstvu 1.623.000.000 din, — izven gospodarstva 518.582.000 din, pretežni del sredstev, namenjenih za

Brežice v neobičajnem zrcalu

SMETARJI SE PREDSTAVLJAJO MEŠČANOM — ZA SREDIŠČE MESTA POHVALE, ZA NOVO NASELJE PA TUDI PIKRE PRIPOMBE — ZA KRUH NAJ NE BO PROSTORA V SMETIŠČNIH POSODAH!

Se preden se začne delovni dan v industrijskih obratih, solah, trgovinah in pisarnah, že tiho končujejo vsakdanje opravke čistilci in čistilke, ki v slehernem podjetju ali zavodu skrbno bdijo nad redom. Ko se budi jutro, se na mestnih ulicah običajno najprej srečujemo s pometalci cest in pobiralci smeti. Delavcev te vrste skoraj ne opazimo, pa vendar so nepogrešljivi.

V Brežicah smo te dni ustavili smetarje med obhodom po mestu. Niso se mogli načuditi, da je tudi njihovo delo vredno članka v časopisu. Povedali so, da običajno vsako hišo v mestu po trikrat na teden. Skrb za izpraznjevanje smetišč in smetiščnih posod je prepuščena v Brežicah trem ljudem, vozniku in dvema delavcema. Ti ljudje poznajo mesto s povsem druge strani kot smo ga običajno vajeni gledati. Preberite, kaj so povedali:

Martin Cirnski, ki je tri leta pri tem poslu, je dejal:

»Staremu delu mesta vda čast! Ljudje so vajeni reda in s prebivalci tega mestnega okoliša nimamo smetarji prav nobenih težav.«

»Središče mesta resnično zasluži pohvalo glede čistoče,« je dopolnil izjavo tovariša Cirnskega Martin Tomše, ki ima za seboj 5 let smetarske službe. »V blokih opazamo manj razumevanja za red in čistočo, čeprav to ne velja za vse stanovanjske zgradbe v novem naselju. Oglede novih Brežic kvari zanikrno prebivalcev v nekate-

rih zgradbah, kjer so tudi smeti raztresene po vsej okolici.«

»Pikre opazke v takih primerih marsikdaj letijo na nas smetarje, ki pa seveda nismo dolžni pobirati smeti po tleh,« se je oglasil tov. Cirnski. »Kar pojdite na kratak sprehod po mestu, nato pa še po naselju in videli boste, da se še niso vsi ljudje privadili bivanja v mestu,« je dodal.

»Pa ste zadovoljni z dosedanjim načinom pobiranja smeti?«

»Nikakor ne, ker jih moramo odvažati z vozom. Okrog sebe širimo smrad in ljudje se nas izogibajo,« sta oba hkrati odgovorila. »Najslabše je, kadar je veter. Ta nam najbolj nagaja, ker odnaša smeti z voza in jih tisi okrog. Prav zaradi tega si želimo, da bi dobili sodobnejše zaprto vozilo za prevoz smeti in odpadkov. Tako imajo urejeno v vseh večjih mestih in smetarjem gre delo mnogo hitreje in lažje od rok,« je podkrepil svojo prejšnjo izjavo tov. Tomše.

Za konec smo ju še povprašali, če je res, da je

v posodah za smeti toliko kruha, kot se včasih sliši po mestu.

»Da, nad tem se tudi midva najbolj zgražava. Resnica najbrž vsem ne bo po volji, toda le napišite jo! To spet ne velja za mesto, ampak za nekatera stanovanjske bloke, kjer najdemo včasih po več kilogramov plesnivega kruha. Ko bi ga stanovalci položili vsaj poleg posode ali na vrh, da bi ga kdo od nas odnesel praiščem! Redki so, ki tako napravijo in morda bo po tejle javni izjavi le koga sram, da tako zametava vsakdanji kruh,« sta dejala smetarja iz Brežic. Jt.

Ju poznate? Seveda, Martin Tomše in Martin Cirnski sta. Vsak teden se trikrat oglašita pred sleherno hišo v Brežicah

Prehitra rast »KOVINE« na Bizeljskem?

Podjetje se je razvijalo brez potrebne mehanizacije, zato bodo skušali popraviti zamujeno — Za strokovnjake so vrata odprta — Raztresene obrate združujejo pod skupno streho

Obrtnemu podjetju KOVINA na Bizeljskem je prineslo to leto kopico skrbi. Če vprašate za vzroke, vam bodo to obrazlo-

žili približno takole: Poglavitni razlog za težave, s katerimi se trenutno spoprijemamo, je v prehitri rasti podjetja. Leta 1963 je KOVINA zaposlovala 20 delavcev, zdaj jih imamo 73. Najmočnejše je zastopana kovinska stroka, kjer dela 50 ljudi. Obrat galanterije in plastike jih zaposluje 11, drugi pa delajo v upravi in na delovnih mestih za pomožne uslužbence.

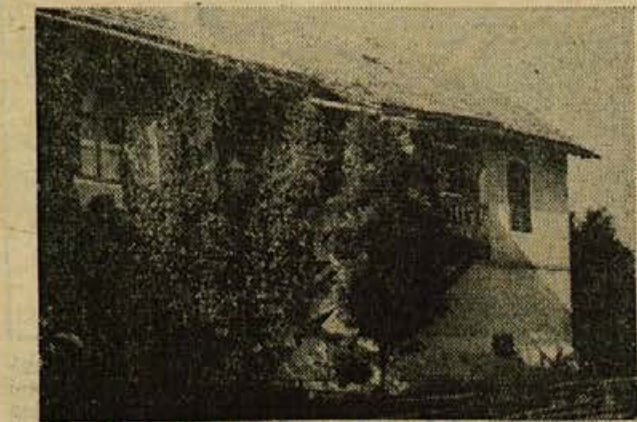
Hiba, ki se je v tem podjetju ne morejo znebiti, je pomanjkljiva tehnična stran organizacije dela. V podjetju je zaposlen le en tehnik, to pa je premalo za uspešen potek proizvodnje. Pred kratkim so dobili še enega, ki je prevzel v obratu dolžnosti mojstra. Pogrešajo predvsem dobrega strokovnjaka za šefa proizvodnje in sposobnega komercialista.

Tudi kvalifikacijski sestav delavcev ne ustreza. 80 odst. je priučeni in ti so po večini polproletarci, ki jim je služba le dodatni kruh. To se pozna tudi v številu bolezenskih dopustov, ki jih ima podjetje izredno veliko. Zlasti tisti, ki živijo onstran Sotle, si jih pogosto privoščijo. Razen tega je

v kovinskem obratu precej poškodb pri delu, za kar krivijo pretesne prostore. Letos so planirali, da bodo ustvarili za 205 milijonov vrednosti, obetajo pa si povečanje za 35 milijonov. Z zmanjševanjem investicij so pred nedavnim zgubili za 50 milijonov naročil, vendar so se hitro znašli in si poiskali drugo delo.

KOVINA ima štiri obrate, ki so bili zdaj raztreseni. Spričo majhnih možnosti za nadzor so se odločili, da bodo vse združili pod eno streho. Tudi uprava ne bo več ločena od njih. Od tega koraka si obetajo znatno povečanje proizvodnje in najbolj optimistični člani kolektiva celo pričakujejo, da bo ta porasla za 50 odstotkov.

V podjetju so vpeljali nagrajevanje po učinku, od česar prav tako pričakujejo boljše proizvodne uspehe. Kolektiv se ne boji, da bi mu zmanjkalo dela, le tehnično organizacijo bodo prisiljeni izpopolniti in na široko odpreti vrata strokovnjakom. In še nekaj šepa v podjetju — samoupravljajne. Tega se zavajajo in sklenili so, da mu bo treba dati večjo veljavo.

Kdor je že obiskal prijazni lovski dom v Pišecah, bo sem še vedno rad zavil — prekrasna okolica in prisrčna gostoljubnost ljudi mu dajejo še poseben čar. (Foto: Bašković, Brežice)

Spet slavimo praznik brežiške občine, dan, ki nam obuja spomine na slavne dni herojske narodnoosvobodilne borbe. Skromna je zgradba, kjer se je 28. oktobra 1941 zbral cvet Brežiške čete in položil prve temelje odkritega upora proti okupatorju. Njihova imena na kameniti plošči nam danes govore, da niso umrli, saj žive v naših srcih in v našem spominu. Njihov pogum in trpljenje sta bila pred dvajsetimi leti kronana z največjo zmago naših narodov in zmagoslavjem vsega miroljubnega človeštva nad silami fašizma in nacizma.

Dvajset let svobode, dvajset let trdega dela za zgraditev novega sveta in ustvarjanje novih, iskrenih odnosov ni dolga doba, vendar pa smo v tem času naredili več kot kdajkoli prej v dolgih stoletjih. Pri vsem tem naj nas še dalje vodi velika misel, da moramo napraviti še več,

Pozdrav občanom za letošnji praznik

da moramo biti taki borci kot so bili junaki Brežiške čete. Zato morata iz naših vrst izginiti zavist in sovraštvo; nesreča drugih nas mora živo boleti in vsi moramo poskrbeti, da bodo v družini socialistične družbe veljala samo načela, vredna svobodnega človeka.

Zivimo v času velikih gospodarskih in družbeno političnih premikov. Staro se ruši, da bi lahko zgradili novo. Dve desetletji že ustvarjamo novo življenje in s skupno trdno voljo bomo premagali težave, s katerimi se na tej poti srečujemo. Pri tem nas vodijo načela delavskega in družbenega samoupravljanja, vsak občan pa mora v sebi živo občutiti zavest samoupravljalca.

Res je, da smo se dostikrat nezadovoljni. Marsikaj bi radi hitro dosegli in imeli vse, kar potrebujemo. Ta človekova lastnost je dobra, saj nas je dvignila na stopnjo, kjer smo danes. Zato bomo lahko dosegli vse to, kar nam še manjka, če bomo šli tudi naprej pogumni in složni in če bomo resnični tovariši. O vsem tem se bomo pogovarjali prihodnje dni na krajevnih konferencah Socialistične zveze delovnega ljudstva kot na občinski konferenci. Podčrtali bomo vse, kar dviga človekovo vrednost, njegovo delo in plemenitost.

Praznujemo torej naš praznik s prijetno zavestjo v srcu, da bomo dosegli naše želje, če bomo strnjeni in enotni! S temi željami občinski odbor SZDL Brežice iskreno čestita za 28. oktober vsem občanom ter jim želi veliko novih delovnih uspehov kot osebnega zadovoljstva!

JANEZ VOLČANSEK
predsednik ObO SZDL Brežice

NOVO V BREŽICAH

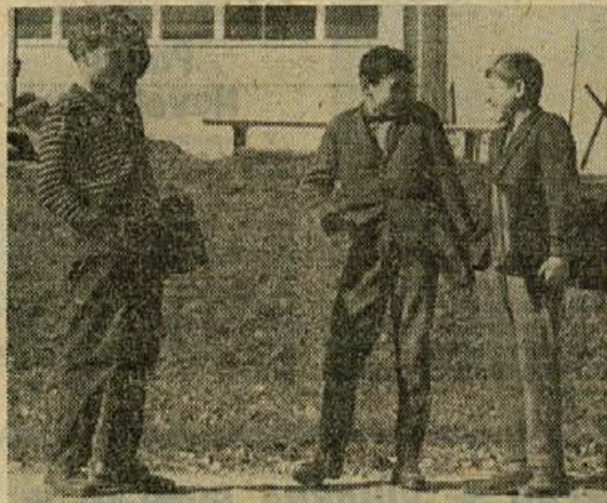
VSEPOVSOD PO MESTU JE ŽE NEKAJ DNI čutiti predpraznično vzdušje. V trgovinah urejajo izložbena okna, še prav posebej pa hitijo delati v novem samopostrežnem lokalu KRKA in v prodajalni obutve PEKO. Obadva lokala bosta danes sprejela prve kupce.

NA ZIVILSKEM TRGU minulo soboto ni bilo velike ponudbe. Na skromnejšo izbiro povrnitve že vplivajo mrzli dnevi s slano. Naprodaj je bilo tokrat precej kostonja, ki se je pocenil na 150 din kg. Lepo endivijo so prodajale kmetice po 250 din kg. Jajca so zdaj že po 80 dinarjev in jih ni veliko. Krompir je zadržal ceno 100 din kg. Merica špinacea

velja 50 dinarjev. O paradizniku in papriki na trgu ni sledu. Za zalogo piščancev redno skrbi pitališče v Mokricah. Cena je nespremenjena — 800 din kg.

ROKOMETNO IGRISČE je od ponedeljka dalje vsak dan zasledeno z navdušenimi tekmovalci, ki igrajo v počastitev občinskega praznika. Včeraj so se pomerili v rokometu tudi pionirji osnovnih šol iz brežiške občine.

TRGOVINA S SADIEM IN ZELENJAVO ima na razpolago večje količine krompirja za ozimnico. Gospodinje, ki imajo še prazne kleti, se lahko takoj založijo z njim. Bela vrsta krompirja je po 100 din, druge sorte pa so cenejše — po 85 din kg.

Po končanem pouku so si tudi tile trije šolarji še prejšnji teden radi ogledali zunanost lepega novega poslopja — danes pa bodo tudi oni med njimi, katerim je novi dom učenosti in znanja na Veliki Dolini namenjen

gospodarstvo bomo uporabili za kmetijstvo, naložili pa jih bomo:

- za razširitev vrtnarije v Čateških toplicah;
- nabavo mehanizacije;
- nakup zemljišč;
- povečanje topolovih nasadov;
- agromelioracije in dr.

Investicije v negospodarstvu so namenjene za gradnjo nove osemletke na Veliki Dolini in dograditev gimnazije. Osemletka na Vel. Dolini bo izročena svojemu namenu ob občinskem prazniku. Gradbena dela na gimnaziji se zadovoljivo razvijajo ter je pričakovati, da bodo do konca leta končana. Z dograditvijo tega objekta bo omogočena verifikacija te ustanove na ravni, ki jo zahteva reforma o šolstvu.

Občinska skupščina se trudi z največjimi napori izboljšati materialni položaj šolstva. Poleg omenjenih investicij je najela še kredit iz stanovanjskega sklada za gradnjo dveh četverčkov v Artičah in Pišecah, kar bo vsekakor pomemben prispevek k reševanju stanovanjskega problema v vrstah prosvetnega kadra. Stanovanja bodo vseljiva spomladi 1966.

Stanovanjski sklad v letošnjem letu še kreditira Čateškim toplicam gradnjo 9-stanovanjskega bloka; dograjen je tudi četverček Kmetijske zadruge na Bizeljskem; v letošnji pomladi je bil dokončan in vseljen 14 stanovanjski stolpci, sklad sam pa financira gradnjo novega 12 stanovanjskega stolpča, katerega dela so se začela 20. oktobra. Za novogradnjo in dovršitev bo preko stanovanjskega sklada danih posojil za 200 milijonov dinarjev. Zaradi pomanjkanja sredstev v letošnjem letu stanovanjski sklad ni razpisal natečaja za individualne graditelje, odobrena so bila le posojila za borce NOB, ki jih je najela občinska skupščina.

Kljub pomanjkanju sredstev je letos komunalna dejavnost precej živahna. Krajevne skupnosti in odbori SZDL so angažirali občane k številnim akcijam. S sredstvi, s katerimi razpolagajo krajevne skupnosti, s prispevki prebivalstva in s pomočjo obč. skupščine so bili zgrajeni lokalni vodovodi v Sebenji vasi, Izviru, Križah in Vel. Dolini in popravljena razna vaška pota; dograjen je tudi cesta Bizeljsko-Pišecce. Svojemu namenu bo izročena v okviru občinskega praznika 23. oktobra. S področja komunalne dejavnosti moramo vsekakor omeniti gradnjo mostov na reki Sotli, ki sta bili poškodovana ob lanskoletni povodnji. Figarjev most in most pri Rakovcu sta v gradnji. Dela morajo biti zaključena po pogodbi z izvajalcem HIDROELEKTRA iz Zagreba do 10. decembra letos. Mostova bosta zgrajena v železo-betonski izvedbi. Vrednost objektov brez pristopnih ramp znaša 80.000.000 din, stroške gradnje pa krijeta občini Zaprešič in Brežice vsaka do polovice.

K zboljšanju preskrbe prebivalstva bosta prav gotovo prispevala tudi dva nova trgovska lokala. Kmetijska zadruga urejuje v adaptiranih prostorih prodajo suhomesnate robe, zelenjave in predpakiranega svežega mesa, z ločeno prodajo na klasičen način. Prodajni prostori bodo sodobno urejeni in opremljeni z ustreznimi hladilnimi napravami. Drugi lokal pa urejuje trgovsko podjetje »KRKA« za samopostrežni način prodaje. Te vrste prodaje oz. nabave bodo prav gotovo pozdravile vse gospodinje.

JOZE UREK

Blagor obiskovalcem kočevskih gostiln

Anton Štimec: prvak med poznavalci in ocenjevalci dobrih vin

Na Bledu je bila v začetku oktobra konferenca sindikalnih podružnic gostinskih delavcev iz vseh slovenskih delavcev. Razen referatov in organizacijskih ter strokovnih pomenkov so imeli gostinci tudi nekaj tekmovanj. Posvetovanja na Bledu so se udeležili tudi gostinski delavci iz Kočevja, med njimi tudi Anton Štimec, direktor hotela PUGLED. Ojunačil se je in prijavil za najtežje tekmovalno panogo: za spoznavanje in ocenjevanje vin.

Direktor gostinskega podjetja »Pugled« v Kočevju, Anton Štimec

prav gotovo lepo in visoko priznanje. Še bolj smo veseli dejstva, da gre za uspeh slovenskega delavca iz manjšega slovenskega kraja.

Stalni gostje mu za doseženi uspeh iskreno čestitamo. Želimo, da bi svoje znanje uspešno uporabljal pri nakupu vin za kočevske obrate, da bo tudi domačine pristane in dobra kapljica pogrela in razveselila! A. ARKO

Asfalt pred Delavsko restavracijo

Mnogi Novomeščani zvedajo opazujajo dela, ki se odvijajo te dni na ploščadi pred delavsko restavracijo v Novem mestu. O tem, da so podrti kostanje pred Delavsko restavracijo, smo že poročali, nekaj dni nato pa so začeli podirati podporni zid ob Čitaniški ulici ter manjše gospodarske poslopje na isti ulici. Vse teren bodo zavravnali in prevlekli z asfaltom ter uredili pločnike. Na nekdanjem vrtu za Rajčevovo hišo bo nastal prostor za parkiranje. Asfaltrali bodo tudi Sokolsko ulico od Doma JLA do ploščadi pred Delavsko restavracijo in prav tako Društveni trg. Z deli zelo hitro, ker bi jih radi opravili še pred občinskimi praznikom.

končna skupina oddala tekmovalne listke, je komisija po razburjivem čakanju razglasila, da so odpadli še preostali in tovariš Štimec je ostal sam. Postal je zmagovalnik, prvo mesto med 25 tekmovalci, ki so bili vsi gostinski strokovnjaki, pa je

V VELIKI BAN, PRIJAZNO GORSKO VASICO, zdaj še peč komaj prideš, tako slabo pot imajo. Če bo šlo vse po sreči in če ne bo prehuda zima, pa se bo spomladi že lahko prišlo v vas z motorjem ali avtomobilom. Banovci, ki jih je sama pridnost, bodo do tistikrat sami uredili cesto od priključka do vasi. Za gramoz in prevoze bo prispevala sredstva krajevna skupnost Sentjernec. — Prebivalci Velikega Bana kopajo traso za novo cesto (FOTO POLDE MIKLIC)

Med zadnjimi so potrgali sladko grozdiče tudi samostanski bratje v platerski kartuziji. Ob koncu trgatve jih je takole fotografiral Hugo Rožnik, brat Marjan (desni na sliki) pa je pohvalil letino, da je bila dobra!

Zopet šesterčki na Švedskem

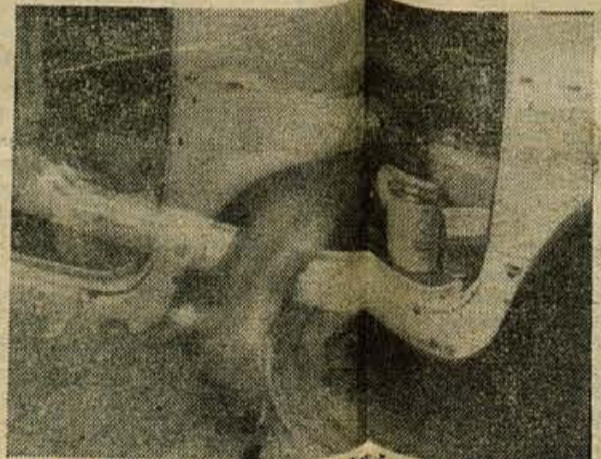
Švedski zdravnik prof. Karl Gemzell, ki je odkril Terapijo, s katero na hormonski osnovi opravlja žensko neplodnost, je te dni izjavil, da je neka švedinja, potem ko se je zdravila po njegovi metodi, v začetku oktobra rodila šesterčre. Vendar so vsi novorojenčki, štiri deklice in dva dečka, že prvi dan življenja umrli.

Ime Karla Gemzella je nekdaj zaslovelo po vsem svetu v začetku tega leta, ko sta dve ženi — ena na Šved-

skem, druga v Aucklandu na Novi Zelandiji — ki sta se zdravili po njegovi metodi, v presledku nekaj dni rodili peterčke. Medtem ko v zadnjem primeru vseh pet otrok živi, pa so v prvem primeru štirje od petih otrok takoj po rojstvu umrli. Lani je neka Švedinja po daljšem zdravljenju pod vodstvom prof. Gemzella rodila celo sedmerčke, ki so takoj po rojstvu umrli, po ponovnem hormonskem zdravljenju pa je pred enim mesecem rodila popolnoma zdravega otroka.

POD KOLESI PADLE TRI SRNE

Pretekli teden so zaradi trupa s avtomobilu poginile na novi cesti med Mrtvicami in Ložinami tri srne. 19. oktobra okoli 6. ure je podrti na s fiatom 600 Stanok Humer iz Kočevja; 23. oktobra sta se okoli 5.15 srečala na tem odseku ceste dva avtomobila (Lj-340-82, ki ga je vozil Boris Leskosek in Lj-198-80, voznik neznan) in prav pri srečanju padla vsak po eno srno. Končna bilanca: za 170.000 din štode na vozilih in tri mrtve srne.

Letos je bilo na tem odseku preko 10 karambolov z divjadjo, od tega največ s srnami. Zaradi tega bi nedvomno kazalo na tem mestu postaviti opozorilne table oziroma cestne znake. »Pozor, divjad na cesti!«

Za polovico manj bencina

Lepša nekoga angleškega avtomobila bo prav gotovo bila vseh avtomobilskih vozil. Na dvorišču svoje hiše v Londonu je 54-letni William Scott odkril, kako je mogoče porabo goriva pri avtomobilu zmanjšati za polovico, z manjšati stroške izdelave. Z novo napravico, ki omogoča opremiti vsak avto v 40 minutah za kakih 40.000 dinov, bodo bodočim nima vplivala, bencinske črpalke in zračni filtri. V bencinskih tanku je odprtina za dovod zraka, že v tanku samem se ustvari mešanica bencina in zraka, ki gre po cevi v drugi tank in od tam naravnost v motor. William Scott je svoj ford že preuredil na opisan način in zahtuje, da prevozil z litrom bencina dvajset kilometrov namesto prejšnjih dvanajst. Da pri tej iznajdbi ne gre za čisto utopijo, dokazuje to, da je Scott že dobil od nekoga britanskega konzorcija več kot 150.000 funtov (približno 500 milijonov dinarjev) na račun licenčne pogodbe.

Diamanti so se spremenili v steklo

Preprosti diamantovi, vrednih več milijard dinarjev, so pri transportu iz Tel Avivu čudežno spremenili v nekaj koščkov brez vrednosti. Svcarska in italijanska policija sta prepričani, da je ta metamorfoza uspešno organizirani gangsterji toliki in sta uvedli obsežno preiskavo, toda doslej brez uspeha. Lastnik diamantov je bil neki draguljar iz Tel Aviva, ki jih je poslal napredaj v Milano, nato pa proti Chiassu, toda tam prav tako ni našel primerne kupca. Zato je zahteval, da pošljejo diamante nazaj v Tel Aviv. V glavnem mestu Izraela pa se je v paketu z našel le kup stekla. Policija meni, da so diamante poslali nazaj prek Zürichja in da so jih tam zamenjali.

STONE BUKOVINSKY O NACRTIH T. D. V MOKRICAH

Skrite lepote Dolinskega podzemlja

Jamarji še molčijo o njem — S fičkom odpeljali kapnike...

Tovariš Tone Bukovinsky, poslovodja zadrške trgovine v Mokricah, vedno rad napeljuje pomenek na turistične zanimivosti svojega kraja. Povsem razumljivo, saj je eden najdelavnejših članov turističnega društva Mokrice in rad bi predstavil lepote dolinskega okolja vsem turistom, ki se največkrat ustavijo le v gradu.

»Ko bi le vedeli, kaj vse skrivna naše podzemlje zadržuje razlaga tov. Bukovinsky. »Domačini so ga odkrili že pred leti, ko so gradili začetje za vodovod. Voda pritoka na Doline iz velike kraske jame in tisti, ki so se spustili vanjo, vedo povedati o ogromni dvorani, polni prekrasnih kapnikov.«

»Čemu niste povabili vanjo jamarjev?«

Polde Grahek: JESENSKO TIHOZITJE — pa ne na deželi, temveč v Novem mestu (kje, pa uganite sami!)

»Saj smo jih, a ti kar molčiš o našem podzemskem svetu. Dvakrat je bila tu skupina mladih fantov. Rekli so, da so od jamarjskega društva in pokazal smo jim pot v podzemlje. Pogledali so si ga in s fičkom odpeljali nekaj lepših kapnikov. Ne vem, če je bilo prav, da smo to dopustili. Prihodnjič bomo previdnejši, saj nihče nima pravice odnašati naših prirodnih zakladov.«

»In kaj boste napravili zdaj?«

»Z združenimi močmi dolinskega turističnega društva in občinske turistične zveze bomo poskušali odkriti obkvalce našega kraja čim več prirodnih lepot in sproteljih kapnikov. Ne vem, če je bilo prav, da smo to dopustili. Prihodnjič bomo previdnejši, saj nihče nima pravice odnašati naših prirodnih zakladov.«

SMEH STOLETIJ

Württembergski vojvoda je zahteval od dvornega pridigarja Johannes Osiandra, naj se pri javni molitvi spomni tudi njegove ljubice, grofice Würben.

Po pridigi je vojvoda očital Osiandru: »Zakaj niste omenili v molitvi tudi grofice, kakor sem vam naročil?«

»Saj sem se je spomnil, svetlost,« je odvrnil pridigar. »Kdaj pa?«

»Ko sem molil: ... temveč reši nas vsega huđega...«

Zena velikega reformatorja Martina Luthra je bila krasna deklica in se je proti volji staršev zaročila v Nürnbergu z nekim dijakom. Nato so jo prisilili, da je šla v samostan, od koder je pobegnila v Wittenberg, kjer se je seznanila z Luthrom. Toda preden se je Luther oženil z njo, je pisal njenemu prvemu ljubimcu:

»Če hočete imeti svojo Katico, pohitite. Ona vas še vedno ljubi in jaz bi bil res vesel, če bi vaju videl združena in srečna.«

Sele potem, ko ni bilo tudi na drugo podobno pismo odgovora, se je Luther oženil z dekletom. Voditelj reformacije je v tem primeru pokazal lik nesebičnega ženina za več stoletij naprej.

Italijanski pevec Antonio Bernachi, muhast kot večina umetnikov, bi moral pod Händelovim vodstvom odpeti ognjevitno vinsko pesem. Pri glavni skušnji je našel v vrču le navadno vodo in je zato ogorčeno izjavil:

»Če želite, da bom pesem zapel res ognjevito, mora biti v vrču pristno staro vino.«

»Prav,« reče dirigent Händel, »priskrbeli vam bomo vino, toda pojutrišnjem morate v vaši vlogi izpiti trup in bom prisiljen stvar urediti tako, da bo vloga povsem resnična.«

»Potem naj kar ostane pri vodi,« se je vdal pevec.

Draga, če sem rekel, da bova kupila še en stol, to še ne pomeni, da te ne ljubim!

Mama, pomisli, z eno stenkico marmelade se da namazati 36 kosov kruha!

— Vodo, ki je tekla po žlebu? — Seveda. — Tako da so bili šumi, ki ste jih slišali, samo šumi med drugimi šumi? — Med vodo, ki teče, in ljudmi, ki topotajo, ali pa dajočim telesom, je opazen razloček. — Sodnik ni in ni popustil. — Niste bili toliko radovedni, da bi vstali? — Ne. — Zakaj ne? — Ker ne stanujem daleč od Kavarne pri pošti. — Ne razumem. — Mimo naše hiše gredo zvečer pogosto ljudje, ki so ga preveč pili, in včasih se jim zgodi, da se vrnejo se pločniku. — In da tudi kar leže? — Chalusu ni takoj prišlo na misel, kaj naj odgovori. — Ker ste govorili o cepetanju, domnevam, da ste imeli vtis, kot da je bilo na ulici več ljudi, vsaj dva? — To se razume samo po sebi. — En sam človek se je oddaljil v smeri proti ulici republike. Je bilo tako? — Tako domnevam. — Ker se je zgodilo hudo delstvo, sta bila v trenutku, ko se je slišalo cepetanje, trideset metrov od vašega doma najmanj dva človeka. Mi sledite? — To ni težko. — Slišali pa ste enega, ki je odšel naprej? — To sem že povedal. — Kdaj pa ste ju slišali priti? Sta prišla od Ulice republike ali od Martovega polja? — Chabiron je skomignil z rameni. Emil Chalus je s trdim pogledom premišljal. — Nisem ju slišal prihajati. — Vendar pa ne domnevate, da sta se dolgo časa zadrževala v dežju in je eden čakal na primeren trenutek, ko bo ubil drugega? — Učitelj se stisnil pesti. — To je vse, kar ste našli? — Je zamrmljal med zobmi. — Ne razumem zaplet. — Ne gre vam v račun, da bi bil v zadevo zapleten kdo izmed vaših ljudi. Ampak vaše vprašanje ni neovržno. Nikakor ni neobično, da bi jaz siljal človeka, ki stopa mimo pločniku, ali pravzaprav se za to ne menim. — Vendar pa ... — Dovolite mi, prosim, da dokončam, namesto da me skušate pretentati! Do trenutka, ko je bilo slišati cepetanje, nisem imel nobenega razloga za to, da bi pazil na to, kaj se godi na ulici. Potem pa sem budno poslušal. — In trdite, da od trenutka, ko je truplo padlo na pločnik, pa do takrat, ko je od Kavarne pri pošti prišlo več oseb, nihče ni šel po ulici?

— Slišati ni bilo nobenega koraka. — Se zavedate, kako važno je to, kar ste povedali? — Jaz nisem zahteval, da mi pustite povedati. Spraševati me je prišel inspektor. — Preden vas je inspektor izprašal, niste imeli pojma o tem, kakšnega pomena je vaše pričevanje? — Nisem vedel za to, kar je izpovedal doktor Vernoux. — Ne. — Kdo vam je govoril o izpovedi? Doktorja Vernouxa nisimo klicali na zaslišanje. — Pa recimo, da nisem vedel, kaj je povedal. — Vam je to povedal inspektor? — Da. — Ste razumeli? — Sem. — In domnevam, da ste bili očarani nad tem, kakšen uspeh boste dosegli? Vi zanikujete Vernouxeve? — Vernouxe in vse, ki so njim podobni. — V svojih govorih ste prav posebej napadli Vernouxeve? — Včasih. — Sodnik se je zelo hladno obrnil k inspektorju Chabironu. — Je njegova žena potrdila, kar je izpovedal? — Deloma. Nisem je pripeljal s seboj, ker je imela opraviti z gospodinjstvom, ampak lahko grem ponjo. Res sta legla spat ob po desetih. Ona to ve z gotovostjo, ker je kot vsak večer navila buđilko. Potem sta se malo pogovarjala. Ona je zaspala in zbudilo jo je to, da ni več čutila moža poleg sebe. Vide-la je, da stoji pred oknom. Takrat je bilo četrt na deseto in okrog trupa je stala grupa ljudi. — Ali oba nista odšla na ulico? — Oba. — Nista bila prav nič radovedna, kaj se pravzaprav godi? — Na pol sta odprla okno in sta slišala ljudi govoriti, da je bil pravkar ubit Gobilard. — Chabot, ki se je ves čas pazil, da ni pogledal Maigret-a, je bil videti poparjen. Brez prepričanja je postavil še nekaj vprašanj: — Ali potrjujejo njegovo pričevanje še kateri prebivalci ulice? — Do zdaj ne. — Ste zaslišali sve? — Tiste, ki so bili davi doma. Nekateri so že odšli na delo. Dva ali trije, ki so bili večeraj zvečer v kinu, ne vedo nič. — Chabot se je obrnil k učitelju: — Ali poznate doktorja Vernouxa osebno? — Nikoli nisem z njim govoril, če mislite na to. Večkrat sem ga srečal na ulici kot vsi. Vem, kdo je.

169. — Nemški lovci so se zviška spustili na zavezniške bombnike in se prebili skozi njihove jate. Samo za kratek hip so zadržali letalski topovi. Eden izmed bombnikov se je počasi nagnil na krilo, ki se mu je odlomilo in zaplavalo navzdol kot list papirja, bombnik pa je z veliko dimno zastavo za seboj padal v globino. Bil je že nizko, ko se je nad njim odprlo šest padal.

170. — Nemški lovci niso utegnili še enkrat napasti jat bombnikov, ki so mirno plute naprej po neskončni sinjini, kajti kot roj razdraženih sršenov so planili nanje zavezniški lovci in se zapletli v ogorčen boj. Toda Noč in Rudi nista gledala bitke, ki je divjala tisoče metrov nad njima. Napeto sta opazovala padala, ki so se kot velike bele gobe počasi spuščala proti zemlji, nihajoč sem in tja.

171. — »Veter jih zanaša sem, tu nekje bodo pristali,« je razburjeno zavpil Noč. »Ne, na onem pobočju tam. Tečiva! Stekla sta na nasprotni breg. Padalci so se spuščali naravnost proti njima. »Nemci jih bodo gotovo poskušali ujeti. Proti Čmilcu ne smejo, edina pot je do Save in čez, tam jih Nemci ne bodo iskali,« je mrzlično preudarjal Noč, medtem ko so se padalci bližali trdnim tlom.

172. — Padalci so pristali tik ob robu gozda. Naglo so si odpeli plahutajoča svilena padala in izginili v gosti. Noč in Rudi sta stekla proti njim. »He, Angleži, pridite ven!« je zaklical Noč. Nobenega odgovora. »Aljo,« je odzval Čmilc. »Za sva sovažnika,« je dejal Rudi. »Jih bova že našla.« je zagodrnjal Noč in stopil med grmovje, »dneč gotovo niso prišli.« Naglo sta začela preiskovati gozd in gosto grmovje.

169. — Nemški lovci so se zviška spustili na zavezniške bombnike in se prebili skozi njihove jate. Samo za kratek hip so zadržali letalski topovi. Eden izmed bombnikov se je počasi nagnil na krilo, ki se mu je odlomilo in zaplavalo navzdol kot list papirja, bombnik pa je z veliko dimno zastavo za seboj padal v globino. Bil je že nizko, ko se je nad njim odprlo šest padal.

170. — Nemški lovci niso utegnili še enkrat napasti jat bombnikov, ki so mirno plute naprej po neskončni sinjini, kajti kot roj razdraženih sršenov so planili nanje zavezniški lovci in se zapletli v ogorčen boj. Toda Noč in Rudi nista gledala bitke, ki je divjala tisoče metrov nad njima. Napeto sta opazovala padala, ki so se kot velike bele gobe počasi spuščala proti zemlji, nihajoč sem in tja.

171. — »Veter jih zanaša sem, tu nekje bodo pristali,« je razburjeno zavpil Noč. »Ne, na onem pobočju tam. Tečiva! Stekla sta na nasprotni breg. Padalci so se spuščali naravnost proti njima. »Nemci jih bodo gotovo poskušali ujeti. Proti Čmilcu ne smejo, edina pot je do Save in čez, tam jih Nemci ne bodo iskali,« je mrzlično preudarjal Noč, medtem ko so se padalci bližali trdnim tlom.

172. — Padalci so pristali tik ob robu gozda. Naglo so si odpeli plahutajoča svilena padala in izginili v gosti. Noč in Rudi sta stekla proti njim. »He, Angleži, pridite ven!« je zaklical Noč. Nobenega odgovora. »Aljo,« je odzval Čmilc. »Za sva sovažnika,« je dejal Rudi. »Jih bova že našla.« je zagodrnjal Noč in stopil med grmovje, »dneč gotovo niso prišli.« Naglo sta začela preiskovati gozd in gosto grmovje.

169. — Nemški lovci so se zviška spustili na zavezniške bombnike in se prebili skozi njihove jate. Samo za kratek hip so zadržali letalski topovi. Eden izmed bombnikov se je počasi nagnil na krilo, ki se mu je odlomilo in zaplavalo navzdol kot list papirja, bombnik pa je z veliko dimno zastavo za seboj padal v globino. Bil je že nizko, ko se je nad njim odprlo šest padal.

170. — Nemški lovci niso utegnili še enkrat napasti jat bombnikov, ki so mirno plute naprej po neskončni sinjini, kajti kot roj razdraženih sršenov so planili nanje zavezniški lovci in se zapletli v ogorčen boj. Toda Noč in Rudi nista gledala bitke, ki je divjala tisoče metrov nad njima. Napeto sta opazovala padala, ki so se kot velike bele gobe počasi spuščala proti zemlji, nihajoč sem in tja.

171. — »Veter jih zanaša sem, tu nekje bodo pristali,« je razburjeno zavpil Noč. »Ne, na onem pobočju tam. Tečiva! Stekla sta na nasprotni breg. Padalci so se spuščali naravnost proti njima. »Nemci jih bodo gotovo poskušali ujeti. Proti Čmilcu ne smejo, edina pot je do Save in čez, tam jih Nemci ne bodo iskali,« je mrzlično preudarjal Noč, medtem ko so se padalci bližali trdnim tlom.

172. — Padalci so pristali tik ob robu gozda. Naglo so si odpeli plahutajoča svilena padala in izginili v gosti. Noč in Rudi sta stekla proti njim. »He, Angleži, pridite ven!« je zaklical Noč. Nobenega odgovora. »Aljo,« je odzval Čmilc. »Za sva sovažnika,« je dejal Rudi. »Jih bova že našla.« je zagodrnjal Noč in stopil med grmovje, »dneč gotovo niso prišli.« Naglo sta začela preiskovati gozd in gosto grmovje.

169. — Nemški lovci so se zviška spustili na zavezniške bombnike in se prebili skozi njihove jate. Samo za kratek hip so zadržali letalski topovi. Eden izmed bombnikov se je počasi nagnil na krilo, ki se mu je odlomilo in zaplavalo navzdol kot list papirja, bombnik pa je z veliko dimno zastavo za seboj padal v globino. Bil je že nizko, ko se je nad njim odprlo šest padal.

170. — Nemški lovci niso utegnili še enkrat napasti jat bombnikov, ki so mirno plute naprej po neskončni sinjini, kajti kot roj razdraženih sršenov so planili nanje zavezniški lovci in se zapletli v ogorčen boj. Toda Noč in Rudi nista gledala bitke, ki je divjala tisoče metrov nad njima. Napeto sta opazovala padala, ki so se kot velike bele gobe počasi spuščala proti zemlji, nihajoč sem in tja.

171. — »Veter jih zanaša sem, tu nekje bodo pristali,« je razburjeno zavpil Noč. »Ne, na onem pobočju tam. Tečiva! Stekla sta na nasprotni breg. Padalci so se spuščali naravnost proti njima. »Nemci jih bodo gotovo poskušali ujeti. Proti Čmilcu ne smejo, edina pot je do Save in čez, tam jih Nemci ne bodo iskali,« je mrzlično preudarjal Noč, medtem ko so se padalci bližali trdnim tlom.

172. — Padalci so pristali tik ob robu gozda. Naglo so si odpeli plahutajoča svilena padala in izginili v gosti. Noč in Rudi sta stekla proti njim. »He, Angleži, pridite ven!« je zaklical Noč. Nobenega odgovora. »Aljo,« je odzval Čmilc. »Za sva sovažnika,« je dejal Rudi. »Jih bova že našla.« je zagodrnjal Noč in stopil med grmovje, »dneč gotovo niso prišli.« Naglo sta začela preiskovati gozd in gosto grmovje.

Da je šola premajhna, vemo

386 učencev semiške osemletke bi potrebovalo precej več prostora kot ga imajo — Šolo so letos popravljali, vendar s tem problem ni rešen

Sedem učilnic osemletke v Semiču je vsak dan brez prestanka zasedenih od 8. zjutraj do 17. popoldne. Pouk v dveh izmenah onemogoča v tesnobnih prostorih šolske stavbe načrtno dodatno pomoč učencem, kakršno bi jim šola po zakonu morala zagotoviti.

»Da je šola premajhna, smo ugotovili že pred več leti,« je povedal ravnatelj Metod Plut. Odkar se je tovarna na Vrtači začela razvijati in so se doseljevali ljudje, postaja problem prostorov tudi v šoli vedno bolj pereč. Učini imamo v šolski kuhinji namesto v kabinetu, nimamo delavnice za tehnični pouk in tudi ne drugih prostorov, potrebnih za sodoben pouk.

Šolska stavba je sicer lepa. Pred tremi leti je bila na zunanaj ometana, letos pa smo v

učilnicah namestili nov parket, prostore prebelli ter kupili posebne stropne luči, ki so po izjavi strokovnjakov najbolj primerne za šolske učilnice. Razen tega je bil letos v šolsko stavbo napeljan trofazni električni tok. Vsa popravila so veljala okoli 4.600.000 dinarjev. Prav tako je bila letos dograjena podružnična šola v Streklejcu, za katero smo porabili 5 milijonov družbenih sredstev.

Solniki smo si z občino vred precej prizadevali urediti šolske stavbe, a kljub vsej dobri volji problem v Semiču ni rešen. Če bi sedanjo stavbo dozidali in tako pri-

dobili 4 učilnice, razen tega vgradili še naprave za centralno gretje, bi bila semiška šola za dolga leta preskrbijena. Namesto drv bi lahko imeli v kletnih prostorih delavnice za tehnični pouk. To je moj predlog, o katerem gradbeni strokovnjaki še niso razpravljali.

— Ali je kaj upanja, da bi vaš predlog uresničili?

— Ko so pred kratkim zbirali prispevke za gradnjo nove šole v Crnomlju, semiška podjetja niso prispevala, pač pa je bilo rečeno, da bodo s sredstvi pomagala pri pridobitvi novih prostorov v naši šoli. Morda prihodnje leto?

Hkrati s tovarno kondenzatorjev na Vrtači (na sliki) se je leta 1951 začel razvijati tudi nekdanj izključno vinogradniški Semič. Stiristo zaposlenih v tovarni prejme vsak mesec okoli 18 milijonov dinarjev dohodka. Ta denar se v kraju pozna! V nekaj letih je Semič dobil sodobno trgovino, glavne ulice so asfaltirali, ima več stanovanjskih blokov, zdravstveno postajo itd. Vzporedno z rastjo kraja in tovarne pa se je iskra napredka zanimala tudi na vseh drugih področjih javnega življenja ter korenito spremenila navade v življenju občanov (FOTO: Dolenjski list)

500 000 din za poplavljenice

Na področju črnomeljske občine je akcija za pomoč poplavljenecem stekla razmera pozno v primerjavi z drugimi kraji, vendar je njen začetek prav dober. Do srede oktobra so za poplavljenice prispevali:

Občinski sindikalni svet 15.000 din; Pekarna Crnomelj 6.000 din; Valjni mlin Crnomelj 7.000 din; Tapetništvo in dekoraterstvo Crnomelj 2.000 din; inž. Malka Stefančič iz Crnomlja 6.000 din; Angelea Kvas iz Crnomlja 1.000 din; Franc Strbenc iz Crnomlja 2.000 din; Angela Ahačič iz Crnomlja 1.000 din; Marija Fortun iz Crnomlja 1.000 din; Zavod za zaposlovanje delavcev 50.000 din; Lekarna Crnomelj 30.000 din; Občinsko sodišče Crnomelj 16.500 din; Katka Senica iz Crnomlja 2.000 din; kolektiv uslužbenecv družbeno-političnih organizacij 11.500 din; Postaja LM Crnomelj 6.500 din; uslužbenec Komunalne banke Crnomelj 8.000 din; Ethin Černe

iz Crnomlja 4.000; KO ZB Crnomelj 1.800 din.

Krajevne organizacije RK pa so zbrale: v Vranovičih 14.000 din, v Pohrežju in Purgi 8.000 din, med črnomeljskimi obrtniki 14.500 din, v Gribljah 106.230 din; v Zorcih 6.000 din, v Preloki 12.250 din, v Vojni vasi 6.000 din, pri obrtnikih iz Loke 4.000 d.n. Vsekakor gre poveljati aktiviste RK v Gribljah, kjer zbrana vsota kaže na njihovo uspešno delo.

Semiška pošta se seli

Pozna se, da so nizke, majhne in temačne prostore semiške pošte uporabljale že prejšnje generacije. V prostorih, kjer je bila pošta še pred vojno, so uradovali vse do pred kratkim. In zdaj?

Tončka Prešeren, že 8 let poštna uslužbenka, je pobirala po tleh svežnje papirjev, izjavila:

— Selimo se, pravkar pospravljamo! V novem bloku bomo imeli boljše prostore. V enem bo avtomatska telefonska centrala, v drugem bodo poštarji in špedicija, tretji je namenjen poslovanju s strankami. Preselili se bomo začasno brez telefona, ker ATC še ni gotova.

Vtem je prišla ženica in s tresočo roko pomolila uradnicu listek: — Denar bi rada oddala, a nimam očal. Bi mi lahko kar vi napisali?

Tovarišica Tončka ji je ustregla in ker ima verjetno še več takih strank, smo se pozanimali, če sta le 2 uslužbenki vsemu delu kos.

— Strank imamo vsak dan nekaj, a mnogo več kot z njimi imamo opravka okoli prvega, ko pridejo pokojnine, priznavalnine in druga izplačila. Vsak mesec razdelimo za okoli 9 milijonov denarnih nakaznic. Tedaj ne gledamo na uradne ure. Ko je delo opravljeno, greva domov, prej ne. Novih prostorov se veselimo. Bomo vsaj na svetlem delati!

Pojasnilo iz Starega trga

V številki DL je bil objavljen prispevek »O pomanjkanju denarja«, na katerega smo prejeli naslednje pojasnilo:

»Na naši šoli dohodkov za dejavnost zunaj razredov niti gibljivega dela nismo izplačevali. Po obračunu je vsota za šest mesecev enaka tisti, ki jo je vsak prejel za nadure v dveh mesecih. Na podlagi tega je delovna skupnost šole 5. julija letos sprejela sklep, da se sredstva za delo zunaj razredov in gibljivi del v juliju in avgustu izplačajo kot povprečni enomesečni dohodki vključno z nadurami v aprilu, maju in juniju.«

UCITELJSKI KOLEKTIV STARI TRG OB KOLPI

Krajevni praznik v Semiču

V soboto, 30. oktobra, bodo v Semiču proslavljali krajevni praznik. Ob 16. uri bo v prosvetnem domu slavnostna akademija. Sodelovali bodo učenci semiške osnovne šole, po dolgih letih pa bo Semičanom spet zapel na novo ustanovljeni domači pevski zbor, ki ga vodi prof. Zupančič iz Crnomlja. Po programu bo sledila zabava.

V počastitev praznika, ki ga slavijo v Semiču vsako leto 28. oktobra v spomin na ustanovitev prve belokranjske čete na Smuku, bodo v dneh pred praznikom izročili namenu 10-stanovanjski blok, ki so ga zgradile delovne organizacije iz Semiča, postaja LM in semiška pošta pa se bosta preselili v nove prostore.

Dve lepi pridobitvi za Vinico

V soboto, 23. oktobra popoldne, se je zbralo pred drugo dograjeno stavbo vinskih šole lepo število prosvetnikov občine in šolskih kolektivov iz vseh šol v občini ter medobčinskega zavoda za prosvetno in pedagoško službo se je slavnosti udeležil tudi pomočnik sekretarja za

prosveto in kulturno SRS tovarniš Radko Polič. Ko so si udeleženci slavnosti ogledali nove prostore šole ter tudi tisti del šolskega posloppja, ki še čaka dograditve, so imeli razgovor o problemih šolstva in kulturne dejavnosti v občini Crnomelj. Zvečer ob 19. uri so v veži novo dograjenega dela šole odkrili spominski plošči učitelju, pesniku in pisatelju Ivanu Tomšiču ter njegovemu bratu Ljudevitu, ki je kot učitelj in književnik živel in deloval na Hrvaškem. Oba sta bila rojena v prejšnji viniški šoli, ki je bila uničena med vojno in na kateri sta bili že vzdani obe plošči. Ponovno vzdavo in odkritje obeh plošč v novi šolski stavbi je oskrbelo Belokranjsko muzejsko društvo. Po odkritju plošč je bil v novi šolski dvorani literarni večer.

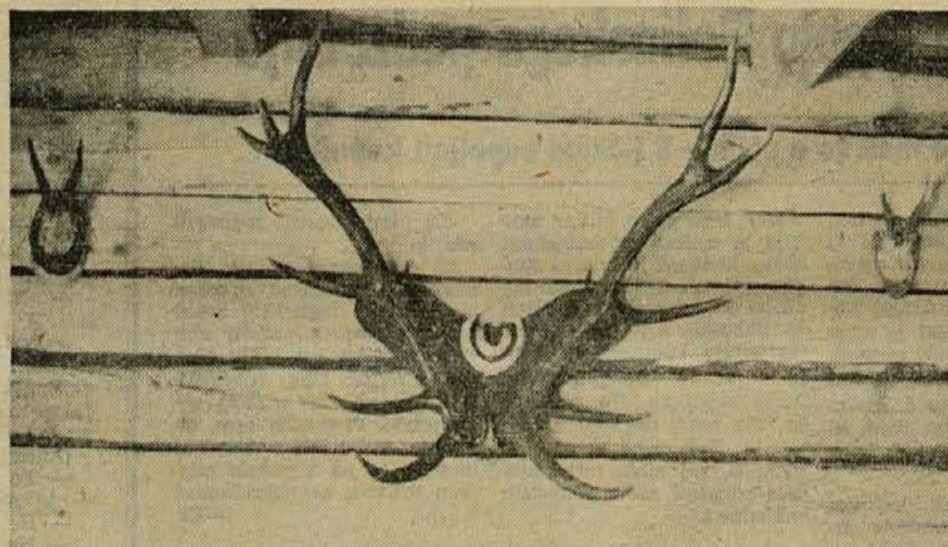
V nedeljo dopoldne pa so odprli sicer še ne povsem dograjene nove prostore zdravstvene postaje. Ob tej priložnosti je bilo slavnostno zborovanje, na katerem je govoril poslanec republiškega socialno zdravstvenega zbora dr. Albin Pečavar. Tako dograjen drugi del šole kot zdravstvena postaja sta za Vinico in ves okoliš velika pridobitve.

— Pa kmetovalci vedo zanjo in za njene prednosti?
— Reklame je premalo, zato se električni pastir tudi še ni uveljavil. Sled ko prej pa bo postal nepogrešljiv. O tem sem prepričan — je ob koncu razgovora pri bil tovariš Derganc.

R. B.

Litina mu je padla na noge

Med delom je 21. oktobra dopoldne padla delavu črnomeljskega podjetja BELT Niku Hajsanu iz Stankovcev pri Karlovcu na noge litina. Ranjencu so nudili prvo pomoč v Crnomlju, nato pa so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Rogovje obešeno v koči na Bidercugu (Foto: F. Derganc)

Z novimi dejavnostmi več zaslužka

V dobrih treh letih je Obrtni servis v Semiču napredoval — Dejavnost je začelo 5 obrtnikov, medtem ko je v podjetju danes 36 zaposlenih in 9 vajencev — O uspehih in težavah kolektiva pripoveduje direktor Franc Derganc

— Na pobudo tovarne kondenzatorjev je zrasel naš kolektiv. Za Iskrine tovarne delamo namreč večino izdelkov in polizdelkov, ki jih potrebujejo. Okoli 90 odstotkov naše proizvodnje je torej odvisne od uspehov Iskre. Ker pa je ta zadnje čase v težavah, se tudi mi bojimo nevarnosti, zato smo začeli uvajati nove dejavnosti.

Za nami je že polkusna proizvodnja električnih pastirjev za širši trg in izdelavi naprav za kosilnice Alpina. Te dele za kosilnice domače proizvodnje smo morali uvažati. Razen vsega tega

pa smo začeli po naročilu izdelovati vozove platonarje na gumi-jastih kolesih. Od 103 milijonov zastavljenega letnega plana proizvodnje smo letos do konca septembra dosegli 76 milijonov novovocene realizacije.

— Menite, da bo tako majhen kolektiv kot je vaš, lahko uspešno posloval tudi v novih gospodarskih pogojih?

— Kaj še bo, nihče ne ve, pač pa je kolektiv mnenja, da nadaljujemo z začetim delom. V letu 1966 bomo za Iskrine tovarne še več delali, ker bomo za-

del izdelke tudi kromirati, računamo pa tudi na več odjemalcev električnih pastirjev. Na Stajersko smo jih že nekaj prodali, medtem ko v Beli krajini in na Dolenjskem še ni nobenega. Mimo tega, da naša naprava čuva živino na paši, tudi preprečuje škodo po divjadi.

— Pa kmetovalci vedo zanjo in za njene prednosti?

— Reklame je premalo, zato se električni pastir tudi še ni uveljavil. Sled ko prej pa bo postal nepogrešljiv. O tem sem prepričan — je ob koncu razgovora pri bil tovariš Derganc.

Polde Grahek: SEMIČ s praznimi ulicami ob času letošnje trgateve

Pozdravljamo vse delovne ljudi našega okoliša za letošnji KRAJEVNI PRAZNIK SEMIČA in želimo, da bi se kraj tudi vnaprej razvijal hitro in z vedno lepšimi gospodarskimi uspehi!

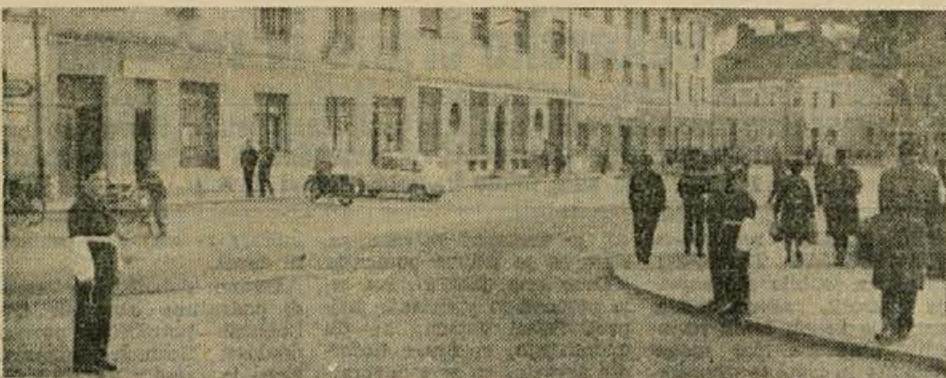
PRIPOROČAMO NAŠE IZDELKE IN USLUGE!

Zahtevajte naše ponudbe!

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

OBRTNI SERVIS SEMIČ

NOVICE črnomaljske komunne

Pred dnevi so prometnim mlčnikom pomagali usmerjati promet v Kočevju tudi pionirji — člani prometnih krožkov

SZDL o novih gospodarskih pogojih

Te dni so se začele v kočevski občini prve konference krajevnih organizacij SZDL, zadnje pa bodo zaključene do sredine novembra. Na njih bodo izvoljeni tudi delegati za občinsko konferenco, ki bo predvidoma v decembru.

Pričakovati je, da bodo na konferencah krajevnih organizacij SZDL občani razpravljali predvsem o tem: kako so razni organi upoštevali njihove predloge in zahteve; kako so zaživele krajevne skupnosti; o kulturi in družbenih službah (šolstvo, zdravstvo itd.); o kmetijstvu in splošnem gospodarstvu v novih gospodarskih pogojih; o stanovanjskem gospodarstvu in urbanizaciji. Seveda ne bo razorava zanemarila tudi organizacijskih problemov, saj bodo člani nedvomno ocenili

delo SZDL, ki se je razvila v najvišjo politično tribuno občanov; razpravljali bodo o sodelovanju med SZDL in drugim družbeno političnimi organizacijami in društvi, o bodočih nalogah SZDL itd.

Seveda bo marsikatera krajevna organizacija razpravljala tudi o drugih, morda samo zanjo pomembnih vprašanjih. Zeleti je, naj bi krajevne organizacije SZDL poslale svoja mnenja o posameznih zadevah občinskemu odboru SZDL še pred občinsko konferenco. Le tako bo

občinski odbor Socialistične zveze lahko posamezna vprašanja temeljito proučil in najbolj pereča ter zanimiva vnesel v poročilo občinske konference, da bodo o njih lahko razpravljali vsi delegati.

Pri izbiri delegatov za občinsko konferenco naj bi konference krajevnih organizacij upoštevale, da bodo zastopale žene, mladina, neposredni proizvajalci, strokovnjaki, kmetje itd. Le tako bo namreč mogoče vse zadeve čim uspešneje reševati.

Reforma naj pomaga mladim!

Za mlade primanjkuje dela — Zunanost je važna tudi za službo — Mladina je še vedno razcepljena na šolsko, delavsko, kmečko in sezonsko — Vedno manj delavske mladine študira

Preteklo soboto je bila v Kočevju konferenca Zveze mladine. V razpravi so sodelovali tudi Igor Janika, član ZK ZMS, Tone Serce, predsednik občinskega sindikalnega sveta in Marjan Mervar, organizacijski sekretar občinskega komiteja ZK Kočevje.

Mladinci so v razpravi poudarili, da pozdravljajo novo gospodarsko reformo, vendar pa se ne strinjajo z nekaterimi pojavi, ki jo spremljajo. Tako je na primer občutiti večje pomanjkanje delovnih mest za mlade, ki so letos končali razne šole, hkrati pa je

zaposlenih več upokoencev oziroma ljudi, ki imajo vse pogoje za pokoj. Nadalje so menili, da ponekod klib vsem reformam še vedno sprejemajo v službo ljudi na podlagi raznih simpatij in ne le na podlagi znanja oziroma sposobnosti za določeno delo. Vendar večjih problemov v zvezi z zaposlovanjem v občini ni in še teh, ki so, ne bi bilo treba. V občini namreč nekatera podjetja z dobrimi proizvodnimi sredstvi delajo le v eni izmenici. V rentabilnih podjetjih bi bilo nujno organizirati delo v več izmenicah in tu zaposliti tudi ljudi, ki delajo na nerentabilnih delovnih mestih. Žal pa organizatorji proizvodnje (inženirji, tehniki) v veliki večini primerov (90 odst.) niso nagradijeni po delu oziroma po uspehu podjetja, zato se tudi ne zanimajo dovolj za izboljšanje proizvodnje in splošno odkrivanje notranjih rezerv, kamor spada tudi delo v več izmenicah.

Nadalje so mladinci menili, da ni čutili dovolj kulturno zabavnega pa tudi športnega (z izjemo nekaterih panog) življenja. Tako je bilo v Kočevju le malo kulturnih prireditev, pa še med njimi so bile nekatere slabe. Tudi delo mladinskega kluba ni bilo dovolj uspešno, saj vanj v glavnem ni bilo delavske mladine in mladih sezonskih delavcev iz drugih krajev in republik.

Mladinci so se pogovorili še o dosedanjih uspehih svoje organizacije, o izobraževanju, štipendiranju, delovnih akcijah, ostalih mladinskih organizacijah in drugem. Izvolili so tudi nov občinski komitej in delegate za republiški

Prvi že dosegajo naloge letnega plana

Do 1. oktobra letos so industrijska podjetja kočevske občine dosegla 85,3 odstotka letnega plana čiste fakturirane realizacije oziroma za 45,8 odstotka več kot v istem obdobju lani. Letni plan fakturirane realizacije je za 8,2 odstotka že preseglega Tekstilana, medtem ko so Melamin, Kočevski tisk, Itas in Rudnik dosegli od 97,4 odstotka do 81,9 odstotka letnega plana.

Letni plan vnovčene realizacije so dosegla podjetja s 76,5 odstotka oziroma 40 odstotkov več kot v prvih devetih mesecih lani. ČZP Kočevski tisk je letni plan vnovčene realizacije že preseglega za 6,3 odstotka, medtem ko sta se mu približala Tekstilana in Itas. V primerjavi s prvimi devetimi meseci lani je imel Melamin letos kar za 103 odstotkov, Tekstilana pa za 62,2 odstotka več vnovčene realizacije.

Plan izvoza pa dosegajo podjetja slabo. Industrija je v prvih devetih mesecih dosegla 64 odstotkov letnega plana izvoza, vse gospodarstvo pa 65,7 odstotka. Letni plan izvoza sta že vresele KGP in Itas, zadovoljivo pa en izpolnjenija Hotel Pugled in Inkop.

Število zaposlenih je v občini v prvih devetih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani poraslo za 3,6 odstotka, vendar je še za 3,8 odstotka nižje kot pred-

videva letni plan. Plan zaposlenosti je preseglega le Tekstilana (za 5,8 odstotka), vsa ostala industrijska podjetja pa so bolj ali manj pod njim. P.

DROBNE IZ KOČEVJA

ZADNJI LEPI JESENSKI DNEVI so privabili v Kočevje veliko skupinskih izletnikov iz raznih krajev Slovenije. Samo zadnje nedelje je prišlo k nam 7 avtobusov, med njimi mladinci iz Ljubljane, izletniki iz Kranja in kolektiv s Jelovicev iz Skofje Loke. Bil je vesel živčav razvedrila voljnih ljudi, ki so si delali kratak čas tudi s harmonikami. Po ogledu mesta se jih je največ zadržalo v Ljudski restavraciji; tu so smeli med oddihom raztegniti svojo harmoniko. Skupina mladih je bila že v drugem gostinskem obratu, kjer jim pa niso dovolili igrati harmoniko, čeprav je bilo vse prazno. Gostje so preklicali naročilo, vstali in šli. In lokal je bil seveda spet prazen. Da, notranje rezerve...

GRADNJA NOVEGA TRANSFORMATORJA za hotelom »Pugled« se je le toliko uredila, da delo spet nadaljujejo. Upajmo, da bo objekt kmalu po streho in da bo ta del mesta v kratkem le dobil boljši tok. Mnogo občanov kritizira lokacijo novega transfor-

matorju, ki stoji sredi večjih stavb kot so: nova šola, hotel, kino, otroško igrišče in dom telesne kulture — toda zdaj je vse to že prepozno. Transformator že staja.

KOLIBE KOSTANJARJEV — ob mostu čez Rinžo nam oznanjajo, da bo kar kmalu zima. Na trgu ob večerih lepo diši po pečenem kostanju, čeprav ni smarona. Za 50 dinarjev dobiš merico kostanskega kostanja ali pa omega s Siemen. Ljubitelji kostanja kar pridno segajo po sladki jesenski dobroti. Mimogrede: upajmo, da zdaj ne bo po pločnikih našega mesta vse polno kostanjevih lušč in papirnatih vrečk!

OZIRANJE NI PRIPOROČLJIVO

21. oktobra ob 16 uri se je pripetila na cesti Livold—Štalcerji huda prometna nesreča. Jože Zidar, 31, iz Štalcerjev 2, je vozil z motorjem pretis LJ 19-333 proti domu. Na zadnjem sedežu je imel več posode, na krmilu pa aktivko. Na blagem levem zavozu se je ozri po priljagi. Cesta pa je bila tam peščena, zato ga je zaneslo. Padel je na obraz in si kljub celadni hudo poškodoval glavo ter nezavesten obležal na cesti. Ponesrečenca so najprej prepeljali v kočevsko ambulanto, nato pa v ljubljansko bolnišnico. Na motorju je za 20.000 din škoda.

Pri prehitavanju padel

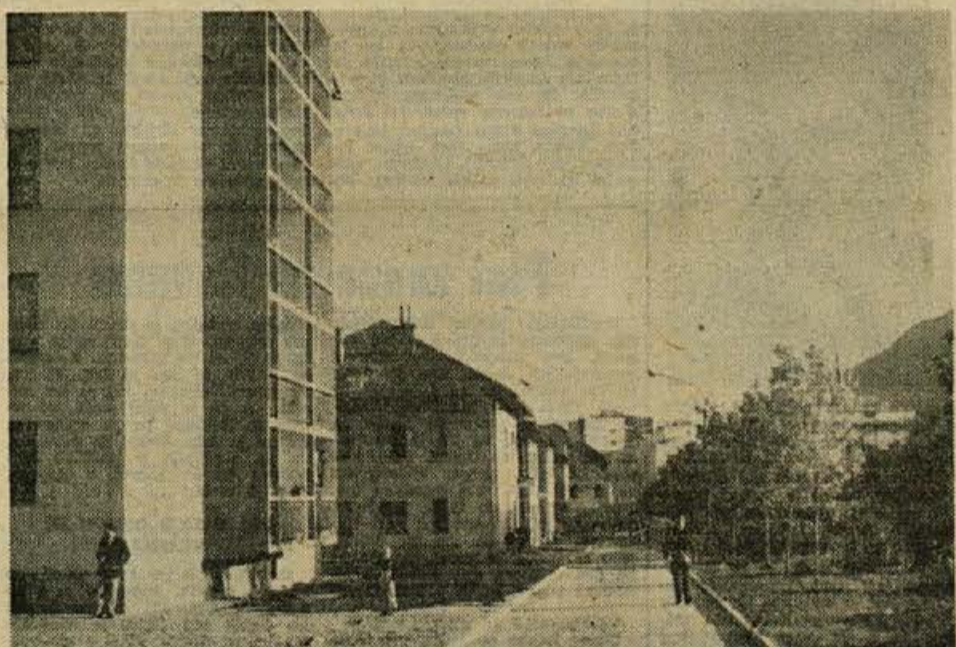
Vili Benek iz Rudnika 6 pri Kočevju je 20. oktobra ob 18.15 z motornim kolesom puch na cesti v Dolgi vasi prehitaval na zavozu kolesarja. Čeprav je peljal z zmerno hitrostjo, ga je na zavozu zaneslo na levo stran ceste, kjer je padel in se hudo poškodoval. Na motorju je škoda za 30.000 dinarjev.

NA DAN MRTVIH OB 9. URI

Komemoracija na partizanskem grobišču na Trati pri Kočevju bo v ponedeljek, na dan mrtvih, ob 9. uri. Na njej bo govoril predstavnik zveze borcev, sodelovali pa bodo pevci iz Kočevja, rudniška godba in šolska mladina.

S sobotne konference ZMS v Kočevju

KOČEVJSKE PERSPEKTIVE: Šeškova ulica. (Foto: J. Primc)

NEKAJ PODATKOV IZ URBANISTIČNEGA PROGRAMA

KOČEVJE ČEZ 30 LET

(Nadaljevanje in konec)

Vzporedno s kanalizacijo in gradnjo čistilnih naprav je treba rešiti tudi okrepitev vodnega pretoka Rinže, ki je tudi odvornik odpadnih vod.

Elektrika, ceste, trgovina in še kaj

Predvidena sta dva nova daljnovoda Kočevje—Vrbovsko in Kočevje—Cromelj. Zgrajenih bo 12 novih transformatorskih postaj. Potrošnja elektrike naj bi se v 16 letih potrojila.

Cesta Skofljica—Kočevje bo še nadalje glavna prometna žila in bo z modernizacijo predvidoma prekvalificirana v višji razred. S te ceste bo nujno treba odstraniti vprežni promet in zato ob njej

urediti makadamsko cesto. Napraviti bo treba tudi obvozna cesto pri Kočevju, ki bo šla predvidoma od Brega ali Petrola proti Rinži in pod Kočevsko goro in se bo nato pri Livoldu ali Dolgi vasi spet priključila glavni cesti. Potrebna bo tudi nova avtobusna postaja in več parkirnih prostorov.

Zgostiti bo treba trgovsko mrežo od Stare cerkve preko Kočevja do Livolda in povečati kapacitete specializiranih trgovin. Potrebne bodo tudi samopostrežnice.

Za razvoj turizma in z njim gostinstva bo nujno turistično obdelati:

a) območje Kočevja z bližnjo okolico (kopališče, lov, ribolov, nov hotel, rekreacijske naprave, kraške jame,

smučarski in sankarski tereni, kulturne in zgodovinske zanimivosti itd.),

b) območje Kolpe (vikend v Doju, kopanje, ribolov, lov, izleti),

c) Kočevski Rog s Pugledom (NOB, lov) in Onek (lov, izleti, smučanje).

Organizacija zdravstvene službe se predvidoma ne bo spremenila. Z novim zdravstvenim domom je rešeno tudi pomanjkanje prostorov za zdravstvo.

Na učena odpadke trenutno v občini le polovico prostora, ki je predviden zanj z republiškim normativi. Pričakovati je, da se bo šolalo letno okoli 2.300 učencev, zanje pa je potrebnih 3.450 m² učilnic.

Za šolarje vrtec ne bodo po-

trebni, ko bo mogoč pouk v eni izmenici. Za predšolske otroke bo treba nujno zgraditi 4.350 m² vrtec in 3.200 m² igrišče.

Zavarovana območja

Zaradi naravnih znamenitosti in značilnosti je zaščititi predel ob Čabranci in Kolpi, Borovsko goro, Stojno, Zelnske jame in jame v Kočevskem pogorju, Jelenov studenc in pragozdove. Zaradi kulturnih in drugih znamenitosti pa je zaščititi razvaline gradov Fridrihštajn in Kostel, Kočevski Rog, Šeškov dom itd. Gospodarsko pa je že zaščitena površina pri Smuki, kjer je veliko obora za intenzivno gojenje divjadi.

Za zaključek

Omeniti kaže, da je urbanistični načrt le prvi korak do končno izdelanega urbanističnega projekta za občino. Potrebni so predvsem še ureditveni načrti in zazidalni načrti, ki bodo izdelani predvi-

doma do leta 1967 in seveda dani tudi občanom na razpravo (prvi že prihodnje leto). Zazidalni načrti so osnove za izdajanje lokacij.

Zeleti je, da občani sodelujejo v vseh fazah dela urbanistične dokumentacije in z nasveti, s pripombami in predlogi pomagajo oblikovati bodočo podobo svojega mesta.

Ze prve dni razstave predloga urbanističnega programa je bilo danih več zanimivih pripomb, čeprav si je razstavo ogledalo doslej razmeroma malo ljudi. Tako so na primer nekateri menili, da voda iz dnevnih kopov rudnika ne pride v poštev kot tehnološka voda za industrijo, ker je tam vode komaj

za potrebe rudnika. Drugi so se spet bali, da bi lokacija industrije na severu Kočevja prispevala k še večjemu onesnaženju Rinže in s tem slabšemu življenju mesta. Nekateri so spet menili, da so posamezna območja, namenjena za stanovanjsko gradnjo, preveč močvirna. Spet drugi so imeli pripombe na dosedanje nesmotrne gradnje (na primer na kupu: kmetična tovarna, mlekarina, zdravstveni dom).

Pričakovati je, da bo pripomb še več in še bolj preudarjenih, saj po prvih dneh razstave obiskovalci svoja mnenja še dopolnjujejo in izpopolnjujejo.

JOZE PRIMC

Svinec, tiskarsko črnilo in reforma

V VALVASORJEVI TISKARNI v Krškem niso podražili storitev, čeprav so se cene surovin, ki jih uporabljajo, povečale za povprečno 10 odstotkov - Kriza z naročili je zdaj mimo in dela je spet dovolj

Prvi znanilec reforme v VALVASORJEVI TISKARNI v Krškem je bilo pomanjkane naročil. »Birokratska vna je že ob črnih napovedih pred reformo malce popustila in zato je prenehala poplava naročil za razne obraze in propagandne prospekte, ki je prej tiskarno kar zalivala...
Vest, da je zdaj naročil spet dovolj, s katero so postregli ob zadnjem obisku že na pragu v ročno stavni-

co, je vsekakor razveseljiva. Nato se je razplel pomenek. Cene smo obdelali, kot zelo pomembno vprašanje, najprej. Razni papirji, ki jih uporabljajo, in druge tiskarske surovine so se v povprečju podražile za okoli 10 odstotkov. S podražljivjo elektrike nimajo težav, ker so jo že dozdaj plačevali po najvišji tarifi, ki se ni podražila. Cene svojih storitev so zadržali na prejšnji ravni, povečale so se le za toliko,

kolikor je zdaj višji prometni davek.
Osebnih dohodkov so zaradi podražitev osnovnih življenjskih potrebščin povsod predmet živahnih razprav. Kako je s tem v VALVASORJEVI TISKARNI? Osebnih dohodkov so povišali za povprečno 15 odstotkov. Potrebna sredstva so pridobili večji del z znižanimi dajatvami, preostanek pa bodo ustvarili s povečanjem produktivnosti. Pri nedavnem povišanju osebnih dohodkov so hkrati omilili razmerja med najvišjimi in najnižjimi osebnimi dohodki tako, da je zdaj namesto 3,5:1 obveljalo razmerje 3:1. Najnižji osebni dohodki so se pri tem povečali za 29 odstotkov, najvišji pa za 6 odstotkov.

V »CELULOZI« ne pozabljajo na upokojece

Pretekli teden so na slavnosti seji DS v tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj v Krškem podelili pismena priznanja in denarne nagrade upokojevcem: Antonu Riharju, Mihi Pirmanu, Antonu Kristanu, Francu Sršenu, Antonu Kopini, Lidiji Medved, Jožetu Molanu in Francu Savniku. Lep običaj, da se vsakemu upokojevcu za njegovo dolgoletno in prizadevano delo kolektivno dostojno zahvali in mu zaželi obilo sreče pri zasluženem počitku, se je tokrat spet ponovil. Vsekar je takšna slavnost samo skromna oddolžitev tistim, ki so v kolektivno dočakali pokoj, toda upokojevcem je ob tolikšni pozornosti prav gotovo prijetno pri srcu. V pomenu, ki se po takšni svečanosti razvije, se navadno spominjajo srečnih trenutkov iz let, ki so jih preživeli v kolektivu, pa tudi težav in naporov, ki so jih premagovali. Še posebej se veselijo ob spominu na trenutke zmaganosti, delovnih zmag in raznih dosežkov.

Teško je dojeti, kako je pri srcu človeku, ko spozna, da je konec dela, ki mu je bilo prej sestavni del življenja in da je prišel čas, ko bo treba odstopiti mesto mlajšim. Marsikateremu slavljencu je težko, ko misli o tem. Zatorej je prav, da kolektiv ne pozablja na upokojece in da se jim po svojih močeh oddolži za to, kar so prispevali. Osmerica, ki je tokrat dobila priznanje in darila, šteje v generacijo, ki je prestala veliko med vojno in je pomagala graditi in obnavljati tovarno po vojni.

PAVK

DARUJMO KRI!

V novembru bo v občini Krško vsakoletna krvodajalska akcija. Kri bodo odzvedali v Brestanici 16. novembra, v Krškem 17. novembra (v obratni ambulanti tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj«) in v Kostanjevici 18. novembra - v zdravstveni postaji.

Doslej so v tej akciji darovali največ krvi člani kolektiva tovarne »Djuro Salaj«, ki so se tudi za letošnjo akcijo odzvedali prijavili že prve dni v velikem številu.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

6. novembra lahko spet obiščete »MIKLOVO ZALO«!

Nad dva tisoč ljudi si je ogledalo kostanjeviško uprizoritev Žižkove »Miklove Zale« v enem samem tednu. Uspelo prirediteljem bodo imeli spet na sporedu v soboto, 6. novembra ob 19. uri. Vstopnice za to predstavo si lahko nabavite v kostanjeviški trafiki, ki že zdaj sprejema rezervacije. Skupinske obiske lahko naznanite na telefonsko številko Kostanjevica 19. - Na sliki: Pogled na kako potovico nastopajočih, kakor jih je po premieri 9. oktobra fotografiral masker SLG Celje Vinko Tajšek.

STANETU V SLOVO

V ponedeljek, 18. oktobra, se je spet izteklo eno izmed mladih življenj - na Raki pri Krškem je umrl Stane Ulčnik, star komaj 27 let. Zahrbna bolezen ga je iztrgala iz kroga najdražjih v trenutku, ko si tega ni mogel nihče misliti. Ljudje so Staneta poznali kot vedrega človeka, ki je za vsakogar našel prijazno besedo in ki je kljub rahlemu zdravju rad sodeloval pri delu v orga-

nizacijah in društvih. Med drugim je bil član delovne skupnosti na raki osemletki, član pionirskega starejšinskega sveta, predsednik komisije za letovanje pri Društvu prijateljev maldine, vodja televizijskega kluba pod okriljem prosvetnega društva, aktiven sodelavec pri vseh akcijah SZDL itd. Veliko število ljudi, ki so ga spremljali na njegovi poslednji poti in venci, s katerimi je prekrilo njegovo poslednje domovanje, pričajo, da je bil Stane med ljudmi priljubljen in da bo v njihovih spominih vedno ostal kotiček za spomin nanj.

N. K.

Razviti delo TVD Partizan - Celulozar!

V četrtek, 21. oktobra, je imela Občinska zveza za telesno kulturo Krško Sesto redno sejo, kjer so razpravljali o finančni problematiki in o delu osnovnih organizacij. Ugotovili so, da bo treba poziviti delo sekcij TVD Partizana - Celulozarja, ki so prenehale delovati ali pa njihovo delo ni dovolj aktivno. Vzroki za nedelavnost društva so predvsem v neaktivnosti večine članov upravnega odbora ter v finančnih težavah. Nonormalno delo se kaže tudi v tem, da je ostala hišnica doma TVD Partizan - Celulozar že dva meseca brez honorarnega zasluzka.

Med drugim so ugotovili, da bo šport v občini prikrašan za prejšnjega znesek sredstev, ki ga je odvajala Jugoslovanska loterija za izgradnjo športnih objektov in popravila, ker na področju občine Krško ni mogoče vplačevati. Leta nihi športno staro (najbrž je občina Krško glede tega edina izjema v vsej državi!). Občinska zveza bo apelirala na vse faktorje, da

bi ponovno uvedli vplačilno mesto v Krškem. Dogovorili so se tudi, da bodo organizirali med-občinski kros, ki naj bi bil na dan republike.

V soboto bodo odprli novi igrišči v Krškem

V soboto, 30. novembra, bosta usposobljeni na krškem kopališču igrišči za odbojko in rokomet. Sredstva za dograditev je prispeval delovni kolektiv tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj«. Izgradnjo je sredi preteklega tedna pričelo Cestno podjetje iz Novega mesta z urejevalnimi deli in s planiranjem, v ponedeljek in torek pa je s finišerjem asfaltiralo obe igrišči dimenzij 44x22 in 22x11 m. Z novimi igrišči bo pridobilo Krško oziroma krška občina prva dva moderna objekta za športni panogi, ki sta precej razviti, saj se z njimi ukvarja šolska kot starejša mladina in odrasli.

Plat zvona na Ravnem

Pred zadnjo soboto blizu enajstih dopoldne je pričel goreti kozolec, last Leopolda Pečarica z Ravnega pri Raki. Ker je veter močno vihtel, so se bali, da se bodo vnela tudi okolišna poslopja, pa so to preprečili ljudje in gasilci z Rake, ki jih je poklicala plat zvona in sirena. Pri Pečaricu so bili pravkar zidariji, da bi gradili hišo. Ves gradbeni les, opeka, cement in ostali gradbeni material je bil shranjen pod kozolcem. Ogenj je vse to uničil, zato je škoda še večja. Cenilo jo na dva milijona din. Zakaj je izbruhnil požar, še ni pojasnjeno.

VESELJAKA JE ZA DELA KAP
Franc Zorko iz Ardra pri Raki je pomagal sosedu Francetu Grabnarju likatati koruzo. Ves večer je prepeval in se šalil. Po občinski malici se je odpravil domov. Po dolgem hodniku je prišel do visokih stopnic. Prav tedaj se je zrušil in padel na kamenje. Ranjenega Zorka, ki mu je bilo 61 let, so odnesli domov. Sprva so mislili, da ga je vrgel mošt, zdravnik iz Krškega pa je ugotovila, da ga je kap. Takoj je odredila, da ga odpeljejo v breziško bolnišnico in se naprej v Zagreb, kjer je umrl.

PRI BELEM DNEVU JE VLAMILJAL

Zadnje čase je bilo vlamljeno na več mestih. Vlamljec je iskal denar in ure. Pri Alojzu Božiču na Selah pri Raki je vlamljec pri belem dnevu vdril v stanovanje ter odnesel 70.000 din, pri drugem hiši pa dve uri. Varnostni organi so tatu prišli in ga poslali na varno.

Pomanjkljiva oskrba s premogom

Rudnik Velenje je ponudil članom kolektiva tovarne »Djuro Salaj« premoga za kurjavo po znižani ceni, in sicer kosovec in kockovec. Po zbiranju prijav smo ugotovili, da je premog naročilo več kot 200 članov kolektiva v količini 340 ton. Premog bodo dobili naročniki v nekaj dnevih. Tako veliko število naročnikov dokazuje, da redna preskrba s kurjavo v Krškem šepa, saj nekateri naročniki čakajo kurjavo že od pomladi, ko so jo naročili. Preskrbi s kurjavo v Krškem bo treba posvetiti mnogo več pozornosti!

v. n.

Življenje in umetniška pot V. Štovička

(Nadaljevanje s 5. str.)

Vsaka doba se s svojim stilom likovno javlja po svoje: renesančna zadržano, baročna razgibano, klasicistična umirjeno in 19. stoletje akademsko. In če gre za modernizacijo ali razveljavitev tradicionalnega okvira, ne da bi izpustili pri tem osnovno funkcijo medalje, se kažejo taki poizkusi le v formi, po navadi v iskanju ali oživljanju ovalnih, amorfih oblik, ki posnemajo v bistvu antične, predvsem grške kovance. Pri tem se portret ne odmakne od vernega upodabljanja, kar smo videli na veliki retropektivi hrvaške medalje v Zagrebu. Vse dobe in stili in stilne usmeritve so se opredelile za spoznavno portretno podobnost in ohranile slavnostni značaj.

Medaljerstvo je torej poseb-

na, svoj čas dosti bolj razširjena in iskana zvrst kiparske umetnosti, danes pa so redki naročniki, ki naročajo medalje ali plakete, redki so tudi kiparji, ki se poleg kiparstva ukvarjajo še z medaljerstvom in še redkejši so kiparji, ki se izključno ukvarjajo samo z medaljerstvom. Eden takih redkih je tudi Vladimir Štoviček. Morda ga je uspeh v Salonu v Parizu, kjer je dobil veliko priznanje, prepričal, da bo njegovo pravo umetniško in poklicno mesto med medaljerji in od tedaj pretežno goji medaljerstvo, pri tem pa ne zanemara tudi drugega kiparstva (portret Rostoharja!). Do njegove retropektivne razstave, ko bo Štoviček slavil svoj sedemdesetletni rojstni dan, imamo sicer še leto časa, vendar pa že zdaj, ko smo na njegov prvi samostojni raz-

stavi v Novem mestu, obudimo njegovo življenjsko in umetniško pot.

Rodil se je graščinskemu agronomu, češkemu priseljencu v Boštanju pri Sevnici 1896. leta. Očetova preselitev na bližnje graščinsko posestvo v Leskovec pri Krškem je bila za Štovička tolikanj odločilna, da je na tej pristavi ostal in si, potem ko se je leta 1931 vrnil iz Pariza, uredil dom in atelje. Najprej konča umetno obrtno šolo v Ljubljani, odide na praško akademijo, kjer sta mu profesorja tudi Štursa in Spaniel; od tu odide za kratek čas v Firenze in potem - kam drugam kot v Pariz. Pariz ga dokončno oblikuje, tamkaj doživi visoko umetniško priznanje in potem, po vrnitvi, živi skromno, skoraj neopazno življenje, bolj razpet med Leskovec in Za-

grebom kot Leskovec in Ljubljano. Od časa do časa nas preseneti z novim delom (Trubar) in za svoje bogato ustvarjalno delo dobi v Novem mestu Trdinovo nagrado.

Na tej razstavi se nam Štoviček predstavlja žal le z izborom iz zadnjih let. Njegov razstavljeni opus pa dopolnjuje nekaj starejših del iz pariške, francoske dobe, dobe med obema vojnama in po vojni, vendar ne v taki meri, da bi lahko sledili njegovi ustvarjalni poti od pariške ere, preko Trubarja in Plečnika do najnovejše razstavljenе medalje prof. Jarca. V zgodnjih letih oživlja v plastiki nežen, rahel relief šele svetloba, nato postaja relief s časom vse krepkejši, polnejši, »reliefnejši«, vmes pa se še tu in tam utrne nežna, mehka modelacija zgodnjih let, ki se kaže predvsem na dekliških portretih. Ves čas pa ne opusti svojega osnovnega izhodišča: vselej je zadržan in miren, lik glave je

pretehtan z motivom ali kar ornamentom napisa. Pri Štovičku je napis ena poveljnih, ne samo dekorativnih, marveč kompozicijskih sestavin portretne medalje ali plakete. Obvezna forma kroga ali pravokotnika, v profil zasukan lik upodobljenca in k temu še pridana legenda ali besedilo imajo svoje mesto v pretehtanih merah in zakonih kompozicije. Vsakršni eksperimenti se upirajo že vnaprej. Medalja je konvencionalna. Ne samo za to, ker gre za naročilo naročene medalje ali plakete, marveč je pravi, ne samo tradicionalni ali kar privajani mik medalje prav v njeni nazorni, likovno ikonografski čisti govornici. Ta prehaja večkrat kar v prvi dokument in odtod tudi diplomatska, slavnostna funkcija medalje ali plakete. Zato ni na razstavi pričujočih medalj ničesar, kar bi nas razburjalo, ni nobenih težko razrešljivih vprašanj, ki burijo umetnika, ni nobene glo-

boke, težke izpovedi. Umetnik se soočuje le s formatom, besedilom in človeškim likom, navadno njegovo glavo, ki jo prežari s tankim liričnim občutjem, če gre za dekliško, ali pa jo ujame za kratak nadčasovni hip v trenutku, ko so vse stvari in tudi ljudje bolj urejeni, monumentalizirani in postanejo liki bolj simboli kot živi ljudje, tako kot profil naših akademikov, slikarjev, znanstvenikov: navidez morda že konvencionalni, vendar prav taki kot jih terja medalja. Tista, ki ohranja svojo prvinsko jubilejno ali spominsko funkcijo.

Ker pa je Štovičkova medalja taka, ne pomeni danes samo kvaliteta vrha sodobne slovenske medalje, marveč tudi dostojno oživitve tiste medaljerske ustvarjalnosti, ki so jo dosegli nekoč naši medaljerski rojaki. Tudi za to je prav, da v letu obletnic našega mesta počastimo umetnika Štovička s pričujočo razstavo.

„ZA ŠOLO NAJ SKRBI OBČINA!“

Gospodarske organizacije v sevniški občini se odrekajo prispevkom za osnovno šolo, čeprav so o tem sklenile pogodbe! — Kako bodo pritekala sredstva za odplačevanje prihodnje leto? Samoupravni organi v podjetjih pred preizkušnjo

Sevniška občina je z izgradnjo nove osnovne šole sprejela na svoje rame velika bremena. Ta mesec mora odplačati zanjo kar 35 milijonov din, vendar sredstva še niso zbrana. Gospodarske organizacije žal ne odvajajo redno pogodbenih zneskov v višini 2,8 odst. od bruto osebnih dohodkov. Dogaja se, da se zdaj, po reformi, odrekajo pogodbam za omenjene prispevke. S tem povzročajo skupščini velike težave, ki že tako ne more uskladiti proračunskih potreb in izdatkov.

Tokrat organi samoupravljanja v gospodar-

skih organizacijah nimajo pravih stališč. »Naša skrb je proizvodnja,« pravijo, »za ostalo naj poskrbi občina!« Toda, ali niso tudi oni del te občine? Zakaj se nenadoma tako zapirajo vase?

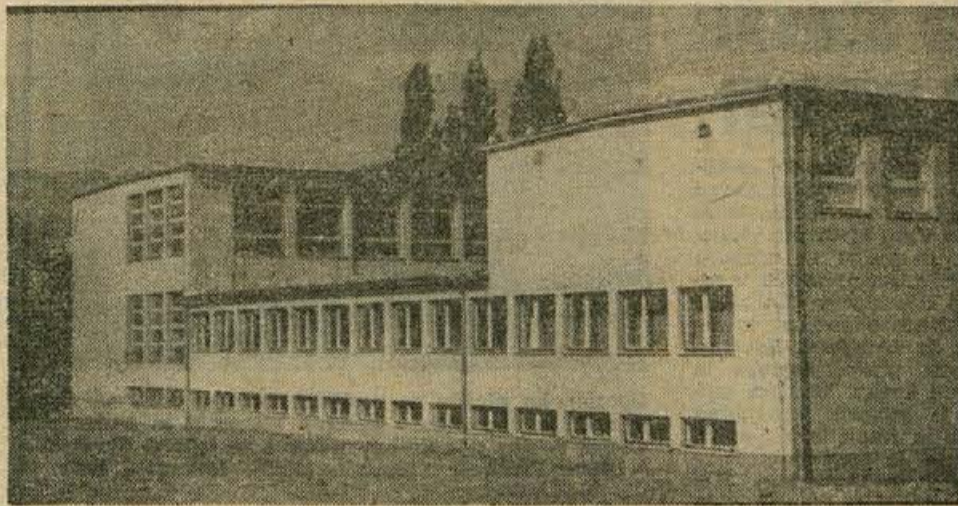
Ce ne bi bilo tovarn, tudi komunalnih problemov ne bi imeli toliko! Izdatki za šolstvo, zdravstvo in otroško varstvo bi bili gotovo mnogo manjši, toda to je kakor začaran krog in vse je v medsebojni odvisnosti. Te ne moremo zanikati!

Sredstva za odplačevanje bo treba zbirati tudi prihodnje leto. V proračunu jih ne bo, zaradi te-

ga morajo samoupravni organi že zdaj razmisliti, koliko bodo lahko prispevala posamezna podjetja. Zlasti tisti, ki se do sedaj kljub mnogim skupnim razgovorom s predstavniški občine niso odzvali.

Na eni strani se kot proizvajalci tako radi otresamo dolžnosti do šolstva, na drugi strani pa kot starši postavljamo vedno večje zahteve za izobraževanje mladega rodu. Tu je resnično nekaj narobe in morali bi se zamisliti nad tem. Sevniški primer najbrž ni edini rezultat takšnega pojmovanja.

— EY

Poslopje sevniške LISCE, ki se vedno lepše razvija

Devet uspešnih mesecev za »LISCO«

Do konca septembra so uresničili 94,9 odst. letnega proizvodnega načrta — Tretjino proizvodnje prodajo v Zahodno Nemčijo — Izvoz bodo prihodnje leto še povečali — Za 50 članic kolektiva imajo dogovorjeno specializacijo v tujini — Za brezhibno kakovost izdelkov in povečan delovni učinek se zavzema sleherna delavka v podjetju

Konfekcija LISCA je uspešno zaključila devetmesečno gospodarjenje in pri celotnem dohodku preseгла plan za 67 odst. Ob tem se je vsota osebnih dohodkov povečala za 57 odst. Planirano povprečje 43.760 din osebnih dohodkov je zdaj poraslo na povprečje 50.600 din na posameznika.

Do konca septembra je kolektiv LISCE izpolnil 94,4 odst. letnega proizvodnega plana po količini, po vrednosti pa še 132,1 odst. Približno tretjina celotne proizvodnje je namenjena izvozu. V prvih devetih mesecih letos so ustvarili za 139.000 dolarjev čistega deviznega priliva in tako izpolnili 95,9 odst. letne naloge, ki jo je kolektivu določila Jugobanka. Izvoz bodo prihodnje leto še povečali in dogovorili zanj že tečejo. Svoje izdelke bodo prodajali predvsem v Zahodno Nemčijo, kjer že imajo poslovne partnerje.

V septembru in oktobru so sprejeli na delo 25 tvarišic, ki jih zdaj priučujejo. Pred kratkim so za priučevanje delavk dobili 18 specialnih strojev. Svoje znanje bodo omenjene tvarišice kasneje izpopolnile še v nemški tovarni, kjer se bodo specializirale

dve leti. Podjetje bo poslalo na izpopolnitev v tujino 50 članic kolektiva.

Pregled devetmesečnih uspehov v konfekciji LISCA kaže, da so se v podjetju lotili nalog v zvezi z reformo s prave strani. S povečano storilnostjo, z zniževanjem režijskih stroškov in lastne cene so uspešno premostili marsikatero težavo. K uresničevanju

teh nalog skušajo pritegniti sleherno delavko za šivalnim strojem in pokazalo se je, da dajejo posamezne tvarišice dragocene spodbude za brezhibno kakovost izdelkov in za povečan delovni učinek. V podjetju menijo, da bodo morali v prihodnje nameniti več skrbi tudi reklamni za prodajo svojih izdelkov na domače in tuje tržišče.

Pravočasna prelomnica v KOPITARNI

Bralcem in članom kolektiva KOPITARNE v Sevnici se opravičuje mo, ker smo prejšnji teden pod gonjnim naslovom na sevniški strani v našem tedniku zaradi tehnične napake objavili samo prvi del članka o gospodarjenju v Kopitarni. Danes objavljamo še drugi del in prosimo, da bralci upoštevajo oba teksta kot celoto.

UREDNIŠTVO

PRI CENAH ZMIERNOST

»In kako ste se znašli pri uravnavanju cen?«

»Zviševanje ni bil naš namen. V obratu kopit, kjer dosegamo srednjeevropske cene, smo ostali pri starem. Zvišali pa smo cene pet, ki so bile nespremenljive že od 1959. leta. Tudi galanterijski obrat je imel že nekaj let

ustaljene cene in se je zaradi tega odločil za 30-odstotno zvišanje.«

»Vaše podjetje tudi izvaža. Kolikšne so letošnje obveznosti in kako jih izpolnjujete?«

»Planirali smo za 150.000 dolarjev izvoza. S prodajo na tuja tržišča nimamo težav in računamo celo, da bomo zastavljeni plan preseglji za približno 32 odstotkov.«

»Morda še besedo, dve o osebnih dohodkih in iskanju poti za spodbudnejše nagrajevanje v podjetju?«

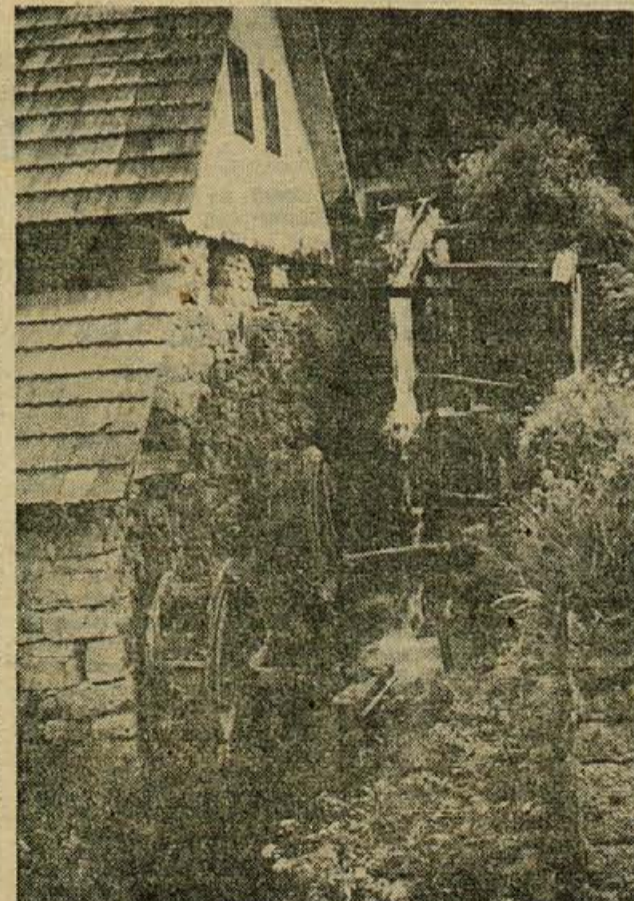
»Vsem zaposlenim smo povečali osebne dohodke za 15 odst., za točno prihajanje na delo in disciplino na delovnem mestu pa smo predvideli dodatnih 5.000 dinarjev. S tem smo hoteli doseči zmanjšanje »plavil« ter zmanjšanje nepotrebnih bolezenskih izostankov za dan ali dva.«

»In kakšen je uspeh?«

»Zadovoljni smo z njim, čeprav smo te ukrepe šele začeli uresničevati. Stevilo izostankov je padlo že v avgustu, ko omenjenega sklepa še nismo uveljavili. To seveda še ni dokončna oblika, je pa vsekakor korak naprej pri nagrajevanju. Izpopolnjen pravilnik o delitvi osebnih dohodkov pa bo gotovo odpravil še marsikatero pomanjkljivost na tem področju.« je optimistično zaključil razgovor tov. Bilc. — EY

Stanovanja gradijo že štiri leta

Na skupnem sestanku sveta krajevne skupnosti in predstavnikov množičnih organizacij s področja krajevnega urada Tržišče so razpravljali o tem, kako nadaljevati gradnjo stanovanjskega bloka v Tržišču. Stavbo gradijo že štiri leta, stanovanja v njej pa so namenjena učiteljem. Prisotni so se vpraševali, kako to, da občinska skupščina v Sevnici ne kaže več zanimanja za zidavo te stavbe in kako to, da po štirih letih stavba še ni dozidana.

V vasi Arto stoji ob cesti slikovit mlin. Avtomobilisti, ki potujejo skozi to tiho dolino, se prav radi ustavijo ob njem in občudujejo z mahom porasla kolesa, ki se že dolga desetletja vrtilo dan za dnem, noč za nočjo in še niso omagala... (Foto: J. Teppey)

Pridite, blago se ponuja!

Konfekcijska trgovina TP Sevnica je v stavbi pred pošto, kjer je vedno precejšen promet. Lepo urejena izložbena okna v tej sodobni trgovini kar sama vabijo k nakupu. Tu lahko kupiš izdelano obleko, lahko pa tudi sukničje in hlače v posamičnih kosih, otroške obleke, razno trikotažo, žensko in moško perilo ter ženske obleke. Prodajalna je znana po vsem Zasavju od Hrastnika do Krškega. Prizadevni kolektiv je v času po reformi povečal mesečni iztržek iz prejšnjih 13 do 15 milijonov na 18 milijonov din. TP

Spomenik padlim bi bilo treba urediti!

V mislih imamo še vedno neurejeno okolje spomenika padlim v Sevnici nasproti železniške postaje. Spomenik je ena izmed zadnjih zamisli znanega arhitekta pokojnega prof. Plečnika. Ploščad pred spomenikom žal še ni urejena, le nekaj posod s cvetjem in zelenjem je tam. Nemalokrat mečejo posamezniki sem papir, ogorke od cigaret, cigaretno zavojčke in podobno. Tako početje ni nikomur v čast! Ti, ki delajo tako, pa naj se vprašajo, kako bi njihovo početje ocenjevali ljudje, če bi tako onesnaževali pokopališče?

S. Sk.

Delo pri gasilskem domu na Bregu

Marljivi gasilci z Brega in iz Sentjurja hite z gradnjo gasilskega doma na Bregu. Ob sobotah in ob nedeljah je tam veliko prostovoljnih delavcev. Pritličje stavbe je v surovem že dograjeno. Tam bo orodjarna s stranskimi prostori in nova prodajalna. Z veliko vnamo se pripravljajo gasilci na gradnjo prvega nadstropja, v katerem bosta dvorana za razne prireditve ter sejna soba. V kletne prostore in pritličje je že napeljan vodovod. Pri gradnji doma pomagajo tudi pionirji osnovne šole. S. Sk.

■ NEREDI V BURUNDIJU — V tej majhni državi sredi Afrike še ni miru po nedavnem poskusu državnega udara. Zdaj so postavili okrog 150 ljudi pred sodišče in nekaj že obsodili. Vsem pa se je vnela skorajda prava vojna med poglavitnima plemenoma v tej deželi — med Vatusi in Bahuti. Bahuti namreč obtožujejo, da izvira poskus udara iz njihovih vrst.

SEVNICA: odpraviti zdravstveni sklad?

Ali skupščina že lahko črta izdatke za zdravstveno zavarovanje kmetov? — Odborniki menijo, da zasebniki lahko prevzamejo to breme nase

V proračunu občine Sevnica predstavljajo izdatki za zdravstveno zavarovanje kmetov precejšnjo obremenitev. Letos znaša ta vsota 21 milijonov in občina jo je dolžna pokriti.

Ko so na seji skupščine govorili zadnjikrat o zmanjšanju proračunske potrošnje, so prišli do ugotovitve, da bi se lahko izognili tudi te vrste izdatkom. Navajali so več utemeljitev za to, da bi tovrstne izdatke že prihodnje leto prenesli na koristnike zdravstvenih uslug.

V primerjavi s prejšnjimi leti so se namreč precej zmanjšali davki, cene kmetijskih pridelkov pa nenehno rastejo. Zasebni kmetovalci so bili med tem deležni še nekaterih drugih olajšav, ki prav tako govorijo v prid predloga za odpravo tega proračunskega izdatka.

Na seji pa so odborniki zlasti poudarili dolžnost kmetijske zadrage pri nudenju strokovne pomoči zasebnikom, da bi se ti kar najhitreje in najučinkoviteje prilagodili novim proizvodnim pogojem.

Adamov Ciril je odšel po 40 letih v zaslužni pokoj

Nekdanji šef Železniške postaje Zidani most in dolgoletni naročnik Dol. lista tov. Ciril Adam je prve dni oktobra odšel v zaslužni pokoj. Rojen je bil 1907 v Novem mestu na Dolenjskem, po končani šoli pa se je posvetil železniškemu poklicu. Polnih 40 let je opravljal odgovorne naloge v železniškem stroki. Poleg službe je vedno in povsod našel dovolj časa tudi za družbeno delo in razvedrilo. 10 let je bil predsednik železniške godbe v Zidanem mostu, več let pa je bil podpredsednik Planinskega društva Radeče. Kljub sorazmerno visokim letom se še vedno rad povzpne na Triglav, vsako leto pa je redež gost visokogorske slojanke PD Radeče na Prehodavcah (2.050 m). Lani je kot dober planinski organizator preuredil bivšo Gašperjevo kočjo (513 m) pod Vel. Kozjem, v kateri je prevzel mesto oskrbnika. Želim mu,

da bi dočakal še mnogo let in da bi še naprej ostal zvest planinec!

S. SKOCIR

Zanimanje za vodovod in napajališča

Krajevni skupnosti v Tržišču se obeta precej dela pri urejanju vodovoda v Tržišču. Vodovodni odbor se bo moral resno lotiti vzdrževalnih del na omrežju in rednega čiščenja zajetja, ker bo sicer kraj ostal brez vode. Tudi po vaseh se prebivalci zelo zanimajo za zajetja in napajališča. Na seji KO SZDL na Malkovcu so pred nedavnim sklenili uporabiti nekaj sredstev razen za popravilo poti tudi za zajetje pitne vode in za napajališče pod vasjo. Podobne potrebe so v več vaseh, zato bi kazalo prebivalce spodbujati k takšnim akcijam in jih navajati k samopriskorbi.

PO SLAVJU V METLIKI

Odkrijte spomenika metliškega rojaku kiparju Alojzu Ganglu in spominske plošče zaslužnemu Metličanu pisatelju, prevajalcu in režiserju Osipu Sestu v nedeljo dopoldne v Metliki lepo število domačinov in gostov iz Ljubljane, Krškega, Novega mesta, Zagreba in drugih krajev. Metliška godba je privabila pred grad staro in mlado, kmalu po 10. uri pa je predsednik Belokranjskega muzejskega društva prof. Jože Dular pozdravil razen zbranih domačinov predstavnik metliške občinske skupščine, SZDL in drugih organizacij, med gosti pa še posebej predstavnike Slovenskega gledališkega muzeja iz Ljubljane, Slovenskega narodnega gledališča, Društva muzealcev Slovenije in Zgodovinskega društva za Slovenijo. Posebej je imenoval tudi navzočega pomočnika republ. sekretarja za kulturo in prosveto Radka Poliča, znanstvenega sodelavca SAZU dr. Emilijana Cevca, sorodnike Alojza Gangla in Osipa Sesta, tvorca obeh novih spominskih obeležij akadem. kiparja Vladimira Stovička in domačina akadem. kiparja Julija Papiča - ter najstarejšega učenca A. Gangla kiparja in rezbarja Franca Vidnika iz Novega mesta. Življenjsko in umetniško pot prvega slovenskega kiparja-umetnika je nato v kle-

Poprsje kipa-ja Alojza Gangla je delo metliškega rojaka kiparja Julija Papiča

ni in nazorni besedi predstavil dr. Emilijan Cevc; celovitja podoba slavnega metliškega junaka je bila to pot naslikana tako živo in prepričljivo, da bomo govor dr. Cevca ob priložnosti ponatisnili v našem listu. — Prof. Jože Dular je nato odkril poprsje Alojza Gangla, množica domačinov in gostov pa se je zatem podala pred metliško osnovno šolo. Tu je o delu in velikem prispevku pokojnega Osipa Sesta za gledališko umetnost pri Slovencih govoril prof. Dušan Moravec, ravnatelj Slovenskega gledališkega muzeja. Oživel je nemisljive zasluge Sestovega dela za slovensko gledališko kulturo in podrobno opisal pokojnikovo prizadevanja za hiter in pomemben vzpon slovenskega gledališča in opere. Tudi tu so si gostje in domačini ogledali spominsko ploščo, na kateri je upodobil pokojnega umetnika v bronu akadem. kipar VI. Stoviček iz Leskovca pri Krškem. Veliko ljudi si je po odkritju novih spominskih obeležij, ki sta Metliki nedvomno v ponos in bogatilo njeno kulturno zakladnico, ogledalo še razstavo metliških kulturnih delavcev in likovnih umetnikov v prostorih Belokranjskega muzeja. Muzej je tudi ta dan obiskalo precej gostov, ki jih je lepo vreme privabilo v Metliko in okoliške kraje. Tg.

Spominska plošča na metliški osnovni šoli, odkrita v nedeljo dopoldne v spomin pisatelju in režiserju Osipu Sestu; pokojnikov portret je izdelal akadem. kipar Vladimir Stoviček. (Foto: Dolenjski list)

Proračun je za 40 milijonov nižji

Odborniki obeh zborov občinske skupščine Metlika so na seji 22. oktobra sprejeli odlok o re-balansu občinskega proračuna. Novi proračun je po dohodkih in izdatkih za 39 milijonov in 943.000 nižji, kot je bil proračun, sprejet v marcu letos. Dobrodošli proračuna se v prispelih povečajo za 1,5 odst., ker se bruto prispevki povečajo za 3 milijone 700.000 din; davki (prometni davki in davki na dohodek od stavb, od premoženja, od kmetijskih proizvodnih prijav, od dopolnilnega dela drugih in dediščin ter daril) se povečajo za 23,4 odst.; take se zmanjšajo za 26,5 odst.; dohodki organov in razni drugi dohodki se zmanjšajo za 97,5 odst. in znašajo zdaj samo še 190 tisoč dinarjev. Prispevki iz dopolnilnih sredstev (od republike odstopljena sredstva in dotacija iz republiškega proračuna) se zmanjšajo za 16,4 odst. ali za 20 milijonov 500.000; prenesena sredstva iz lanskega leta se zmanjšajo za 6 odst.

Hkrati s proračunskimi dohodki se po re-balansu zmanjšujejo tudi izdatki. Dotacija občinskemu skladu za solstvo in prispevek v medobčinski sklad za strokovno solstvo se zmanjšata za 6,8 odst. ali za 7 milijonov 652.000; izdatki za kulturno prosvetno dejavnost so zmanjšani za 21,5 odst. ali za okoli 5 milijonov; izdatki za socialno varstvo so zmanjšani za 21,8 odst. ali za 7 milijonov; izdatki za zdravstveno varstvo za 15,5 odst. ali za približno 3 milijone; izdatki za komunalno dejavnost za 17,8 odst. ali za 2 milijona 600.000; izdatki za delo državnih organov za 14,1 odst. ali za 12 milijonov 734.000; izdatki za delo krajevnih skupnosti so zmanjšani za 38,9 odst. ali za 1 milijon 278.000; dotacije družbenim organizacijam in društvom so zmanjšane za 15 odst. ali za 2 milijona 156.000; negospodarske

3,2 odst. za kmečko zdravstveno zavarovanje

Občinska skupščina Metlika je 22. oktobra na seji sprejela odlok o premiji, ki jo prispevajo kmetijski proizvajalci v sklad zdravstvenega zavarovanja. Po tem odloku se dosedanja premija, ki je znašala 10 odst. katastrskega dohodka, zniža na 3,2 novega katastrskega dohodka, dosedanja glavarina v znesku 1.200 din na leto pa je odpravljena. Občinska skupščina bo za stroške brezplačnega zdravljenja prispevala iz proračuna v že omenjeni sklad kmečkega zdravstvenega zavarovanja 50 odst. tega, kar se bo zbralo s prispevki kmečkih zavarovancev.

Je »ČAS HITI« res zamrl?

Mladinski glasilo »Čas hita« je veseli vsakega prispevka, ki bo v uredništvu prispel do 15. novembra! Dopolnite!

Uredniški odbor je vesel vsakega prispevka, ki bo v uredništvu prispel do 15. novembra! Dopolnite!

ObS Metlika pristopi- la h KB Novo mesto

Odborniki ObS Metlika so na seji skupščine 22. oktobra sprejeli sklep o ustanovitvi in potrdili pogodbo o pristopu h komercialni banki v Novem mestu. Hkrati s tem so prenesli sredstva dosedanjega občinskega stanovanjskega sklada, ki je prenehal veljati, h KB Novo mesto. Sredstva uporabljala za kreditiranje stanovanjske izgradnje in za izpolnjevanje obveznosti, ki izvirajo iz dosedanjega stanovanjske gradnje v metliški občini.

RUDMAN GROZI!

»Zmrznili bosta kot zajklij!« je dejal Jože Rudman iz Radoš, ki je pri tiskani Kočevar na Radoš. Besede so namenjene meni in tovarišču Mileni, ker Rudman trdi, da sva medve napisali v Dolenjski list članek »Zgrozi se, kdor jih pozna«. Prosim, da bi se v prihodnje pisec člankov o družini Kočevar-Rudman podpisal, ker nisva samo učiteljci pismeni.

doži in nama grozi z nožem. V petek zvečer je kričal okrog šole in porušil ograjo šolskega vrta. Medve s kolegico se ga sicer ne boji, ker nista nič zakrivila, če pa pomisliva, da nosi Rudman s seboj velik nož in da bi se z njim srečali na samem, nama ni vseeno. Lani sem učila Rudmanovo Ivana v prvem razredu in sem mu

do 25. maja, ko smo šli v Metliko na generalno za telovadno nastop, posodila sinove čevlje, da ni šel bos. Lahko povem še to, da imam sama tri otroke, za katere moram skrbeti, in nimam časa, da bi se zanimala za Kočevar-Rudmanovo družino.

V torek, 19. oktobra, so prišli iz RTV Ljubljana poizvedovat na Radoš, če je res, kar piše v Dolenjskem listu. Vprašali so tudi mene in tovariščo Mileno in sva jim odgovorili, kolikor sva vedeli. Upam, da najini odgovori niso bili vredni zločina, da bi morali zmrzniti kot zajklij!

VIDA VIDETIČ, učiteljica na Radoš

OPOMBA UREDNIŠTVA: Članek »Zgrozi se, kdor jih pozna« v predzadnji številki našega tednika smo napisali v uredništvu Dolenjskega lista. Ker pa se pod vsak članek, ki ga sami napišemo, ne moremo podpisati, sporočamo to vsej javnosti — s čimer se seveda prav nič ne izmikamo odgovornosti za napisani in objavljeni sestavek!

UREDNIŠTVO DOLENJSKI LISTA

Po poteh partizanskih spomenikov

Pobočja so se že odevala v jesenske barve, ko smo se ondan vzpenjali proti vrhu Velike gore: Vinko, šofer in fotograf Drago ter pisec teh vrstic. Obujali smo spomine na vojne dni. Največ je vedel povedati tovariš Vinko Kersnič, ki je steze Velike in Travnice med narodno-osvobodilno vojnjo nešteto krat prekižaril.

Naša prva postaja je bil spomenik »Pri štirina«, na kraju v osrčju Velike gore, kjer je 2. oktobra 1942 Tomšičeva brigada v silovitem nalletu uničila v boju 150 Italijanov. Občinski odbor ZB pripravlja poseben album partizanskih spomenikov in obeležij. Določili so nas tri, naj dopolnimo zbirko fotografij spomenikov, ki jih še nimamo.

Ko smo obujali spomine na težke in slavne dni, ko so bili fašisti na ribniškem območju prvič tako hudo tepeni, smo jo ubrali proti Jel-

novem žlebu. Dva kilometra pred Jelenovim žlebom je pod cesto znamenito brezno, skupni grob številnih Italijanov. Tovariš Vinko nama je živo pripovedoval o bitki, katere se je sam udeležil:

»Na tem ovinku, dvesto metrov pred breznom, smo šli v predhodnici trije Cankarjevci. Ko smo prišli do ovinka, v katerem so imeli Italijani zasado, je že zaropotalo po nas. Hitro smo se povlekli in obvestili štab bri-

REŠETO

gade o sovražniku. Tovariš iz naše trojke je bil ranjen.

Komandant Cankarjeve je odločil: takoj zasesti višino nad cesto! To pa ni bilo tako enostavno. Tudi Italijanom se je mudilo na vrh. Prišel se je hud boj; borili smo se in juršali kot Levi. S Tomšičevo brigado, ki je

posegla v boj z nasprotno strani, smo stisnili sovražnika v precep; pot je bila zaprta s treh strani, pod cesto pa je zevalo brezno. Blizu tristo Italijanov je padlo takrat; na cesti so ležali v dolgi vrsti moč poleg moči, pa tudi v breznu jih je bilo precej...

V hribu, na poprišču najhujšega boja stoji osamljen spomenik. Tu je pokopana edina partizanska žrtev tega boja Josip Zagar-Jug komisar Gubčeve brigade. Svobodni gozdovi mu pojejo uspa-vanko, spominski kamen nad grobom pa opozarja obiskovalce, da spi pod njim velik junak.

Obiskali smo še druge spomenike, 1. novembra, na dan mrtvih, pa se bomo spet zbrali pred spomeniki, jih ozaljšali s cvetjem in obudili spomin na borce, ki so žrtvovali vse — za našo svobodo in lepše življenje.

K. ORAZEM

S SEJE OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS V RIBNICI

»INLESU« je treba zagotoviti surovine

22. oktobra je bila v Ribnici seja občinskega komiteja Zveze komunistov Razpravljalci so o gospodarskem položaju in delavnosti aktivov ZK v delovnih organizacijah. Gospodarska reforma je prislila podjetja, da zdaj zares skušajo povečati storilnost in prilagajajo svoje poslovanje novim ekonomskim odnosom.

Pričakujemo, da se bodo uspehi, ki smo jih dosegli v prvem polletju, ponovili tudi ob koncu leta. Vsa podjetja v občini dossegajo plan proizvodnje, razen Kovinskega podjetja, ki je pri dokaj visoko zastavljenem planu v devetih mesecih doseglo le 70 odst. plana. To podjetje je lanskega leta zvišalo za več kot 20 odst., v štirih letih pa je štirikratno povečalo proizvodnjo.

Vsa podjetja se pritožujejo zaradi pomanjkanja surovin in reprodukcijskega materiala. Kljub

podražitvam v juliju je povpraševanje po skoraj vseh vrstah surovin tako veliko, da je tržna cena nekaterim proizvajalcem kar dvakrat višja.

V posebno težkem položaju je ribniški INLES, ker mu ni kočevski KGP pripeljal dogovorjenih količin hlodovine iz gozdov zasebnih lastnikov. Ti lastniki prodajajo les po vseh mogočih kanalih izven meja občine. Ker za konski predpisi omogočajo tako prodajo, je inšpekcijska služba na občini brez moči. Kmetje računajo tudi na višjo ceno in nočejo prodati lesa, čeprav leži v gozdovih na tisoče kubičnih metrov jelove hlodovine.

Kaj bo delal 450 članski kolektiv, če ne bo hlodovine? Člani komiteja so predlagali občinski skupščini, naj zagotovi INLESU reden dovoz hlodovine, sicer je

v nevarnosti obstoj podjetja. Občinski organi naj dovolijo rezanje lesa le tistemu, ki bo imel odobritev komisije, vse odvrsne količine pa naj prevzame INLES. To je upravičen ukrep, saj nam ne more biti vseeno, kako uspeva največje podjetje v občini, ki daje kruh precej občanom.

Na seji so razpravljali o pre-majhni prizadevanosti komunistov v INLESU, ker so sprejeli predloge za reorganizacijo podjetja mimo širšega kroga proizvajalcev. Ljudje so bili premočno seznanjeni z načrti podjetja v novih pogojih gospodarstva.

Ob koncu razprave o še drugih perečih problemih so na mesto organizacijskega sekretarja, ker je dosedanja odšel k volakom, izvolili tovariša Franceta Lapajeta.

Elektrika in zobozdravstvo v Loškem potoku

Na zadnji razširjeni seji sveta krajevnih skupnosti Loški potok so člani sveta, domači in gostje iz Ribnice med drugim razpravljali o pomanjkljivi električni napeljavi v posameznih vaseh ter zobozdravstvu. Kritizirali so lanski sklep Elektro Ljubljana — enota Kočevje zaradi ukinitev stalne elektro-službe v Loškem potoku. Velikokrat se namreč zgodi, da zaradi malenkostne okvare v transformatorju ali napeljavah ne trpi posredno le industrija in gospodinjstva, temveč celoten standard potokskih ljudi. Po drugi strani (če upoštevamo, da so bila vsa povojna leta v Loškem potoku potrije električarji in so imeli vedno dovolj dela!) pa je upravičeno razmišljanje ali je gospodarsko, da se zaradi malenkostne okvare

pripelje iz 12 km oddaljene Sodražice celotna ekipa električarjev. To velja tudi za področje Draga — Stari in Novi kot. Vse to je sicer stvar podjetja, vendar pa bi bila po mišljenju Potočanov rešitev tudi v tem, da bi imel električar, ki je zaposlen v inlesovem obratu Smreka — Loški potok ključ transformatorja in bi v kritičnih trenutkih (ko tudi telefon ne dela) popravil manjše okvare.

Drugo, prav tako važno vprašanje, je napeljava trofaznega električnega toka v Segovo vas. Nekateri kmetje imajo kupljene različne električne motorje in stroje, ki pa jih v sedanjih pogojih ne morejo uporabljati. Mimo tega pa je tudi radijski sprejem posebno v večernih urah popolno-

ma onemogočen. Še slabše stanje je v Malem logu in deloma v Retjah. Potrebno bi bilo postaviti transformator za Retje — Mali log, ki je bil pred leti že obljubljen in bil potem, kot pravijo, spomotačeno postavljen v Retjah pri Velikih Laščah.

Posebno poglavje predstavljata zobozdravstvo. Kljub dobro organizirani splošni zdravstveni službi je zobozdravstvo še nerešeno predvsem za šolske otroke. Zdravstveni dom Ribnica na in bližnji prihodnosti temeljito razmisli o tem važnem vprašanju, ki zadeva 263 šolskih otrok, da ne govorimo o nepopolni izkoriščenosti zobni ambulanti v pred nekaj leti modernizirani zdravstveni postaji.

V. K.

Ni več novih delovnih mest!

Zavod za zaposlovanje v Ribnici ima prijaviteljenih 15 ljudi, ki iščejo zaposlitev. Med njimi je 6 delovnih invalidov

(3 ženske in 3 moški), 7 žensk (4 nekvificirane, 3 z nižjo strokovno izobrazbo), moških (3 nekvificirani, 2 kvificirani), 1 živinodranik in 1 sanitarni inšpektor.

Po podjetjih trenutno nimajo delovnih mest za delovne invalide. Doslej v zvezi z re-formo delavcev niso odpuščali. Po disciplinskem postopku je prenehalo delovno razmerje samo enemu delavcu iz INLESA in enemu iz »Z Loški potok. Novih delovnih mest pa v proizvodnih obratih ni več na voljo. Le tu in tam sprejemajo na novo ljudi, da bi zasedli delovna mesta, ki so se izpraznila.

Z vajenci kaže v ribniški občini nekoliko boljše kot drugod. Razpisanih je bilo 22 učnih mest, podjetja pa so pripravljena sprejeti v uk celo 30 vajencev (26 fantov in 4 dekleta). Zavodu se je prijavitilo v uk le 25 mladih ljudi (18 fantov in 7 deklet), tako da 5 vajencev za vodno inštalaterstvo še iščejo.

Osnovno šolo je letos zaustavilo 242 otrok (137 fantov in 105 deklet) med njimi pa je 47 odst. takšnih, ki so končali vseh 9 razredov osnovne šole in torej imajo pogoje za uk in za nadaljnji študij.

Le malo otrok želi ostati doma na kmetiji, večina pa bi rada odšla na delo v industrijo ali pa se še naprej šolala. Na delu v tujini je približno 600 ljudi, letos pa jih je odšlo tja 39, največ kmečkih fantov in moških.

Ribniški gasilci ta teden

Ob začetku tedna požarne varnosti so gasilci v Sodražici dobili nov gasilski avtomobil, ki so si ga že dolgo želeli. V tednu od 24. do 31. oktobra so priredili ribniški gasilci po šolah poučna predavanja v Ribnici, Sodražici, Loškem potoku in Dolenjski vasi pa so razstavili fotografije iz življenja gasilcev. Pregledali so tudi požarnovarstvene naprave v objektih gospodarskih organizacij. Za konec tedna požarna varnost pa bo še ena slovesnost: tudi gasilci v Loškem potoku bodo dobili nov gasilski avtomobil.

Želimo čim širše sodelovanje občanov!

Izvršni odbor občinskega odbora SZDL Trebnje je na svoji seji 25. oktobra sklenil, da bo ob pripravah na konferenco Socialistične zveze povabil k razpravi vse člane SZDL kakor tudi vse druge občane. Smo pred letnimi konferencami krajevnih organizacij in občinske organizacije SZDL. Tu bomo pregledali dejavnost naših organizacij v zadnjem obdobju, ocenili bomo prizadevanja drugih družbeno političnih organizacij ter društev, analizirali delo samoupravnih organov in ugotovili naše uspehe pri uveljavljanju gospodarske reforme.

Vsa ta vprašanja in delo konferenc je raznovrstno in aktualno, saj živo zadeva naše vsakdanje življenje. Zato pričakujemo, da se bo v času pred konferencami, zlasti pa še na konferencah razvila široka razprava, v kateri bodo občani kritično ocenili sedanja prizadevanja in dali napotke za delo SZDL v prihodnjem obdobju. Razprava bo

hkrati tudi del širokih razprav, ki že potekajo po vsej Sloveniji ob pripravah na VI. kongres SZDL Slovenije.

V dosednji praksi so take razprave in dogovori potekali navadno le na sestankih krajevnih odborov SZDL in na konferencah, letos pa želimo v ta namen izkoristiti tudi naše glasilo Dolenjski list. Kako si predstavljamo tak razgovor? Vsak, ki bo v razpravi sodeloval, naj bi v krašem ali daljšem sestavku obdelal, načel ali samo sprožil določen problem. Če bodo drugi menili, da lahko temu še kaj dodajo, je prav, da vprašanje razvijejo in ga skušajo razjasniti ali sicer pojasniti. Se pravi: o vprašanih ne pričakujemo dokončnih sklepov, važno pa bo, če bodo posamezna vprašanja načeta in o njih podana osebna stališča. Ne moremo namreč pričakovati, da bi občinska konferenca SZDL spregovorila o vseh perečih vprašanih in zavzela do njih sta-

lišče, če v pripravah na njo ne bi bilo širokega sodelovanja članov SZDL.

Neposredni proizvajalci, delavci s področja družbenih služb in drugih dejavnosti, ki se vsak dan srečujete z najrazličnejšimi vprašanji, katerih zaradi različnih vzrokov sami ne morete razčistiti: spregovorite o njih, s skupnimi močmi bomo verjetno le dobili pravičen odgovor!

Ob tem pa seveda ne zmanjšujemo pomena razgovorov na razširjenih sejah krajevnih odborov SZDL in razprave na samih konferencah. Tu di preko teh ustaljenih oblik dela želimo dobiti čimveč pobud za uspeh občinske konference. Taka pomoč bo tudi dragocen napotek za razreševanje posameznih zadev pri prihodnjem obdobju. Zato ni važna oblika; želimo si predvsem čimširše sodelovanje vseh članov Socialistične zveze kakor tudi drugih občanov.

SLAVKO KRZAN

INSPEKTORJI NAJ PRIDEJO VEČKRAT!

Inspektorji oddelka medobčinskih inšpekcijskih služb, ki ima sedež v Novem mestu, so letos pogosteje obiskovali trebanjsko občino kot lani in tako izpolnjevali sklepe njene skupščine, naj bodo ukrepi pravočasni in preventivni. Največ dela so imeli v tem času nedvomno tržni inšpektorji, ki so morali kar dvakrat budneje in dlje nadzorovati delovne organizacije: prvič, ko je obveljal ukrep o zamrznjenju cen in drugič, ko je prišla gospodarska reforma.

V obrazložitvi dela inšpekcijskih organov v tej občini je načelnik oddelka Franc Kotnik na zadnji seji občinske skupščine v Trebnjem poudaril, kako si inšpektorji prizadevajo opraviti naloge v vseh starih dolenjskih občinah, za katere je medobčinski oddelek inšpekcijskih služb ustanovljen. Pojasnil je odbornikom, da bi inšpektorji češče obiskali trebanjsko občino, ko bi imeli na voljo več časa; potreb da je veliko, inšpektorjev pa še vedno premalo. Poskušali pa bodo v bodoče zadostiti vsaj tistim, ki želijo od inšpektorja tudi pojasnila in preventivnega dela, ne samo pregon zaradi prekrškov. Odborniki iz de-

lovnih organizacij so menili, da bi bilo potem res precej manj prekrškov in bi bolje razumeli delo inšpekcijskih organov.

roko na srce...!

... če se v vašem kraju zgodi kaj zanimivega, poročaj o tem najbolje -

DOLENJSKI LIST

Letos izdanih 12 obrtnih dovoljenj

Zanimanje za zasebno obrt se je v trebanjski občini zadnje čase precej povečalo. Letos so izdali še dvanajst obrtnih dovoljenj, večjemu številu upravičencev pa prošnje še rešujejo. Najbolj se je povečalo število zasebnih avtoprevoznikov — od treh v letu 1963 na 17 v tem letu. Zdaj je v občini 64 raznih obrtnikov.

Pridobitev za več kot 5.000 občanov

Mokronoška lekarna je bila vse do letos v prostori, v kakršnih je imel svoj agrenki lokalček oziroma trgovinico z zdravili magister Grahek. Nujna po preureditvi se je zadnja leta zaporedoma oglašala, dokler se napolnjen sled letos niso lotili adaptacije. Dela je prevzelo grosupejsko gradbeno

podjete in so tik pred koncem. Moderne lekarniške prostore bo Mokronog dobil predvidoma sredi novembra in tako znatno prej, kot so predvideli. Po načrtu lekarniške matične službe v Trebnjem bi se naj mokronoška lekarna preuredila do leta 1970, ker pa se je posrečilo, da so sredstva zbrali prej, so pohiteli. Vsa dela bodo plačana s sredstvi, ki sta jih zbrali občina in trebanjska lekarna.

Površinsko se lekarna v Mokronogu ni povečala, le prostore so na novo in smotrnejše razporedili. Tu di oprema bo nova. V preurejenih prostorih bo nedvomno možno boljše poslovanje, sama lekarna pa bo pomembna pridobitev za Mokronog in vse okoliške kraje na območju, na katerem prebiva nad 5.000 občanov. Občani

trebanjske občine lahko ljubijo zdravila v treh rediščih: v Trebnjem in Mokronogu v lekarni, na Mirni pa v ambulanti, kjer je manjše skladišče najpogostejših zdravil.

127 milijonov dinarjev je na nitki

Poziv občinske skupščine v Trebnjem na skrajno varčevanje v trošenju proračunskih sredstev

Oba zbora občinske skupščine v Trebnjem sta imela na 11. skupni seji 21. oktobra na dnevnem redu tudi predlog odloka o spremembi občinskega proračuna za leto 1965.

Proračun občine je skupščina sprejela ob začetku leta v višini 834.744.000 din s tem, da je bilo zajetih tudi 210 milijonov din fiktnih dohodkov za ravnovesje med proračunskimi dohodki in izdatki. Odločitev so odborniki sprejeli v prepričanju in upanju, da bodo med letom lahko zbrali sredstva, zlasti pa so računali na

pomoč republike. Na priziv trebanjske občine, ki je ugovarjala proti premajhni republiški pomoči, ni bilo formalnega odgovora.

Popravljeni proračun je od prvotnega manjši za 135.800.000 din, ker naj bi po oceni republiškega sekretariata za finance trebanjska občina zbrala letos 698.944.000 din proračunskih dohodkov. Sama občinska uprava je ocenila, da se bo zaradi znižane stopnje prispevkov iz osebnih dohodkov (od 17,5 na 10,5) nateklo v proračun 90.000.000 din manj in iz osebnih dohodkov v kmetijstvu 10.000.000 din manj, kot so predvideli republiški organi. Dosedanji podatki dajejo nedvomno bolj prav oceni občinske uprave, tudi zato, ker se osebni dohodki niso povečali in je prispevek iz teh v absolutnem znesku znatno manjši od predvidenega.

Zveznemu poslancu Ludviku

Golobu, ki je seji tudi prisostvoval, se ni zdelo prav, da se odborniki brez razprave odločajo za spremenjeni proračun, čeprav so se pripravili, da vsi 100 milijonov din v zrakus. Ob tem se zastavila vprašanje, kako bodo odborniki razpravljali ob koncu leta o uresničitvi nalog s pomočjo proračuna, ki skoraj gotovo ne bo uresničen stodoletno. Če namreč dodamo tem 100.000.000 din še 27.000.000 din, ki jih popravljeni proračun tudi ne pokriva, je dejanski primanjkljaj — 127.000.000 din znani že zdaj. Nepekrita so proračunski sredstva za plačevanje prispevka za kmetko zavarovanje, vzdrževanje cest III. reda, plačevanje ostrbnin v socialnih domovih in druzga.

Popravljeni proračun zagotavlja družbenim službam sredstva za njihovo osnovno dejavnost in to za kritje najnujnejših potreb, vse gospodarske in negospodarske investicije pa so v proračunu črtane. Občinska skupščina je pozvala vse koristnike proračuna na največje varčevanje z družbenimi sredstvi.

Občina »da«, občani »ne«

Mokronoški vodovod počasi napreduje, lahko pa bi hitreje, če bi bili občani boljši

Slavko Magyar, šolski upravitelj na Čatežu pri Trebnjem, se v prostem času rad posveti svojemu konjičku — slikarstvu. Leseni kipec, ki ga je postavil pred vhodom v šolo, upodablja šolarčka. Način oblikovanja dovolj zgovorno potrjuje že ob tem kipecu, da se Magyar ukvarja z navno umetnostjo. Kot slikar je Slavko Magyar član Društva navčnih umetnikov Hrvaške. (Foto: I. Zoran)

plačniki. Občani namreč slabo izpolnjujejo obveznosti, ki so jih sprejeli pred dvema letoma, ko so na zboru volivcev zatrdili, da bodo sami prispevali 6,4 milijona dinarjev za vodovod. Do danes so sami Mokronožani plačali komaj četrtno dolga, prebivalci Martinjeh vasi, Slapška in Belega griča pa dolgujejo še več. Občina si med tem prizadeva, da dogradi pomemben objekt v tem predelu mirenške doline. Toda sama bremena le ne bo zmogla. V programu je dograditev vodovoda do križišča, od koder se iz Mokronoga odcepi cesta proti Selnici in to naj bi bilo urejeno še letos. Na nedavnem zboru volivcev so Mokronožani spodbudili enega med predstavniki režijskega odbora, ki naj bi akcijo za pobiranje samoprispevkov speljal, toda brez razumevanja občanov ne bo uspeha.

VODOMER V VSAKO HIŠO

V trebanjski občini je začel veljati odlok o obvezni vgraditvi vodomerov v prostorih, ki jih napaja vodovod stičenske vodne skupnosti. Vodomeri, ki jih je treba vgraditi v roku enega leta, bodo kazali porabo vode, ki jo morajo porabniki plačati. Kdor po enem letu ne bo imel vodomera in bo za to sam kriv, mu bodo dobavo vode ukinili. Ko so sprejemali odlok, so odborniki pripomnili, naj bi določila o obvezni vgraditvi vodomerov veljala za vso občino.

Ugodno tričetrtletje za TŠS Mirna

V prvih dveh mesecih tega leta je delovni kolektiv tovarne šivalnih strojev na Mirni uresničil tričetrtletne naloge z 92 odstotki in ustvaril celotni dohodek, ki je za 85,6 odst. večji kot v istem času lani. Ob tej bilanci pa je vsekakor nad vse razveseljav podatek, da si je mirensko podjetje odrezalo nad 100 milijonov dinarjev za skladi! Tak rezultat, ki dokazuje sila ugodno poslovanje, pa je bilo možno doseči s smotrnejšim gospodarjenjem, ki so mu v podjetju zlasti po reformi dodelili ustrezno mesto. Velja omeniti, da so vpliv večjih materialnih stroškov zmanjšali skoraj docela z večjo storilnostjo, h kateri je bil kolektiv pozvan zlasti v času splošnega iskanja notranjih rezerv. Nedvomno je ugodna bilanca tudi delno odraz sodelovanja s kupci in dobavitelji, pri čemer se je podjetju posrečilo zmanjšati terjatve od 123 na 70 milijonov dinarjev.

Podjetje se je v tem času še bolj posvetilo proizvodnji domačega šivalnega stroja in skladno s potrebami tržišča prevzelo nase skrb za nabavo elektromotorčkov za pogon gospodinjskih šivalnih strojev. To se mu je posrečilo v sodelovanju z nekaterimi znanimi slovenskimi proizvajalci elektrotrodelkov. Na splošno pa se še vedno čutijo posledice nesolidnega trgovanja s kooperanti, od katerih dobi mirensko podjetje sestavne dele za svoj izdelek.

Alojz Gangl: DEKLE Z MUCKAMI

TREBANJSKE IVERI

DEVET SPECIALNIH STROJEV čaka v obratu Modnih oblačil, da jih namestijo in začnejo uporabljati. Stavbi bodo te dni zgradili prizidek, v katerem bo kotlarna za te stroje. Stroje bodo uporabljali pri likanju.

NAD 280 PRIMEROV je letos obravnavala komisija za pri-

znavanje posebne delovne dobe pri ZZZB v Trebnjem. V ta namen se je osemindvajsetkrat sestala in je bila med najbolj marljivimi med komisijami pri ZZZB. Delovna je bila tudi komisija, ki rešuje vprašanja s področja skrbi za borce.

»Samo 7 gospodov je izdržalo do konca...«

IZ ST. JERNEJA. To je bilo pri nas živo zadnje nedeljo; to je bilo radovednih ljudi od blizu in daleč. Kolesarji so imeli dirko iz Krške vasi do nas — 20 kilometrov daljave. Dosti ljudi je mislilo, da bo konjska dirka, ki je izostala 12. septembra, a kako so se ti začudili, ko so videli mesto štirinogatega konja, vitkega gospodiča na drobnem kolesu. Vendar dirka je bila huda, huda dirka za noge in pljuča. Izmed mnogobrojnih gospodov jih je samo 7 izdržalo do konca, drugi, vidé, da nič ne opravijo, so se raje pogolagoma privozili pozneje za njimi. Kakor povsod na Kranjskem, tako je bil tudi tu prvi g. Bohinjec iz Ljubljane, drugi g. Droll, davkarski adjunkt iz Krškega, tretji g. Franc Kendra in četrti g. Adolf Gustin ml. oboje iz Novega mesta.

Mi smo veseli ako nam gospodje privabijo tujece; nekaj vendar vsakdo prinese. Tudi kolo samo je dobra, lepa in koristna reč. Kedo bi to tajil? Kako hitro pridruži kolesar in sicer brez stroškov iz kraja v kraj. Koliko to koristi ljudem, ki imajo daljna pota! Nobeđen pameten človek tega ne more tajiti. Če se fujakarji jezé, je umljivo, ali pomagati jim ne moremo; zaradi njih se raba koles ne boče prepovedala. Druga pa je, reči tudi pametno poskušati se tako rekoč za življenje in smrt? Ne trpe li pljuča s takim prisiljenjem? Se-li ne dobi naduha? Vendar naj na to odgovore gospodje sami sebi.

Mi bi dejali: »Rabi kolo po pameti, ker ti koristi, nikar pa se ne skušaj z njim brez potrebe, ker ti lahko skrajša življenje!«
(DOLENJSKE NOVICE — 1. oktobra 1897)

RIBNICA : NOVO MESTO 23:15

Prvenstvena rokometna tekma LCL. Igrišče v Ribnici, sodnik Novak iz Brezice.

RIBNICA: Lovšin, Svec 5, Radič 2, A. Ponikvar 7, P. Ponikvar 7, Andolšek 1, Kos 1, Cilka, Matelič, Svigoj. — NOVO MESTO: Marn, Jončič 3, Jaklič 4, Setina, Kobe, Možina, Vidmar 4, Vukotič, Fifič 5.

Ribničani, ki vodijo v ligi, niso dopustili, da bi Novomeščani pripravili še eno presenečenje. Prednost, ki so jo dobili do polčasa, ko so vodili 8:5, do konca povedala na 23:15 in si tako priborili še eno zmago. Tekma je bila lepa; domači so se odklovali s čvrsto obrambo, Novomeščani pa so prepričali igralci okrog ostru nasprotnikove cone.

ŠAH

Novomeški šahisti spet zmagali

24. oktobra so se novomeški šahisti spet srečali na osmih deskih z igralci iz Kočevja. Dvoboje je bil odigran v počastitev praznika novomeške občine. Novomeščani so zmagali še izdatneje (5,5:2,5) kot v Kočevju. Na prvi deski je Novomeščan Toše Škerjil premagal Ostrmana in tako maščeval Igorja Penka za poraz v Kočevju. Na drugi deski je Hrovatič iz Novega mesta izgubil z Mestkom po slabi igri v končnici. J. Picek je premagal Ivčiča, Udir je izgubil z Moharjem, dr. Golč in Šafer sta remizirala. Ističević za spet zmagal. Mladinca Marko Picek in Tone Šporar sta kočevske sovornike ponovno premagala z 2:0. Dvoboje je bil odigran v prijateljskem vzdušju in kočevski kot novomeški šahisti želijo, da bi se prihodnje leto spet srečali, takih obiskov pa bi bilo tudi med letom lahko več kot doslej.

V počastitev občinskega praznika bo v Novem mestu jutri v šahovski sobi ob 19.30 brzoturnir, na katerega so vabljeni vsi šahisti!

KOČEVJE: prvi zmagovalec memoriala

V soboto in nedeljo je bilo v Kočevju veliko kegljarskega tekmovanja v spomin na prvega predsednika kegljarskega kluba Kočevje. Preminil je v prometni nesreči pred dvema letoma. Njegova zaslug je, da je kočevsko kegljanje tako hitro napredovalo in se dvignilo na republiški raven.

Memoriala se je udeležilo osem ekip, ki so tekmovale na 6x200 lučev. Udeležba je bila zelo kvalitetna, saj so se tekmovanja udeležili tudi republiški ligisti: Brest Cerknica, Slovan Ljubljana in Pionir Novo mesto.

Sobotni del tekmovanja je potekal v znamenju borbe med Slovanom, Pionirjem in Kolčevim.

Rokometni turnir ob 600-letnici Metlike

V počastitev 600-letnice Metlike in 20-letnice osvoboditve bodo metliški rokometarji priredili v nedeljo, 31. oktobra, rokometni turnir. Na tekmovanje so povabili Partizana iz Ozijske, Partizana iz Semeča, B ekipo novomeškega Partizana in ekipo gimnazije iz Novega mesta. Pričetek tekmovanja bo ob 10. uri dopoldne.

Nedavni turnir medobčinske rokometne lige v Metliki je pokazal, da je v Metliki za rokomet vedno večje zanimanje. Domači rokometarji pričakujejo tudi tokrat podporo svojih navijačev. Ekipe bo v nedeljo nastopila v teple postavi: Kobal II, Pavlovič, Kobal I, Udovičič, Petkovič, Predovič, Matekovič II, Matekovič I, Avguštin in Mozetič.

Igralci Slovana so razočarali, saj sta samo dva tekmovalca presešla 800 kegljev. Pri Pionirju so kar trije tekmovalci dosegli lepe rezultate (Krušič 825, Zidanek 724 in Mržlak 810), razočarala pa sta Barbič in Hren, ki sta bila precej slabša. Vendar je Pionir le prehitel Slovana in zelo dobre tekmovalce Kolčevega.

V nedeljo je Kočevje II premagalo Grosuplje ter prehitelo Litostroj. Glavno borbo smo pričakovali med Brestom in domačo prvo ekipo. Posebno zanimanje je vladalo za nastop državne reprezentanta Groma iz Cerknice, ki pa nas je razočaral s slabšo igro in z zanj povprečnim rezultatom 820 kegljev. Ekipe Bresta je zmanjkalo 11 kegljev do Pionirja, vendar je prehitel Kolčevega za 7 kegljev.

Domača prva ekipa je nastopila zadnja ter je imela lahko delo za osvojitve prvega mesta in prehodnega pokala. Vendar so v redu igrali le štirje tekmovalci; med njimi je bil najboljši Henigman, ki je tudi dosegel najboljši rezultat tekmovanja: 836 kegljev. Razočarala sta zadnja tekmovalca Zbanič s 768 in Košmrlj s 764 keglji. Vseeno je bila ekipa Kočevje I najboljša in je zaslužno osvojila prehodni pokal, ki bo do naslednjega leta ostal v domači vitrini.

Rezultati tekmovanja: 1. KOČEVJE I 4798 (Henigman 836, Ščap 816, Kočevar 801, Koston 801, Zbanič 768, Košmrlj 764), 2. PIONIR 4747 (Krušič 825, Zidanek 824, Mržlak 810, Hren 768, Hrovat 763, Barbič 757), 3. BREST 4736 (Štrukelj 830, Grom 820, Kos 790), 4. KOLČEVO 4729,

5. SLOVAN 4689, 6. KOČEVJE II 4585 (Smolej 815), 7. LITOSTROJ 4547, 8. GROSUPLJE 4537 (Zupančič 795).

(en)

Zasluzena zmaga CELULOZARJA

V prvenstveni nogometni tekmi celjske nogometne podzveze je v nedeljo na stadionu Matije Gubca domače moštvo — NK Celulozar zaslužno premagalo moštvo NK Gotovija z rezultatom 4:3 (1:2). Gole za Celulozarja so dali: Sošošek v 23. 53 in 70 minuti, ter Bosina v 84 minuti igre. Moštvo Celulozarja je bilo v drugem polčasu močnejše in bi lahko z nekaj bolj srečnimi strelci na gol katastrofalno porazilo NG Gotovija, ki je vodilo moštvo na tabeli celjske nogometne podzveze in do srečanja s Celulozarjem še ni izgubilo niti igralo neodločene tekme v jesenskem delu prvenstva. Po tej igri Celulozarja lahko sklepamo, da ima vse pogoje da postane prvak celjske nogometne podzveze.

V. n.

Branik (Maribor) : Brestanica 3:1 Partizan Celje : Brestanica 3:2

Na turnirju ženskih ekip v odbojki v Kamniku za pokal SRS je ekipa Brestanice ostala na zadnjem mestu. Pred njo so Branik, Partizan (C) in Kamnik.

Bojan Jerman iz Kočevja: pionirski republiški prvak v mnogoboju

Na republiškem tekmovanju v mnogoboju in štafetah v Celju je dosegel pionir TVD Partizana Kočevje Bojan Jerman zelo lep uspeh. Z 2.442 doseženimi točkami je postal republiški pionirski prvak v atletskem mnogoboju

Bojan Jerman je član TVD Partizana iz Kočevja

za leto 1965. Bil je za 258 točk pred drugoplaninim Pečarjem iz mariborskega »Branika«.

Na tega marijevca in nadarjenega športnika smo že večkrat opozarjali in poročali, toda samo s prizidev, ki smo jih organizirali doma. Zanimivo je, da je dosegel svoje uspehe vedno na drugih igriščih, torej v težjih okolnostih kakor jih ima doma, ravno to pa daje pravo vrednost njegovim uspehom in rezultatov. Letos je dosegel s skokom 612 cm v daljino na dolenskem prvenstvu v Novem mestu nov pionirski republiški rekord, katerega je na atletskem četverboju med Gorenjsko, Primorsko, Zasavjem in Dolensko izboljšal na 6,33 m. Ima tudi dober osebni rekord v skoku v višino s 175 cm in več dobrih rezultatov v tekih in metu krogle. Poleg tega je zdaj še republiški prvak v pionirskem mnogoboju.

Ponosni smo na njega. Bil bi prav, da bi se v časopisih s tako važnih tekmovanj in o takih perspektivnih atletih več poročalo kot pa samo suhi rezultat in v oklepaju — nov slovenski rekord — in to je vse. Hkrati izgublja podobna poročila plaz besed, zakaj ta in ta »atleta« ni nastopil, kaj je onega motilo, da ni uspel, manjkalo je znanih prvakov itd. V zadnjem času tudi ve-

liko pišemo in se sprašujemo kaj je za atletiko, da nima zaledja, da ni priročna mladim v večje velikosti in podobno. Mladini je veliko, toda v manjših klubih — če pa bomo šli tako mimo njih, jih res kmalu tudi ne bo! Najbo treba poskrbeti za mlade talente in za društva, ki jih vzgajajo; je tako bomo posvečili vrh kvalitetne atletike, za kar je skrjalni čas in o čemer smo zadnje čase v časopisju toliko brali, žal pa zelo malo razveseljivega. Iskristiti bi bilo treba zimske šolske počitnice ter organizirati nekajdnevne seminarje oz. treninge za mlade atlete iz manjših društev in klubov. Taki treningi so na deželi mnogo cenejši kot v mestu, posebno tam, kjer imajo društva moderne dvorane in jih rade volje dajo za take prilichnosti na razpolago. Uprava doma telesne kulture v Kočevju je vedno pripravljena nuditi svoje prostore za take treninge!

A. ARKO

PIONIR: zmagovalec delavskih športnih iger

V nadaljevanju sindikalnih športnih iger so bile zadnji teden na sporedu še preostale panoge.

ODBOJKA

Odigrano je bilo še zadnje kolo, v katerem je Novoteks s lahkoto premagal Novoles 2:0 in tako brez poraza zasedel prvo mesto. Razveseljivo je, da je Novoteks v celoti igral za mlado ekipo, ki je nadomestila stare veterane novomeške odbojke (Simič in Medica). V drugi igri sta se srečala Iskra in Pionir. To je bila odlična igra za drugo mesto; igro je dobil Pionir z 2:1, kar pa je odgovarjalo Iskre, ki je z boljšimi količinami zasedla drugo mesto.

Vrstni red: NOVOTEKS 8 točk, ISKRA 4 t (5:5), PIONIR 4 t (4:5), NOVOLES 2 t (3:6), IMV 2 t (3:7).

V ženski odbojkarški tekmi je Pionir premagal edinega nasprotnika Novotekst. Rezultat je bil 2:0.

VLEČENJE VRVI

Vlečenje vrvi je tradicionalna panoga športnih iger, vendar so se ga udeležile le tri ekipe, ekipe IMV, Novoles in Novoteks pa so se prijavile, vendar se tekmovanja niso udeležile. Tako je tekla glavna borba med tekmi železničarji in nekoliko lažjimi Pionirjevi. Potreben je bil še tretji vlek, ker sta se prva končala 1:1. V zadnjem vlekju je bila ekipa ZTP boljše ter je zmagala. Obe ekipi pa sta z lahkoto premagale Iskro.

Rezultati: Pionir — Iskra 2:0, ZTP — Iskra 2:0, ZTP — Pionir 2:1. Vrstni red: ZTP, PIONIR, ISKRA.

SAH

Tekmovanje v šahu je potekalo v izenačenih dvobojih po brzotestnem sistemu na deset sekund

Polzela : Senovo 1:3 (1:3)

V prvenstveni tekmi I. skupine Celjske nogometne podzveze je moštvo Senovega v Polzeli premagalo domačo ekipo s 3:1. V zadnjih tekmah presenečajo nogometarji Senovega z zmagami na svojem terenu in v gosteh. Predvsem je učinkovit napad; gole za Senovo sta dosegla Gaser (2) in Brinovec (1).

Z. S.

poteka. Tako je bilo treba počakati do zadnjih dveh kol, da se je videlo, kdo bo zmagovalec tega turnirja.

Tehnični rezultati: Iskra — IMV 2,5:1,5, Novoteks — Pionir 2:2, Pionir — Iskra 2,5:1,5, Novoles — Novoteks 1:3, IMV — Novoles 4:0, Iskra — Novoteks 1,5:2,5, Pionir — IMV 1,5:2,5, Novoles — Iskra 2:2, Novoteks — IMV 1,5:2,5, Pionir — Novoles 2:2.

Vrstni red: 1. IMV 10,5 točke, 2. Novoteks 9 točk, 3. Pionir 8 točk, 4. Iskra 7,5 točke, 5. Novoles 5 točk.

KEGLJANJE

Kegljaško tekmovanje 6-članske ekip je prineslo 2 odlična rezultata IMV in ZTP, ki sta precej prehitela oslajeno ekipo Pionirja, ki nas je najbolj razočaral v tekmovanju. Pionir je le s težavo premagal Iskro in Novoles, saj je bilo razlike le 1 oz. 4 keglje. Prepričljivo so zmagali kegljaci IMV, ki so nastopali v postavi: Turk, Drvinec N., Drvinec S., Bratož, Lipar in Pestič.

Tehnični rezultati: IMV 266, ZTP 245, PIONIR 212, ISKRA 211, NOVOLES 208 in NOVOTEKS 198.

KONČNI VRSTNI RED:

5. NOVOTEKS 19 točk (1. mesto)
1. PIONIR 35 točk
2. ISKRA 25 točk
3. ZTP 20 točk
4. IMV 19 točk
(3. I. mesta)
5. NOVOTEKS 19 točk
(1. I. mesto)
6. NOVOLES 11 točk

Iz razpredelnice vidimo, da je ponovno zmagal Pionir, ki ima že tradicijo v športnih igrah, kjer stalno osvaja I. mesto. Prijetno so nas presenetili tekmovalci Iskre z drugim mestom, še bolj pa IMV, ki je tekmoval samo v 4 panogah ter je osvojil kar 3 prva mesta. To naj jim bo v spodbudo, da bodo prihodnje leto nastopili v vseh panogah, ker imajo možnosti tudi za I. mesto v ekipni konkurenci!

Letošnje igre je dobro organiziralo SSD »Pionir«, naslednje leto pa bo naloga Novoteksa, da organizira te, zdaj že tradicionalne športne igre v počastitev občinskega praznika.

(en)

Grazie, santa Anna di Ratež!

Mopedist podlegel poškodbam

Na križišču Trdinova in Gubčeve ulice v Novem mestu se je Črtko Rugelj 22. oktobra ob 15.30 z mopedom zaletel v tovarnjak, ki ga je vozil Danilo Bakič iz Beograda. Mopedist je dobil hude poškodbe na glavi, katerim je v novomeški bolnišnici podlegel.

Konja sta podivjala

Hude telesne poškodbe je dobil 12. oktobra Janez Košiček iz Žužemberka, ko so se mu na poti v peskolom med Prapročami in Poljanami pri Žužemberku splašili konji. Voz je treščil v telefonski drog, voznik pa je padel na cesto in nekaj časa drsel po tleh, pri čemer se je hudo ranil. Težko ranjenega na glavi so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Vinjena padla pod voz

Na poti med vinogradi na Medvedjku v trebarjski občini je Rozalija Femec iz Stehanje vasi 18. oktobra padla pod vprežni voz, kjer ji je kolo zdrobilo komolec leve roke. Ponesrečena se je, ko je hotela sestiti na voz, zaradi močne vinjenosti pa je padla pod kolesa. Odpeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

Padla sta z motorjem

Na gorjanski cesti pri Trnovcu tsa se 22. oktobra dopoldne z motorjem prevrnila Janko Grgurič iz Novega mesta in Dragutin Trbušič. Voznik Grgurič se je lažje ranil sopotnik Trbušič pa si je zlomil desno nogo. Škoda na motorju cenijo na 40.000 din.

Tovornjak zadel vprego

22. oktobra dopoldne je na cesti v Malih Brusnicah tovornjak Jožeta Mikca z zadnjim kolesom zadel vprežni voz Jožeta Kondra in mu prizadel kakšnih 25.000 din škoda. Voznika in tovornjak niso poškodovani.

Mopedist z ranjenim obrazom

23. oktobra, nekaj minut pred polnočjo, se je pri Žužemberku na poti domov prevrnil mopedist Albin Erbiča iz Stranske vasi. Pri padcu si je hudo ranil obraz in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

Kolesarka trčila v osebni avto

23. oktobra popoldne je bila prometna nesreča v Semicu. Kolesarka Slavica Mihečič iz Vapče vasi se je zaleтела v osebni avto, ki ga je vozil Jože Zvab z Mirne peči. Mihečičeva si je ranila levo nogo, avtomobilistu in sopotnici pa ni bilo nič. Na vozilih cenijo škodo na 115.000 din.

S ceste v bukev

24. oktobra zvečer je z gorjanske ceste na Gorjancih zapeljal in se zaletel v bukev osebni avto, ki ga je vozil Miran Simič. Voznik se je lažje ranil na liceh, sorodnica pa ima dvakrat zlomljeno levo roko. Škoda na avtomobilu cenijo na 800.000 din.

Včasih so rekli o nekaterih Lahih: »Tak je, da bi še mater božjo ukradel...« No, Salvatore jo je pa zares, čeprav le njeno mater, sveto Ano. To je bilo na binkoštni ponedeljek v hudem vojnem letu 1942. Preberite, kaj se je zgodilo po dobrih 23 letih...

Salvatore ni nosil oficirskih našitkov in ne ozkih usvetljenih škornjev. Ko je bolj šajtral kot korakal v stroju zelenih uniform, je delal prav to, kar je želel tenente, tudi tedaj, ko je bilo treba bežati. Kot tak je bil v vojski, ki je večkrat tekla nazaj kot prodiralna naprej, eden izmed tisočerihi zelencev, od katerih je duce zahteval, da zavzamejo Balkan.

Salvatore je pripadal skupini ducejevcev, ki so se šli okupatorsko vojsko tostran Gorjancev. Poznal je notranjščino vseh hlevov v Brusnicah, na Ratežu in v drugih krajih, kjer je bilo možno prespati. Prav tako dobro je poznal koruzišča in grme, kamor ga je naganjalo še in še: včasih zavoljo strahu, včasih zato, ker ga je ustavilo vino, ki se ga je z drugimi pajdaši vred zastojal lokal v Kostrevčevi gostilni na Ratežu. Naj so bili taki ali taki, pa so se ti zeleni možje nepogrešljivo ravnali po zapovedih boga duceja: ubijaj, jemljaj, zlasti v domovih rdečkarjev! »Zapomnite si, v tuji deželi ste!« Tako jim je tenente često govoril.

V tem poslušnem stroju Salvatore ni bil izjema. Če bi se obotavljal, bi ga tenente brž dobil na piklo. To pa zanj ne bi bilo dobro in kdo ve, kje bi dočakal konec vojne. Zato je vestno nastavljal ušesa in bil ubogljiv, zlasti pa je pazil, da se ne bi pregrešil zoper ducejeve zapovedi.

»Salvatore, gospodar si, toda — mamma mia! — vsak trenutek si lahko ob glavo. Bodi previden in ostani veren. Mati božja bo blagoslovila tvoje delo in te varovala vsega hudega!« si je dejal ducejev vojščak Salvatore nekega dne, ko je hodil s patrolo po brusniški cesti.

Mati božja bi ga najbrž prej uslišala, če bi imel pri sebi njeno podobo. Kje jo dobiti? »Ecco,« si je rekel, ko se je spomnil, da je nekaj takega videl v Kostrevčevi gostilni. Ob neki priložnosti, menda je bilo na sam binkoštni ponedeljek 1942, je v gostilni vzel podobo sv. Ane in si to »Marijo« zataknil za srajco. Od tedaj se ni ničesar več bal, kajtr prepričan je bil, da se bo vsaka krogla od njega odbila...

Potem je prišel dan, ko je zelena vojska odšla in z njo tudi Salvatore, stiskajoč pod srajco božjo podobo. Poraz velikega ducejevega načrta je bil blizu.

Ce bi tedaj naredili spisek grozodejstev, tatvin in požigov, ki so jih zagrešili Salvatore in njegovi zeleni, na koncu že močno razcapani sobojevniki, bi morali vanj vnesti tudi rop in požig Kostrevčeve gostilne. Do danes od te gostilne, ki je imela številne, 2, ni ostalo drugega kot ruševine. Nekaj metrov v stran

je zrasel nov dom s številom 20 a, v njem pa prebiva družina Ivane Gorenc, po domače Kostrevčeve Johance.

Ko je 27. septembra letos Kostrevčeva Johanca nedaleč od doma napravljala pušlje v vinogradi, je priteknel sosedov fantek in v sapi povedal, da iščejo njo, Ivano Gorenc, neki tujci, dva moška in dve ženski in da mora takoj domov.

Johanca je že od daleč videla lepo oblečena moža in ženski. Besed, ki so jih govorili, ni razumela, vendar je nekoč že slišala to govorico v domači gostilni. Možje so se predstavili za Italijane.

»Tale gospod vam vrača sliko, ki jo je v vaši gostilni vzel med vojno,« je po slovensko rekla ena od žensk in pokazala na moža, ki je imel v roki zavrt nekakšen okvir.

Johanca se je v gospoda zagledala s priprtimi očmi in če bi kdo v te oči globlje pogledal, bi videl v njih prezir in zaničevanje.

Mož, ki ga je opazovala, je imel kakšnih petdeset let. Gladki, nazaj počesani svetli lasje so mu okrog ušes rahlo posiveli. V obraz ni bil suh, ne zavaljen, postave pa take, da bi se ob pogledu nanjo kar težko zamislili, kako je bila včasih stlačena v zeleno uniformo.

Preden je gospod Johanci izročil zavitek, je z njega odstranil papir in podobo poljubila. »Hvala ti, da si me spremljala vse do danes,« si je najbrž mislil mož, zakaj oči so se mu zelo zasvetile, ko je predajal podobo.

Johanca se je za hip zagledala v podobo sv. Ane, prav tisto, ki jo je imela v gostilni njena mati Ana Kostrevc. Podoba je bila prav taka kot nekdanja, le v rdeči baržuni je bila zdaj oblečena. (Kako jo je skrbno hranil ta verni tujec!)

»Kako se piše gospod?« je vprašala Johanca.

Tuji gospod, ki so mu prevedli, kaj Johanca želi, je za trenutek vzel sliko nazaj in na njeno zadnjo stran napisal: SALVATORE TERAOLO, Seala Monticello No. 4, TRIESTE.

— Salvatore? Torej prav tisti, ki se ga spominjajo na Ratežu in Brusnicah kot vojaka v zeleni uniformi brez

Tole je sveta podoba, ki jo je italijanski vojak po več kot 23 letih prinesel nazaj v Ratež pod Gorjance. Takrat, na binkoštni ponedeljek vojnega leta 1942, je vzel ali izrezal samo srednji del podobe, zdaj, ob vrnitvi, pa je slika na temnem baržunu in v drugem okviru. Ali ga je pekla vest ali pa ga je kaj drugega pripeljalo po tolikih letih nazaj pod Gorjance? Na vrnjeno sliko je sam napisal: »Per riconoscenza... Ratež, 27. 9. 1965

oficirskih našitkov in brez usvetljenih škornjev. Vseeno: Salvatore gor, Salvatore dol, tak je kot nešteto drugih, ki so odnesli žive glave domov.

»Bo še kaj prišel?« »Marca ali maja prihodnje leto.«

Ob odhodu je dal Salvatore Johanci 1000 din. Vest o tem, da je Italijan po več kot dvajsetih letih vrnil Ivano Gorenc podobo sv. Ane, je presenetila okolico in vsakdo je hotel tisto podobo videti.

IVAN ZORAN

Kazen za pretep v Pohanci

I. V., mizarski delavec iz Trebeža, in A. V., poljedelec iz okolice Artič, sta na predvečer Silvestrovega lani v gostilni Glogovšek v Dol. Pohanci povzročila pretep, zaradi česar sta se morala pred kratkim zagovarjati na okrožnem sodišču v Novem mestu.

Ko so 30. decembra lani sedeli v gostilni, je I. V. brez vzroka začel omalovažujoče govoriti o prisotnem K. Z. Ta se ni pustil žaliti in je na sramotenje odgovarjal, a kaj kmalu je prišlo do pretepa. I. V. je s trdim predmetom udaril K. Z. po glavi, da je obležal, nato pa je še A. V. s stolom zamahnil po njem. Napadeni K. Z. je bil hudo telesno poškodovan.

Vroča pretepaška kri se bo morala obema V. pomiriti, ker sta bila obsojena: I. V. na 3 mesece zapora, A. V. na 1 mesec zapora, pogojno za dobo dveh let. Razen tega mora pobudnik pretepa I. V. plačati še 15.765 din tovarni Djuro Salaj v Krškem, kolikor so morali v pretepu poškodovanemu delavcu K. Z. izplačati za boleznino.

IVANA GORENC: »Povedala sem jim, da so mi med vojno vse razbili in vse vzeli...«

»Grem!« je zašepetala, »grem, četudi oče izvedó. Videti ga moram in hočem. Ena beseda od njega, zagotovilo, da me ima rad, in zopet bom hitela domov. In če oče izvedó? Naj. Na kolenih jih bom za zamero prosila in, če jim povem, kako ga ljubim, ne morejo me zameriti, morajo mi odpustiti.«

V tem hipu zasliši, da se odspodaj vrata odpirajo, naglo skoči na okno. Sodnik, Grniščak in še trije meščanje so šli ven. Od veselja je deklica poskočila. Brž pokliče svojo streljanko in ji veli, naj pomaga obleči se, ker bode šla za trenutek ven na sprehod.

Mrak se je bil ravno storil, ko ste šli dve ženski skozi vrtna vrata. Obe ste bili tako oblečeni in s tako gostimi naličji zagrneni, da ni mogel nihče poznati hčere mestnega sodnika in njene služabnice.

Na poldanski strani ljubljanskega mesta je tačas nekaj drevja stalo nedaleč od ceste, ki pelje na dolensko stran. Tam je oborožen možak v zasenčju uzde držal dva konja. Prvi je imel široko sedlo in podgrinjal, na katerem je bil uvezen grb Auerspergov. Nedaleč od konj je na deblu sloneč mlad mož, v zamet oblečen, z velikim črnim plaščem ogrnjen. Levico je naslanjal na dolg meč, z desnico pa je glavo podpiral in premišljeval. Kakor da bi se hotel vseh dvomov in pomislekov iznebiti, otrese z glavo in pogleda po poti. Tamkaj vidi visokega moža bližati se.

»Pozno si prišel,« pravi mož pri deblu, ki ni bil nihče drug kot Italijan. »Pa ko ne bi bil, bilo bi tudi dobro, zakaj danes je ne bo, mačice. Boječe dete je to, ne bom nič opravil.«

»Zdalle v mraku pride. Če res tako nori in gori za vas, dal bi si trideset palic nametati, če je ne bo. Pa če se nisem motil, bili ste prav v premislekih, preden ste me videli?«

»Kaj meniš, da je vsak brez vesti kakor ti? Zares sem premišljal, ali bi izvršil namen ali ga ne bi. Kako bom deklo potem zagovoril? In če njen oče

JOSIP JURČIČ Hči mestnega sodnika

reč izvé, morda bi še tvoj gospodar Auersperg sitnosti imel.«

»I, dvajset let že imam njegove hlapce pod seboj, tedaj ga poznam, da vé, kaj privoli in kaj dela. Zato pravim prvič in tudi po krivem prisežem na to, da vi babje nature nič ne poznate, če pravite, da se deklice pogovoriti in potolažiti bojite. Jaz vam bom podučil. Vdrugič pa rečem, da Auersperg od njenege očeta ne bo nobene sitnosti imel, zakaj — na uho in skrivaj vam povem — nočoj ga bo v kraj dejal, pod ključ. Haha! Kaj ni to kakor nalašč za vas? Tako je govoriti, da moj gospod ni neumen. On je bil do vojvode pisal, da so Ljubljanci razkačeni in so mu ubili enega hlapca. In koj danes zjutraj je odpis dobil, da sme tistega meščana kaznovati, ki je to storil. Mestni sodnik je pa to reč nase vzel in zato bo zaprt in bo kruha stradal in svojo hudobno kri hladil. Ko bi vi ne bili tak gospodek, ki, dasi tuje matere sin, vendar še rad poštenim ljudem prav po kranjsko pijače privoščil, jaz bi bil danes na večer za vse križe in težave zraven in bi videl, kako bodo mestnega sodnika v malho deli. Pa si zopet tako domišljam v svoji stari glavi, morda bo tudi pogleda in pripovedovanja vredno, kako boste vi njegovo hčer v malho vtaknili.«

»Molči, gre!« pravi Ciriani in zgovornega tovariša ustavi. »Odpravi mi služabnico, toliko da jo na konja denem.« Reki, gre deklici nasproti. Od veselja se je deklica tresla, ko jo je prijel za roko.

»Kam me pelješ? Jaz ne grem dalje, mudi se mi domov, dragi! Moj oče se ne mudé dolgo in zaboga ne bi hotela.«

»Samo tja med drevja idi z uenoj, rožica moja, srce moje! Očeta se pa ne boj, nič ti ne bo storil. Saj te vendar jaz ljubim neizrečeno bolj, kot te more tvoj oče, ki je celo preoster.«

»Ne, nikar ne govori tega!« dejala je deklica, »ti mojega očeta ne poznaš, on je dober, najboljši oče.«

»Ali ga imaš rajši ko mene?« »Tebe in njega!« pravi Helena in se zardi, »stebe rajši.«

Med tem pogovorom sta bila prišla do drevja. Deset korakov proč sta stala konja. Helenino strežajko je bil Cirianijev tovariš zadržal, dopovedovaje ji nekaj, kar ji je bilo pogodu.

»Tudi jaz te imam rajši kot deset očetov, srček moj! In če je to res, kar praviš, ali ne bi bila za vedno rajši pri meni ko pri očetu.«

Deklica obledi, hoče roko izpuliti iz mladeničeve in pravi: »Ne brez očetovega dovoljenja.«

»Tega ne bo treba. Z menoj, lepota moja! Pojahajva kam, kjer bova sama.«

Res je zdaj Helena zagledala, da je strežaj konja bliže pripeljal. Od strmenja in straha ni mogla spregovoriti. Pogledala je njega, na katerega je toliko zaupala, kakor da bi ga hotela vprašati, ali ni vse šala. Toda pri tem pogledu se ji je videl mladeničev ves drug in, ko je roko stegnili, da bi jo prijel, sunila ga je proč in zavpila: »Proč, malopridnež! Na pomaganje!«

Služabnica je nedaleč stala s tovarišem Lahovim. Na krik svoje gospice je hotela na pomoč teči, a njen novi prijatelj jo je tako trdo za roko držal, da je videla, kako je oni mož v črnem plašču gospodično odnesel in na konja posadil, in ji ni mogla pomagati, da, celo vpti ne, ker ji je velikan usta tiščal.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 29. okt. — Ida
Sobota, 30. okt. — Sonja
Nedelja, 31. okt. — Alfonz
Ponedeljek, 1. nov. — Dan mrtvih
Torek, 2. nov. — Dušana
Sreda, 3. nov. — Silva
Četrtek, 4. nov. — Karel

ČESTITKE

Ljubljenemu očku in možu STANETU PAPEZU iz Rateža želijo za njegov rojstni dan vse najlepše otiroci STANKA, BRANKA, SANDI in ZENA MILKA.

Dragemu nečaku PAVLETU ZUPETU, dipl. inž. iz Škocjana, iskreno čestitajo za prav dobro opravljeno diplomsko izjemje TETA MARTINA in NOVSAKOVI.

IVANU KOMESU iz Gradišča za njegov rojstni dan vse najlepše mamica, očka, sestrica in stara mama.

Ljubljeni OSOLNIKOVIM MAMI z Muhaberja ključno za praznik še na mnoga zdrava leta ter hvala za nesebično ljubezen hvaležni otroci in mož TONE.

MALI OGLASI

ČENIK vsak oglas do 10 besed — 900 din, vsaka na daljnja beseda 100 din. Za naslov v upravi lista priložiti 100 din — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglaših, oglasnih, zahvalah, preklicih in podobnih objavah 20% popusta.

PRODAM DOBRO OHRANJEN fiat 600 — zelen, Tone Dolenski, trgovina Buča.

PRODAM VSELJIVO HIŠO ali samo stanovanje v centru Novega mesta, z lepim vrtom, primerno tudi za obrt. Kozina Bogdan, Prešernov trg 4, Ogled v nedeljo dopoldne. Pojasnila — Ljubljana, Zvonarska 13.

V BILZINI KRONOVEGA — Smarjete sta naprodaj dve parceli, primerni za gradnjo weekend hiš. Informacije daje odvetnik Bučar, Novo mesto.

UGODNO PRODAM starejšo trobeno. Naslov v upravi lista (923/65).

NOVI AVTOMOBILSKI GUMI za zastavo 1300 (5.6 x 13), uležani 6 mesecev, prodam v Novem mestu.

NAJEMNINO ZA 10 LET vnaprej plačam za novejšo samsko stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (915/65).

KUPIM MLATHNICO za »gepla. Naslov v upravi lista (917/65). S SLOVENSКИM DEKLETOM iz domačih krajev bi si rad dopisoval izseljenec: Korosec Janez, Yaringa Hostel 14, Wyhalla — SOUTH, AUSTRALIA.

MESTO GOSPODINSKE POMOČNICE dobi dekle z dežele. Lastna sobica, dobra plača, možnost napredovanja. Inž. Krizaj, Tugomerjeva 50, Ljubljana.

GOSPODINSKO pomočnico vzemem v službo k tričlanski družini. Praprotnik dr. Emil, Smledniška c. 11 b, Kranj.

ISCEM GOSPODINSKO POMOČNICO k tričlanski družini. Dr. Zoran Murganič, Zdravstveni dom Brežice.

POROCNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

PRODAM KUHINSKO POHIŠTVO, ženska koleša in razno drugo blago. Počkar Jožeta, Dol. Težka voda 2, Stopiče.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kroničnega obolelega želodca ali jeter in žolča, ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donače« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava v Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMEJLNJK — telefon 21-129 in STANDAR — telefon 21-158.

KINO

Crnomelj: 29. in 31. 10. italijansko-španski barvni film »Madame Sant Genevieve«.

Brežice: 30. 10. slovensko-jugoslovanski film »Eregledano, min nra«.

Novo mesto »Krkka«: 30. do 1. 11. domači film »Izdajalec in ameriški barvni film »Dvoboj na soncu«.

Metlika: 30. in 31. 10. ameriški film »Plameteča zvezda in ameriški film »Kapetan Frakasa«.

Dol. Toplice: 30. in 31. 10. italijanski film »Rimska suznja«.

Kočevo: 30. in 31. 10. italijanski film »Z ognjem in mečem«.

Kostanjevica: 31. 10. ameriški barvni film »Salamon in Sabas«.

Predgrad: 31. 10. zahodnonemški film »Gračina strahova«.

Sodražica: 30. in 31. 10. romunski glasbeni film »Darléee«.

Sevnica: 30. in 31. 10. ameriški film »Prepovedane strasti«.

Ribnica: 30. in 31. 10. sovjetski film »Tisina II. del«.

Trebnje: 30. in 31. 10. ameriški film »Ljubitelj Brahmsa«.

Stara cerkev: 30. in 31. 10. sovjetski barvni film »Kraljestvo krivih ogledal«.

Sentjernej: 30. in 31. 10. »Bilo jih je sedem«.

Straža: 30. in 31. 10. jugoslovanski film »Srečno Kekec«.

Mokronog: 30. in 31. 10. ame-

riški barvni film »Tarzanova največja pustolovščina«.

NOVO MESTO »Krkka«: 1. do 4. 11. ameriški film »Nuna«, 2. do 4. 11. sovjetski film »Balada o Moskvi«.

METLIKA: 3 in 4. 11. francoski film »Mačka steguje kreppljen«.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Alojzija Legan iz Žužemberka — Franca, Marija Starč iz Trnja — Marjana, Angelca Franko iz Sela — Ireno, Anica Hočvar iz Krme-lja — Barbaro, Stefka Kralj iz Zagrada — Alojza, Marija Boncelj iz Reštajna — Valentino, Kristina Avguštin iz Podhoste — Anico, Jožeta Smrekar iz Brllina — Andreja, Jožeta Junc iz Gor-njih Kamenc — Marto, Stefka Kumer iz Brllina — Matžana in Alenko, Majda Sinigoj iz Brllina — Jasno, Angela Novak iz Ko-rita — Jožeta, Kristina Adlešič iz Crnomlja — Igorja, Jožeta Gorenc s Cerovea — Jožeta, Ana Hudoklin iz Apnenika — Ireno, Jožica Hraštarič iz Vrba pri Ljubnu — Renato, Ana Peterkovič iz Kre-mena — Marjeta, Ana Fugina iz Ogulina — Srečka, Alojzija Sitar iz Drušič — Alojza, Justina Mohar iz Gabrja — Jožico, Marija Indi-har z Rake — Andreja, Anica Bohar iz Irče vasi — Jožico, Ana Plajc iz Spodnjih Vodal — Aleša, Vida Podlogar iz Primšta-la — dečka, Amalija Robek z Velikega Podlujbna — deklece, Antonija Škrbec z Jugorja — de-čka, Amalija Tintor iz Mirne — deklece, Zlata Slama iz Crnomlja — deklece, Jožeta Kamenšek iz Streklejca — dečka, Nada Beronja iz Crnomlja — deklece, Amalija Mandel iz Velikega Ga-brja — dečka, Ana Strojin iz Ga-brja — deklece.

OBVESTILO O SEJMU V NOVEM MESTU

Obveščamo živinorejce, da v ponedeljek, 1. novembra, ne bo sejma zaradi praznika.

Sejmica bo v ponedeljek, 8. novembra.

SVET OSNOVNE ŠOLE BRESTANICA

razpisuje na podlagi 131. člena statuta šole prosto delovno mesto — KUHARICE v šolski kuhinji

Osebnosti prejemki po pravilniku. Stanovanja ni. Priloge pošljite najkasneje do 1. novembra 1965.

Na brežiškem sejmišču

Na brežiškem sejmišču so 23. oktobra prodali 650 prašičkov, starih do treh mesecev in 10 prašičkov, starih nad tri mesece. Največja cena prvih je bila 650 din, drugih pa 500 din za kilogram.

Najlepše pozdrave in čestitke vsem delovnim ljudem v novomeški občini za letošnji

29. OKTOBER — NAS OBCINSKI PRAZNIK!

Delovni kolektiv

MERCATOR LJUBLJANA

poslovna enota

STANDARD

NOVO MESTO

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE

razpisuje po sklepu upravnega odbora delovno mesto

POSLOVODJE

v trgovini z živili »Delikatosa«

Osebnosti dohodki po pravilniku o OD zadruga. Nastop službe najpozneje 15. novembra 1965 ali po dogovoru. — Stanovanje ni zagotovljeno. Prošnje je treba predložiti najpozneje do 10. novembra 1965.

za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Slavnih virtuozov vam igrajo, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milica Oblak: Pridelovanje črnega ribeza za še vedno rentabilno, 12.40 Na kmečki peči, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Pet minut za novo pesmico, 15.30 V torku na svidenje, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.30 Iz studija 14, 19.05 Glasbene razglednice, 20.20 Radijska igra — Helmut Scharf: Voh nezanesljiv, 22.15 Skupni program JRT — studiu Zagreb.

SREDA, 3. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.10 Pojo mladinski zbori, 9.30 V svetu lahke glasbe, 19.45 Človek in zdravje, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v novembru, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Zabavni intermezzo, 17.05 Izbrani listi iz Bartokovega ustvarjanja, 3. oddaja, 18.00 Aktualnosti doma in po svetu, 18.20 Iz fonoteke radia Koper, 20.00 Dvajset minut z orkestrom RTV Ljubljana.

ČETRTEK, 4. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja simfonijekega orkestra RTV Ljubljana, 9.28 Slavko Mihelič: Marjetica, 9.40 Staro in novi znanci, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Solistična glasba za razvedrilo, 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Franc Rigler: Ocena kvalitete mesa v zvezi s 12.40 Čez hrib in dol, 14.35 Literarni prvenci, 15.30 Zabavni intermezzo, 15.30 S pihalnimi godbami in ritmu valčka, 17.05 Turistična oddaja, 18.20 Od-

skočna deska. Nova vrsta, 3. oddaja, 18.45 Jezikovni pogovori, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.40 Glasbeni nokturno.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 28. OKTOBRA: 9.00 — Program ob občinskem prazniku s čestitkami delovnih kolektivov, 15.15 — Magnetofonski zapiski dopoldanskih svečanosti (če odpadejo dopoldanski direktni prenosi).

PETEK, 29. OKTOBRA: 18.00 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami, 19.15—19.30 — Nove plošče.

NEDELJA, 31. OKTOBRA: — 10.20 — Poročila iz naše občine — Delo volilne komisije pri občinskem odboru SZDL ob reelekciji v delovnih organizacijah — Razgovor v studiu s predsednikom ObO SZDL o nalogah občinskega odbora SZDL pred krajevnimi konferencami in občinsko konferenco SZDL — Zunanje politični pregled — Obnašaj se spodobno: Družinski prazniki — Iz novinarjeve beležnice — Za naše kmetovalce — Domače viže igra ansambel Jožeta Kampača, poje pa Akademski oktet — Magnetofonski posnetki — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in sporočila brežiških knjižnic — Sportne novice — Obvestila — Glasbena oddaja: Pojo vam domači zbori.

TOREK, 2. NOVEMBRA: 18.15 — Ne smemo pozabiti — Novo v knjižnici — Od torška do torška v brežiški knjižnici — Sportne novice — Obvestila — Glasbena oddaja: Pojo vam domači zbori.

NOVO MESTO

Na brežiškem sejmišču

Na brežiškem sejmišču so 23. oktobra prodali 650 prašičkov, starih do treh mesecev in 10 prašičkov, starih nad tri mesece. Največja cena prvih je bila 650 din, drugih pa 500 din za kilogram.

Delovni kolektiv

MERCATOR LJUBLJANA

poslovna enota

STANDARD

NOVO MESTO

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE

razpisuje po sklepu upravnega odbora delovno mesto

POSLOVODJE

v trgovini z živili »Delikatosa«

Osebnosti dohodki po pravilniku o OD zadruga. Nastop službe najpozneje 15. novembra 1965 ali po dogovoru. — Stanovanje ni zagotovljeno. Prošnje je treba predložiti najpozneje do 10. novembra 1965.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

Za 29. oktober, občinski praznik Novega mesta in novomeške občine, lepo pozdravljamo vse delovne ljudi našega področja in jim voščimo tudi za bodoče kar največ novih delovnih uspehov na vseh področjih!

KOLEKTIV
SPLOŠNE
BOLNIŠNICE
NOVO MESTO

GOSTINSKO PODJETJE
HOTEL »KANDIJA«
NOVO MESTO
priporoča svoje usluge vsem cenjenim gostom in čestita za občinski praznik Novega mesta!

Delavci in organi samoupravljanja, sindikalna podružnica in vse službe delovne organizacije

CESTNO
PODJETJE
V
NOVEM MESTU

iskreno pozdravljamo 29. oktober — praznik Novega mesta in novomeške občine!

Vlagajmo tudi naprej vse sile za izboljšanje življenjskih pogojev naših delovnih ljudi!

Priporočamo naše izdelke in usluge ter pozdravljamo vse delovne ljudi novomeške občine za letošnji občinski praznik!

OBRTNO PODJETJE
»ELA«
NOVO MESTO

OPREMALES
NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

razpisuje prosto delovno mesto: — VODJE gospodarsko računskega sektorja

Zahtevana strokovnost v knjigovodski smeri, ekonomist ali ekonomska srednja šola z večletno prakso. Razpis velja do zasedbe. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Stanovanja podjetje nima na razpolago.

OPREMALES

NOVO MESTO, Trdinova 45

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Alojz Bojč, član kolektiva Pionir Novo mesto; Tatjana Avbelj, Jožica Golob, Ana Ivčić, Tatjana Kajin, Toučka Avsec, Milena Strucelj, Lojzka Zorko, Vinko Kohe in Anton Ijās, dijaki novomeškega učiteljskega; Julka Potočar in Marija Slak, članici kolektiva Novoteks Novo mesto; Fani Jarc, gospodinja iz Novega mesta; Anton Fajk, Majda Strasser in Stanka Zupančič, članici kolektiva Delavska restavracija Novo mesto; Mihael Grill, sofer iz Regerče vasi; Jože Berkepec, član kolektiva IMV Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, Pisan glasbeni spored od 4.00 do 8.00.

PETEK, 29. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja opernih melodij, 9.25 Domače viže — domači ansambli, 10.15 »Je Spanije! in 10.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Iz oper Carla Marieja Webra, 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Ciril Mastnak: Stroški za osemenje — krav v primerjavi s ceno za mleko in teleta 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši amaterski zbori pojo... 15.20 Napotki za turiste, 15.30 Ansambel »Veseli hribovcia in trio Slavka Avsenika, 15.45 V svetu znanosti, 17.05 Petkov simfonični koncert, 18.45 Kulturni globus, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Iz arhiva opernih melodij, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 30. OKTOBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Mladi glasbeniki glasbenih šol pred mikrofonom, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Glinka in Rimski — Korsakov o deželi izza Pirenejev, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vida Cimpršek: O razvoju sadjarstva na področju zadruga Sevnica, 12.40 Jesej na deželi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo 17.05 Gremo v kino, 17.35 Najljubljenejša pevke tega tedna, 18.20 Iz releskih postaj

— studiu Maribor, 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe, 23.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 31. OKTOBRA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 »Veseli tobogani« (javna otroška oddaja), 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... Zlata Drobnič: Listi iz rabskega dnevnika, 10.25 Pesmi borbe in dela, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.45 Nedeljska reportaža, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas, 13.45 Od vasi do vasi, 14.30 — 17.00 »Danee popoldnee« (sport in glasba), 17.05 Znamenite arije — slavnih pevci, 18.30 Spomin na poletje v glasbi za pihala, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00 Naš nedeljski sestanek, 22.10 Nočni mozik zabavnih zvokov.

PONEDELJEK, 1. NOVEMBRA: 8.05 Praznični koncert, 9.30 Slavko Mihelič: Ob grobovih neznanih, 11.00 Ivo Brnci: Poglejve o smrti, 11.20 »Klic samote«, 12.05 Majhen koncert lahke glasbe, 13.30 »Jesenske pesmi«, 15.25 »Vsi so venci bejle«, 17.05 Igra orkestra RTV Ljubljana, 17.30 Radijska igra — Robert Andrey: Svetilnik, 19.05 Glasbene razglednice, 20.30 2 letošnjega festivala v Slatini Radenci — Koncert ansambla »Slavko Oster«, 22.10 Melodije za lahko noč.

TOREK, 2. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Naš juke box, 10.15 S slovenskimi opernimi pevci, 11.00 Turistični napotki